



FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A. w Ostrowi Mazowieckiej, ul. Biała 1, 07-300 Ostrow Mazowiecka, Polska
tel.: +48 29 64 42 222, fax: +48 29 64 42 110, infolinia: 801 644 222, www.forte.com.pl

Ostrow Mazowiecka, 04.04.2019 r.

Szanowni Państwo, Drodzy Akcjonariusze,

W imieniu Zarządu mam przyjemność przedstawić Państwu Skonsolidowany Raport Roczny Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. wraz z podsumowaniem działalności za rok 2018 i wskazaniem najważniejszych perspektyw rozwoju Grupy w roku 2019

Miniony 2018 rok, z punktu widzenia finansowego, był dla nas najtrudniejszym czasem w ciągu ostatnich 10 lat. Dotyczy to zarówno wyniku finansowego, jak i poziomu zadłużenia Spółki. I o ile poziom zadłużenia nie był dla nikogo zaskoczeniem, gdyż wynikał z podjętej w roku 2016 decyzji o inwestycji we własną fabrykę płyty wiórowej, o tyle wyniki finansowe zakończone na poziomie 34 mln zł netto na koniec 2018 roku nie są satysfakcjonujące i nie były przychylnie odebrane przez rynek.

W roku 2018, kilka istotnych zdarzeń zasługuje na komentarz.

Sytuacja rynkowa. Rok 2018 był pierwszym w historii Spółki, kiedy sprzedaż od drugiego kwartału, aż do początku czwartego kwartału, czyli w tzw. niskim sezonie, zanotowała spadek do poziomu nigdy dotychczas nie notowanego. Spadek ten nastąpił na wszystkich obsługiwanych przez nas rynkach. Nasi odbiorcy tłumaczyli to warunkami pogodowymi (gorące lato, które trwało praktycznie od kwietnia). W Polsce wprowadzony zakaz handlu w niedzielę miał dodatkowy wpływ na słabe wyniki sprzedaży. Strukturyzacja oferty produktowej, oznaczająca ograniczenie części produktów oferowanych klientom, przełożyła się także na wysokość obrotów w roku 2018. Na tę i tak trudną sytuację w handlu detalicznym, nałożyły się problemy naszego największego klienta - Grupy Steinhoff, której nasz ubezpieczyciel znacznie ograniczył ubezpieczenie należności. Ograniczenie to wpłynęło negatywnie na poziom obrotów ze spółkami z Grupy Steinhoff w okresie do końca trzeciego kwartału 2018 r.

W kwietniu 2018 roku uruchomiliśmy naszą nową fabrykę płyty wiórowej w Suwałkach. Był to niezwykle ważny i doniosły dla nas moment, gdyż dzięki tej inwestycji uniezależniliśmy Grupę FORTE od zewnętrznych dostawców tego podstawowego surowca do produkcji mebli. Należy jednak pamiętać, że dla FORTE, produkcja płyt wiórowych to



FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A. w Ostrowi Mazowieckiej, ul. Biała 1, 07-300 Ostrow Mazowiecka, Polska
tel.: +48 29 64 42 222, fax: +48 29 64 42 110, infolinia: 801 644 222, www.forte.com.pl

wejście na zupełnie nowy dla nas obszar działalności. Pomimo starań i jak najlepszego przygotowania zarówno pod względem technicznym, technologicznym jak i know how, nie udało nam się uniknąć kilku potknięć, które miały negatywny wpływ poziom osiągniętych wyników szczególnie w trzecim kwartale.

Trzecim kluczowym czynnikiem który, miał istotne znaczenie w roku 2018 były koszty – zarówno surowców(w I kwartale 2018 roku cena płyty wiórowej na rynku, gdy nie mieliśmy jeszcze własnej płyty, biła rekordy), jak i presja na wzrost wynagrodzeń.

Patrząc z perspektywy zakończonego roku 2018, mogę powiedzieć, że najtrudniejsze chwile Grupa Kapitałowa ma już za sobą. Już w czwartym kwartale 2018 r. sprzedaż wróciła do poziomu z roku 2017 i zapowiada się, że cały wysoki sezon 2018/2019 będzie lepszy od poprzedniego. Nasza inwestycja w fabrykę płyty wiórowej wydaje się już stabilna i zdecydowaną większość „problemów wieku dziecięcego” ma za sobą. Fabryka płyty utrzymuje od kilku miesięcy stabilne moce produkcyjne, które pozwolą wyprodukować w roku 2019 około 450 tys. m³ płyty, co zabezpieczy 100% zapotrzebowania Spółki na płytę surową. Nadwyżki w produkcji płyty wiórowej podobnie jak w roku 2018, będziemy sprzedawać na rynku innym odbiorcom.

Nieustannie pracujemy nad obniżeniem poziomu kosztów i zwiększeniem marżowości. Zdajemy sobie sprawę, że tak jak cała polska gospodarka, nie unikniemy dalszej presji na wzrost wynagrodzeń ani skokowego wzrostu kosztów energii. Dlatego działania Zarządu na rok 2019 koncentrują się przede wszystkim na konsolidacji – zarówno procesów w celu zwiększania efektywności produkcji, oferty produktowej i współpracy z klientami aby podnosić rentowność naszych produktów, a także na ograniczeniu zadłużenia w Grupie Kapitałowej do poziomu umożliwiającego dalszą ekspansję inwestycyjną w ramach długoterminowej strategii wzrostu FORTE zmierzającej do osiągnięcia 400 mln EUR obrotu.

W imieniu Zarządu dziękuję wszystkim Pracownikom za ogromne zaangażowanie w realizację wyników Grupy Kapitałowej FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A. w 2018 roku. Pragnę również podziękować wszystkim Akcjonariuszom za zaufanie, jakim nas obdarzają.

Maciej Formanowicz

Prezes Zarządu

**OCENA RADY NADZORCZEJ
FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.**

dotycząca:

- sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018,
- sprawozdania finansowego FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018 oraz
- skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018.

Rada Nadzorcza FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. z siedzibą w Ostrowi Mazowieckiej działając na podstawie art. 382 § 3 Kodeksu spółek handlowych oraz § 70 ust. 1 pkt 14) i § 71 ust. 1 pkt 12) Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 r. nr 757, dalej: Rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych) oświadcza, że przedmiotem niniejszej oceny są:

- sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018,
- sprawozdanie finansowe FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018,
- skonsolidowane sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018.

I. Ocena sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018 zawierającego sprawozdanie Zarządu z działalności FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.

Rada Nadzorcza FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. poddała ocenie sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018 zawierające sprawozdanie Zarządu z działalności FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018 oraz została zapoznana z wynikami badania przeprowadzonego przez audytora Spółki KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z siedzibą w Warszawie i stwierdza, że sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z regulacjami zawartymi w Ustawie z dnia 24 września 1994 r. o rachunkowości (tj. Dz. U. 2019, nr 351) oraz we wszystkich istotnych aspektach odpowiada wymogom określonym w Rozporządzeniu w sprawie informacji bieżących i okresowych.

Rada Nadzorcza stwierdza, że sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018 jest zgodne z mającymi zastosowanie przepisami prawa oraz z informacjami zawartymi w sprawozdaniach finansowych. Treść sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018 rzetelnie przedstawia sytuację ekonomiczno-

finansową i majątkową Spółki i Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. i jest zgodna jest z księgami oraz stanem faktycznym i prawnym.

II. Ocena sprawozdania finansowego FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018

Rada Nadzorcza FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. poddała ocenie sprawozdanie finansowe FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018, na które składa się:

- a) sprawozdanie z sytuacji finansowej (bilans) sporządzone na dzień 31 grudnia 2018 roku, które po stronie aktywów i pasywów zamyka się sumą 934.973 tys. zł (słownie: dziewięćset trzydzieści cztery miliony dziewięćset siedemdziesiąt trzy tysiące złotych),
- b) rachunek zysków i strat za rok obrotowy kończący się dnia 31 grudnia 2018 roku wykazujący stratę netto w wysokości 2.534 tys. zł (słownie: dwa miliony pięćset trzydzieści cztery tysiące złotych),
- c) sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok obrotowy kończący się dnia 31 grudnia 2018 roku wykazujące zmniejszenie całkowitych dochodów o kwotę 23.614 tys. zł (słownie: dwadzieścia trzy miliony sześćset czternaście tysięcy złotych),
- d) sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych za rok obrotowy kończący się dnia 31 grudnia 2018 roku wykazujące spadek kapitału własnego o kwotę 23.614 tys. zł (słownie: dwadzieścia trzy miliony sześćset czternaście tysięcy złotych),
- e) sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się dnia 31 grudnia 2018 roku wykazujące zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o kwotę 1.694 tys. zł (słownie: jeden milion sześćset dziewięćdziesiąt cztery tysiące złotych),
- f) zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające.

oraz została zapoznana się z wynikami badania przeprowadzonego przez audytora Spółki KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.

Rada Nadzorcza stwierdza, że sprawozdanie finansowe FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018 przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji finansowej Spółki na dzień 31 grudnia 2018 r., zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, zgodnie z mającymi zastosowanie Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości, dokumentami oraz ze stanem faktycznym i prawnym.

III. Ocena skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018

Rada Nadzorcza FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. poddała ocenie skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018, na które składa się:

- a) skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (bilans) sporządzone na dzień 31 grudnia 2018 roku, które po stronie aktywów i pasywów zamyka się sumą 1.649.344 tys. zł (słownie: jeden miliard sześćset czterdzieści dziewięć milionów trzysta czterdzieści cztery tysiące złotych),

- b) skonsolidowany rachunek zysków i strat za rok obrotowy kończący się dnia 31 grudnia 2018 roku wykazujący zysk netto w wysokości 34.454 tys. zł (słownie: trzydzieści cztery miliony czterysta pięćdziesiąt cztery tysiące złotych),
- c) skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok obrotowy kończący się dnia 31 grudnia 2018 roku wykazujące zmniejszenie całkowitych dochodów o kwotę 22.347 tys. zł (słownie: dwadzieścia dwa miliony trzysta czterdzieści siedem tysięcy złotych),
- d) skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych za rok obrotowy kończący się dnia 31 grudnia 2018 roku wykazujące spadek kapitału własnego o kwotę 22.348 tys. zł (słownie: dwadzieścia dwa miliony trzysta czterdzieści osiem tysięcy złotych),
- e) skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się dnia 31 grudnia 2018 roku wykazujące zmniejszenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o kwotę 6.364 tys. zł (słownie: sześć milionów trzysta sześćdziesiąt cztery tysiące złotych),
- f) zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające,

oraz została zapoznana z wynikami badania przeprowadzonego przez audytora Spółki KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.

Rada Nadzorcza stwierdza, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018 przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. na dzień 31 grudnia 2018 r., zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, zgodnie z mającymi zastosowanie Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości, dokumentami oraz ze stanem faktycznym i prawnym.

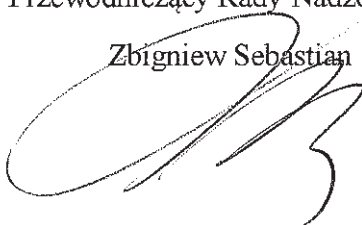
IV. Uzasadnienie

Uzasadnieniem i podstawą do wydania przez Radę Nadzorczą FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. powyższej oceny były informacje i materiały uzyskane przez Radę Nadzorczą z następujących źródeł:

- przekazane przez Zarząd Spółki informacje zamieszczone w sprawozdaniach z działalności Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. w roku obrotowym 2018 oraz w sprawozdaniach finansowych: jednostkowym FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. i skonsolidowanym Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.;
- informacje przekazywane Komitetowi Audytu przez wiodących biegłych rewidentów i audytora Spółki KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
- informacje przekazywane Radzie Nadzorczej przez Zarząd FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.;
- informacje przekazywane Radzie Nadzorczej przez Komitet Audytu w ramach realizacji zadań Komitetu Audytu przewidzianych w aktualnie obowiązujących przepisach w szczególności w Ustawie z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i nadzorze publicznym (Dz.U. 2017 r. 1089).

Przewodniczący Rady Nadzorczej

Zbigniew Sebastian



Ostrów Mazowiecka, dnia 29 marca 2019 r.

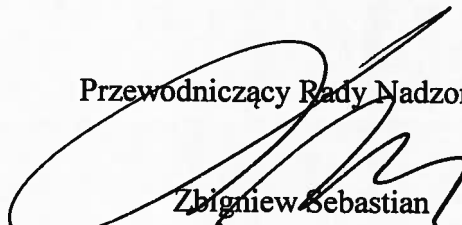
**OŚWIADCZENIE RADY NADZORCZEJ
FABRYK MEBLI „FORTE” S.A.**

Mając na uwadze § 71 ust. 1 pkt 8) Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U.2018.757)

Rada Nadzorcza FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. oświadcza, że:

- są przestrzegane przepisy dotyczące powołania, składu i funkcjonowania Komitetu Audytu, w tym dotyczące spełnienia przez jego członków kryteriów niezależności oraz wymagań odnośnie do posiadania wiedzy i umiejętności z zakresu branży meblarskiej oraz w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych,
- Komitet Audytu wykonywał zadania komitetu audytu przewidziane w obowiązujących przepisach.

Przewodniczący Rady Nadzorczej


Zbigniew Sebastian



FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
za okres zakończony 31.12.2018 roku**

Sprawozdanie sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej

FABRYKI MEBLI
„FORTE” S.A.
ul. Biała 1
07-300 Ostrów Mazowiecka
Polska
www.forte.com.pl

Ostrów Mazowiecka, 04 kwietnia 2019 roku

SPIS TREŚCI

Wybrane dane finansowe	3
JEDNOSTKOWY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (BILANS)	6
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	7
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	8
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	9
1. Informacje ogólne.....	10
2. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	12
2.1. Profesjonalny osąd	12
2.2. Niepewność szacunków	12
3. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	12
4. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości oraz korekty błędów	13
5. Zmiany w istniejących standardach oraz nowe regulacje obowiązujące dla okresów rozpoczynających się od 1 stycznia 2019 roku i później	16
6. Istotne zasady rachunkowości.....	16
6.1. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	16
6.2. Przychody	16
6.3. Zysk netto na akcję	17
6.4. Leasing	17
6.5. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	17
6.6. Koszty finansowania zewnętrznego	17
6.7. Odprawy emerytalne.....	18
6.8. Płatności w formie akcji własnych	18
6.9. Podatki	18
6.10. Rzeczowe aktywa trwałe	20
6.11. Wartości niematerialne.....	20
6.12. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych.....	21
6.13. Zapasy.....	22
6.14. Aktywa finansowe.....	22
6.15. Utrata wartości aktywów finansowych.....	22
6.16. Zobowiązania finansowe oraz pozostałe zobowiązania.....	23
6.17. Rachunkowość zabezpieczeń	24
6.18. Pochodne instrumenty finansowe	24
6.19. Rezerwy	24
7. Informacje dotyczące segmentów działalności	25
8. Sezonowość działalności	25
9. Przychody i koszty	25
9.1. Przychody ze sprzedaży	25
9.2. Pozostałe przychody operacyjne	26
9.3. Pozostałe koszty operacyjne.....	26
9.4. Przychody finansowe	26
9.5. Koszty finansowe.....	26
9.6. Koszty według rodzajów.....	27
9.7. Koszty amortyzacji ujęte w rachunku zysków i strat	27
9.8. Koszty świadczeń pracowniczych	27
10. Podatek dochodowy	27
10.1. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej.....	28
10.2. Odroczony podatek dochodowy	28
11. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS.....	29
12. Zysk przypadający na jedną akcję	30
13. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	30
14. Leasing	30
14.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	30
14.2. Zobowiązania z tytułu umów leasingu operacyjnego i umów dzierżawy z opcją zakupu	31
14.3. Wpływ MSSF 16 na sprawozdanie Spółki	31

15. Świadczenia pracownicze	31
15.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia.....	31
16. Rzeczowe aktywa trwałe	33
17. Wartości niematerialne	35
18. Inwestycje w jednostki zależne i współkontrolowane	36
18.1. Testy na utratę wartości akcji i udziałów w jednostkach zależnych.....	38
19. Pozostałe należności długoterminowe.....	38
20. Zapasy.....	38
21. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe	39
22. Rozliczenia międzyokresowe	40
23. Pochodne instrumenty finansowe.....	41
24. Udzielone pożyczki.....	41
25. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	41
26. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/ rezerwowe.....	42
26.1. Kapitał podstawowy	42
26.2. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	42
26.3. Pozostałe kapitały	43
26.4. Niepodzielony wynik finansowy i ograniczenia w wypłacie dywidendy	44
26.5. Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji.....	44
27. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki.....	44
28. Rezerwy	46
29. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe)	46
30. Zobowiązania warunkowe	47
31. Sprawy sądowe	48
32. Informacje o podmiotach powiązanych.....	48
32.1. Transakcje z podmiotami powiązanymi kapitałowo.....	48
32.2. Pozostałe transakcje	49
33. Instrumenty finansowe.....	52
33.1. Wartość bilansowa.....	52
33.2. Hierarchia wartości godziwej	53
33.3. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat dotyczących instrumentów finansowych ujęte w rachunku zysków i strat.	55
34. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	56
34.1. Ryzyko stopy procentowej.....	56
34.2. Ryzyko walutowe.....	57
34.3. Ryzyko kredytowe.....	60
34.4. Ryzyko związane z płynnością	61
35. Zarządzanie kapitałem	61
35.1. Transakcje z udziałem Zarządu, kluczowego kierownictwa lub członków ich najbliższych rodzin.....	62
35.2. Podmiot o znaczącym wpływie na Spółkę	62
35.3. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi	62
35.4. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Spółki	62
35.5. Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych.....	63
36. Struktura zatrudnienia.....	64
37. Zdarzenia następujące po dacie bilansu	64

Wybrane dane finansowe

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
	przekształcone		przekształcone	
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług	1 095 082	1 160 125	256 646	273 311
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	50	65 055	12	15 326
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	2 471	66 707	579	15 715
Zysk (strata) okresu	(2 534)	54 780	(594)	12 906
Całkowite dochody netto okresu	(23 614)	111 820	(5 534)	26 343
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	28 799	66 667	6 749	15 706
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(72 883)	(47 708)	(17 081)	(11 239)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	45 778	(38 443)	10 729	(9 057)
Zwiększenie/ Zmniejszenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	1 694	(19 484)	397	(4 590)
Liczba akcji (w szt.)	23 930 769	23 930 769	23 930 769	23 901 084
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł /EUR)	0,00	0,00	0,00	0,00
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/ EUR)	(0,11)	2,29	(0,02)	0,54
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Suma aktywów	934 973	901 017	217 436	216 025
Zobowiązania razem	357 270	299 700	83 086	71 855
Zobowiązania długoterminowe	14 811	130 107	3 444	31 194
Zobowiązania krótkoterminowe	342 459	169 593	79 642	40 661
Kapitał własny	577 703	601 317	134 350	144 170
Kapitał podstawowy	23 931	23 931	5 565	5 738
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł /EUR)	24,14	25,13	5,61	6,02

JEDNOSTKOWY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

		31 grudnia 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Działalność kontynuowana	Nota		
Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	9.1.	1 084 745	1 151 433
Przychody ze sprzedaży usług	9.1.	10 337	8 692
Przychody ze sprzedaży		1 095 082	1 160 125
Koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów	9.6.	(776 332)	(766 351)
Koszt własny sprzedanych usług	9.6.	(4 148)	(3 478)
Koszt własny sprzedaży		(780 480)	(769 829)
Zysk brutto ze sprzedaży		314 602	390 296
Pozostałe przychody operacyjne	9.2.	1 535	1 511
Koszty sprzedaży	9.6.	(263 313)	(271 639)
Koszty ogólnego zarządu	9.6.	(48 219)	(47 202)
Pozostałe koszty operacyjne	9.3.	(4 555)	(7 911)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		50	65 055
Przychody finansowe	9.4.	6 579	8 699
Koszty finansowe	9.5.	(4 158)	(7 047)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		2 471	66 707
Podatek dochodowy	10.	(5 005)	(11 927)
Zysk (strata) okresu z działalności kontynuowanej		(2 534)	54 780
Zysk (strata) okresu		(2 534)	54 780
Zysk (strata) na jedną akcję za okres (w złotych):	12.		
– podstawowy		(0,11)	2,29
– rozwodniony		(0,11)	2,29

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

		31 grudnia 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Zysk (strata) okresu	Nota	(2 534)	54 780
Inne całkowite dochody netto, w tym:		(21 080)	57 040
Pozycje, które w przyszłości nie zostaną zreklasyfikowane do rachunku zysków i strat		(202)	95
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	15.1	(249)	117
Podatek odroczony dotyczący świadczeń pracowniczych		47	(22)
Pozycje, które w przyszłości mogą zostać zreklasyfikowane do rachunku zysków i strat	26.3.	(20 878)	56 945
Rachunkowość zabezpieczeń		(43 997)	68 586
Koszt zabezpieczenia		28 034	(1 829)
Podatek odroczony		(4 915)	(9 812)
Całkowite dochody ogółem za okres		(23 614)	111 820

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (BILANS)

		31 grudnia 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)	1 stycznia 2017 (przekształcone)
Aktywa trwałe	Nota	557 049	518 281	467 719
Rzeczowe aktywa trwałe	16.	254 327	235 306	236 155
Wieczyste użytkowanie gruntów	16.	10 138	10 138	10 142
Wartości niematerialne	17.	1 167	1 330	968
Inwestycje w jednostki zależne i współkontrolowane	18.	260 974	162 974	154 394
Udzielone pożyczki	24.	21 591	74 988	60 946
Pozostałe należności długoterminowe	19.	103	112	119
Należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	23.	8 749	33 433	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		-	-	4 995
Aktywa obrotowe		377 924	382 736	374 778
Zapasy	20.	140 409	145 932	143 247
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	21.	151 132	164 133	173 482
Należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	23.	17 119	18 210	-
Należności z tytułu podatku dochodowego		23 308	6 398	-
Rozliczenia międzyokresowe	22.	5 124	3 028	2 497
Udzielone pożyczki	24.	5 954	12 351	2 960
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	25.	34 878	32 684	52 592
SUMA AKTYWÓW		934 973	901 017	842 497
Kapitał własny		577 703	601 317	492 905
Kapitał podstawowy	26.	23 931	23 931	23 901
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	26.	114 556	114 556	113 214
Kapitał rezerwowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	26.	3 266	48 029	(9 291)
Koszt zabezpieczenia	26.	17 687	(6 198)	(5 823)
Kapitał z połączenia	26.	(1 073)	(1 073)	(1 073)
Program motywacyjny	26.	2 354	2 354	2 354
Pozostałe kapitały rezerwowe	26.	395 679	341 274	248 859
Zyski zatrzymane	26.	21 303	78 444	120 764
Zobowiązania długoterminowe		14 811	130 107	170 862
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	27.	-	115 315	152 808
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		10 166	11 195	-
Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia		3 675	3 296	3 283
Rozliczenia międzyokresowe		-	-	13
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	23.	-	-	13 916
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	14.	970	301	842
Zobowiązania krótkoterminowe		342 459	169 593	178 730
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	29.	166 217	159 020	152 839
Zobowiązania kontraktowe	29.	699	1 125	587
Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		-	-	10 176
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych i pożyczek	27.	172 111	6 051	6 729
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	23.	-	-	4 744
Rezerwy	28.	2 800	2 722	2 579
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	14.	632	675	1 076
Zobowiązania razem		357 270	299 700	349 592
SUMA PASYWÓW		934 973	901 017	842 497

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk/(strata) okresu	(2 534)	54 780
Korekty o pozycje:	31 333	11 887
Amortyzacja	23 178	22 631
(Zyski) /straty z tytułu różnic kursowych	(2 755)	(2 369)
Odsetki i dywidendy netto	2 616	(6 229)
(Zysk)/strata z działalności inwestycyjnej	114	892
Zmiana stanu należności	13 010	9 355
Zmiana stanu zapasów	5 523	(2 685)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	4 531	4 280
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(2 055)	4 590
Zmiana stanu rezerw	-	(2 184)
Podatek dochodowy zapłacony	(18 000)	(25 690)
Podatek wykazany w rachunku zysków i strat	5 005	9 116
Rezerwa na świadczenia emerytalne	166	135
Pozostałe korekty	-	45
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	28 799	66 667
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	493	769
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(39 102)	(21 032)
Nabycie aktywów finansowych	(98 000)	(8 630)
Dywidendy otrzymane	485	7 796
Odsetki otrzymane	1 115	877
Udzielone pożyczki	(2 210)	(32 106)
Splata udzielonych pożyczek	64 336	4 618
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(72 883)	(47 708)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpłaty na kapitał	-	1 371
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	62 824	10 917
Splata kredytów	(12 221)	(42 301)
Dywidendy wypłacone	-	(4 780)
Odsetki zapłacone	(4 151)	(2 484)
Splata zobowiązań z tytułu leasingu	(674)	(1 166)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	45 778	(38 443)
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	1 694	(19 484)
Różnice kursowe netto	(500)	425
Środki pieniężne na początek okresu	32 684	52 593
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	34 878	32 684

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Zyski zatrzymane	Kapitał rezerwowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Koszt zabezpieczenia	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z połączenia	Program motywacyjny	Razem
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	23 931	114 556	72 246	48 029	-	341 274	(1 073)	2 354	601 317
Zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przekształcenie danych na skutek zastosowania MSSF 9	-	-	6 198	-	(6 198)	-	-	-	-
Na dzień 1 stycznia 2018 roku po korektach	23 931	114 556	78 444	48 029	(6 198)	341 274	(1 073)	2 354	601 317
Odpis wyniku lat ubiegłych na kapitał rezerwowy	-	-	(54 405)	-	-	54 405	-	-	-
Koszt zabezpieczenia w okresie sprawozdawczym	-	-	-	-	24 867	-	-	-	24 867
Kwoty przeklasyfikowane do sprzedaży	-	-	-	7 981	3 166	-	-	-	11 147
Rachunkowość zabezpieczeń	-	-	-	(51 978)	-	-	-	-	(51 978)
Podatek odroczony	-	-	-	(766)	(4 149)	-	-	-	(4 915)
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-	-	(202)	-	-	-	-	-	(202)
Wynik bieżący	-	-	(2 534)	-	-	-	-	-	(2 534)
Całkowite dochody za okres	-	-	(2 736)	(44 763)	23 885	-	-	-	(23 614)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	23 931	114 556	21 303	3 266	17 687	395 679	(1 073)	2 354	577 703

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku (przekształcone)

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Zyski zatrzymane	Kapitał rezerwowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	Koszt zabezpieczenia	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z połączenia	Program motywacyjny	Razem
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	23 901	113 214	114 941	(9 291)	-	248 859	(1 073)	2 354	492 905
Zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przekształcenie danych na skutek zastosowania MSSF 9	-	-	5 823	-	(5 823)	-	-	-	-
Na dzień 1 stycznia 2017 roku po przekształceniu	23 901	113 214	120 764	(9 291)	(5 823)	248 859	(1 073)	2 354	492 905
Odpis wyniku lat ubiegłych na kapitał rezerwowy	-	-	(92 415)	-	-	92 415	-	-	-
Podwyższenie kapitału w związku z realizacją programu motywacyjnego	30	1 342	-	-	-	-	-	-	1 372
Wypłata dywidendy za 2016 rok	-	-	(4 780)	-	-	-	-	-	(4 780)
Koszt zabezpieczenia w okresie sprawozdawczym	-	-	-	-	(854)	-	-	-	(854)
Rachunkowość zabezpieczeń	-	-	-	64 886	-	-	-	-	64 886
Kwoty przeklasyfikowane do sprzedaży	-	-	-	3 699	(975)	-	-	-	2 725
Podatek odroczone	-	-	-	(11 266)	1 454	-	-	-	(9 812)
Wynik bieżący	-	-	54 780	-	-	-	-	-	54 780
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-	-	95	-	-	-	-	-	95
Całkowite dochody za okres	-	-	54 875	57 320	(375)	-	-	-	111 820
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	23 931	114 556	78 444	48 029	(6 198)	341 274	(1 073)	2 354	601 317

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE**1. Informacje ogólne**

Jednostkowe sprawozdanie finansowe Fabryk Mebli „FORTE” S.A. obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku.

FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A. powstała z przekształcenia FABRYK MEBLI „FORTE” Sp. z o. o. w Spółkę akcyjną w dniu 9 grudnia 1994 r. Pierwotnie tj. od dnia 17 czerwca 1992 r. Spółka prowadziła działalność pod firmą „FORTE” Sp. z o. o. w dniu 25 listopada 1993 r. na mocy aktu notarialnego nastąpiło przyłączenie „FORTE” Sp. z o. o. do Spółki pod nazwą FABRYKI MEBLI „FORTE” Sp. z o. o. Pod nazwą FABRYKI MEBLI „FORTE” Sp. z o. o. Spółka prowadziła działalność, aż do czasu przekształcenia w Spółkę akcyjną.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego (dawniej XXI Wydział Gospodarczy), pod numerem KRS 21840.

Spółce nadano numer statystyczny REGON: 550398784.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Spółki jest:

- produkcja mebli,
- świadczenie usług w zakresie marketingu, promocji, organizacji wystaw, konferencji,
- prowadzenie działalności handlowej w kraju oraz za granicą.

Siedziba Spółki znajduje się w Ostrowi Mazowieckiej na ul. Białej 1.

Skład Zarządu Spółki

Skład Zarządu Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień publikacji raportu:

- Maciej Formanowicz – Prezes Zarządu
- Klaus Dieter Dahlem – Członek Zarządu
- Mariusz Gazda – Członek Zarządu
- Maria Florczyk- Członek Zarządu
- Andreas Disch – Członek Zarządu

Zmiany w składzie Zarządu

W dniu 8 maja 2018 roku Pan Gert Coopmann zrezygnował z pełnienia funkcji Członka Zarządu Spółki. Powodem rezygnacji były sprawy osobiste.

W dniu 8 maja 2018 roku Rada Nadzorcza Spółki powołała Pana Andreasa Disch na Członka Zarządu Fabryk Mebli „FORTE” S.A.

Skład Rady Nadzorczej

- Zbigniew Sebastian – Przewodniczący
- Stanisław Krauz - Członek
- Jerzy Smardzewski – Członek
- Bernard Woźniak – Członek
- Piotr Szczepiórkowski – Członek
- Jacek Tucharz - Członek

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej

W dniu 21 czerwca 2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki ustaliło, że Rada Nadzorcza będzie składać się z sześciu członków i powołało na nową kadencję wyżej wymienione osoby.

Identyfikacja oraz zatwierdzenie sprawozdania finansowego.

Spółka sporządziła jednostkowe sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku, które zostało zatwierdzone przez Zarząd do publikacji w dniu 4 kwietnia 2019 roku.

Inwestycje Spółki

Spółka posiada inwestycje w następujących jednostkach zależnych i współkontrolowanych:

Jednostki zależne	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale	
			31.12.2018	31.12.2017
MV FORTE GmbH	Erkelenz (Niemcy)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%
FORTE MÖBEL AG	Baar (Szwajcaria)	Przedstawicielstwo handlowe	99%	99%
FORTE BALDAI UAB	Wilno (Litwa)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%
FORTE SK S.r.o	Bratysława (Słowacja)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%
FORTE FURNITURE Ltd.	Preston (Wielka Brytania)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%
FORTE IBERIA S.l.u.	Walencja (Hiszpania)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%
FORTE MOBILIER SARL	Lyon (Francja)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%
KWADRAT Sp. z o.o.	Bydgoszcz	Obsługa nieruchomości i wynajem	81%	81%
<i>*GALERIA KWADRAT Sp. z o.o.</i>	<i>Bydgoszcz</i>	<i>Zarządzanie nieruchomościami</i>	<i>81%</i>	<i>81%</i>
TM HANDEL Sp. z o.o.	Warszawa	Doradztwo w zakresie prowadzenia działalności i zarządzania	100%	100%
TM HANDEL Sp. z o.o. S.K.A.	Ostrów Mazowiecka	Kupno, sprzedaż i zarządzanie nieruchomościami, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności i zarządzania	100%	100%
<i>**FORT INVESTMENT Sp. z o.o.</i>	<i>Ostrów Mazowiecka</i>	<i>Kupno, sprzedaż i zarządzanie nieruchomościami, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności i zarządzania</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>
TANNE Sp. z o.o. *****	Warszawa	Działalność wytwórcza	100%	100%
DYSTRI-FORTE Sp. z o. o.***	Warszawa	Magazynowanie i przechowywanie towarów	100%	100%
ANTWERP Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	Działalność firm centralnych i holdingów	-	100%
Forte Brand Sp. z o.o.****	Warszawa	Dzierżawa własności intelektualnej, wynajem i zarządzanie nieruchomościami	100%	100%
FORESTIVO Sp. z o.o.	Suwałki	Handel surowcami do produkcji płyty wiórowej	50%	50%
FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD	Chennai (Indie)	Produkcja i sprzedaż mebli	50%	50%
ANTWERP FP SP. z o. o.	Ostrów Mazowiecka	pośrednictwo w sprzedaży mebli	100%	100%

- * spółka pośrednio powiązana - 100% zależna od KWADRAT Sp. z o.o.
- ** spółka pośrednio powiązana - 100% zależna od TM HANDEL Sp. z o.o.
- ***zmiana siedziby na Ostrów Mazowiecką z dniem 02.02.2018 r.
- **** zmiana nazwy z Terceira Sp. z o.o. na FORTE- BRAND Sp. z o.o. z dniem 15.02.2018 r.
- ***** zmiana siedziby na Ostrów Mazowiecką z dniem 13.03.2018 r.

Opis zmian dokonanych w składzie Grupy w ciągu okresu sprawozdawczego

W dniu 17 kwietnia 2018 Spółka zależna Antwerp Sp. z o.o. w likwidacji została wykreślona z rejestru przedsiębiorców KRS.

2. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

2.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Klasyfikacja umów leasingowych

Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyść z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. Weryfikacja przeprowadzona w zakończonym okresie sprawozdawczym nie wykazała konieczności korekty odpisów amortyzacyjnych.

2.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

Spółka przeprowadziła analizę utraty wartości zapasów, środków trwałych oraz udzielonych pożyczek. Skutki przeprowadzonej analizy zaprezentowano odpowiednio: zapasy w nocie 20, środki trwałe w nocie 16. W przypadku udzielonych pożyczek nie stwierdzono przesłanek utraty wartości.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 33.

Wycena rezerw

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 15.

3. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Spółkę.

w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania, bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych (tysięcy zł).

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, za wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz wyniki i przepływy pieniężne za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku.

W celu pełnego zrozumienia sytuacji finansowej i wyników działalności Fabryk Mebli „FORTE” S.A. jako Jednostki Dominującej w Grupie Kapitałowej niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie z rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym za okres zakończony 31 grudnia 2018 r.

Sprawozdania te będą dostępne na stronie internetowej Spółki pod adresem www.forte.com.pl w terminie zgodnym z raportem bieżącym dotyczącym terminów przekazania raportu rocznego i skonsolidowanego raportu rocznego za 2018 rok.

Oświadczenie o zgodności

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Walutą funkcjonalną Spółki oraz walutą sprawozdawczą niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

4. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości oraz korekty błędu

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego za 2018 roku są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego za 2017 rok, z wyjątkiem zmian opisanych poniżej.

▪ MSSF 9 *Instrumenty finansowe*

Nowy standard został opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później.

Celem standardu jest uporządkowanie klasyfikacji aktywów finansowych oraz wprowadzenie jednolitych zasad podejścia do oceny utraty wartości dotyczących wszystkich instrumentów finansowych.

Standard wprowadza następujące kategorie instrumentów finansowych:

- wyceniane wg zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona od przyjętego przez Spółkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów.

MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalenia odpisów aktualizujących. Model ten opiera się na oczekiwanych stratach kredytowych.

W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślejsze dopasowanie rachunkowości zabezpieczeń do modelu zarządzania ryzykiem.

Od 1 stycznia 2018 roku Spółka klasyfikuje instrumenty zgodnie z przyjętym modelem biznesowym do następujących kategorii wyceny:

- Wyceniane według zamortyzowanego kosztu
Są to instrumenty dłużne utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów pieniężnych, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek (spełniają test SPPI).
Do tej kategorii zalicza aktywa finansowe w postaci udzielonych pożyczek, należności handlowych, środków pieniężnych, oraz zobowiązania handlowe i kredyty bankowe.
- Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zaliczane są wszelkie instrumenty, które nie spełniają kryteriów wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Do tej kategorii zalicza się w szczególności instrumenty finansowe nie spełniające testu SPPI. Zyski lub straty wynikające z wyceny takich aktywów ujmują się w wyniku finansowym w okresie, w którym powstały.

- Wycena rachunkowości zabezpieczeń
Spółka dokonując wyceny instrumentów zabezpieczających zgodnie z przyjętymi w MSSF9 założeniami weryfikuje istnienie powiązania pomiędzy instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną na każdy moment sprawozdawczy oraz dokonuje wyceny wyodrębniając wartość wewnętrzną i czasową. Skutki takiej wyceny ujmowane są w innych całkowitych dochodach.

Skutki zastosowania MSSF 9

Dla Spółki najistotniejszą pozycję stanowią instrumenty finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Należności z tytułu dostaw i usług z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania nie podlegają dyskontowaniu i są wyceniane w wartości nominalnej. Spółka na potrzeby analizy oczekiwanych strat kredytowych dokonała analizy portfelowej i zastosowała uproszczoną matrycę odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych. Analizę przeprowadzono na podstawie danych historycznych uwzględniając wskaźniki niewypelnienia zobowiązań, a następnie skorygowano je o oczekiwane zdarzenia przyszłe. Analizie poddano przychody i należności Spółki. Spółka dokonała analizy historycznej odpisów aktualizujących należności. Analiza obejmowała ostatnie 5 lat. Główną kategorię należności stanowią należności związane z podstawową działalnością tj. sprzedaż mebli. Badanie dotyczyło udziału utworzonych przez Spółkę odpisów aktualizujących, dotyczących niespłaconych należności w wygenerowanych w danym roku przychodach ze sprzedaży. Przeciętny udział niespłaconych należności w badanym okresie ustalono na 0,02%. Saldo należności z tytułu dostaw i usług Spółki na koniec 2017 roku w wysokości 113 225 tys. zł zostało przemnożone przez uzyskany współczynnik. Odpis jaki powinien zostać utworzony i wprowadzony jako korekta bilansu otwarcia wyniósłby ok. 23 tys. zł. W związku z nieistotnym wpływem na obraz sprawozdania zdecydowano o niewprowadzaniu powyższej korekty. Dane użyte do analizy przedstawia poniższa tabela:

Rok	Przychody ze sprzedaży	Utworzone odpisy na należności	Rozwiązane	Odpis persaldo	% udział w wygenerowanych przez spółkę przychodach ,odpisów aktualizujących dotyczący niespłaconych należności	Należności z tytułu dostaw i usług 31.12.2017 - jednostki pozostałe	Kwota potencjalnego odpisu na BO
2013	666 554	264	153	111	0,02%	74 600	
2014	821 631	591	231	360	0,04%	110 762	
2015	954 706	114	224	-113	-0,01%	138 478	
2016	1 104 556	613	36	577	0,05%	146 933	
2017	1 160 126	679	612	67	-0,03%	113 225	
	4 707 573	2 261	1 259	1 002	0,02%		23

Ponadto Spółka od 1 stycznia 2018 roku zastosowała nowy standard w zakresie rachunkowości zabezpieczeń i na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość wewnętrzną oraz wartość czasową opcji walutowych zaprezentowała w pozycji „kapitały z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających” oraz jako „koszt zabezpieczenia” w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, zgodnie z aktualnymi wymogami MSSF 9.

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2017 roku, zgodnie z MSR 39 Spółka ujęła w rachunku zysków i strat w pozycji „Zysk (strata) z pochodnych instrumentów finansowych” wartość czasową strategii opcyjnych w kwocie (-) 7 652 tys. zł oraz podatek odroczonej w kwocie 1 454 tys. zł.

Zgodnie z MSSF 9, na dzień 1 stycznia 2018, zarówno wartość wewnętrzną, jak i czasową opcji zabezpieczających w ramach rachunkowości zabezpieczeń ujęta została w kapitałach Spółki. Spółka wykazała w sprawozdaniu finansowym efekt

odwrócenia wartości czasowej opcji z końca 2017 roku, wykazując w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „koszt zabezpieczenia” kwotę 6 198 tys. zł. Poniższa tabela prezentuje skutki wprowadzonego przekształcenia:

Rachunek zysków i strat	2017 rok	2017 rok	Zmiana
	Dane opublikowane	Dane przekształcone	
Zysk (strata) z pochodnych instrumentów finansowych	(463)	-	(463)
Podatek dochodowy	(11 839)	(11 927)	(88)
Zysk netto	54 405	54 780	375
Bilans pasywa			
Koszt zabezpieczenia	-	(6 198)	(6 198)
Zyski zatrzymane	72 246	78 444	6 198

Poniższa tabela prezentuje wpływ wdrożenia MSSF 9 na zmianę klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych Spółki na dzień 1 stycznia 2018 roku

Klasy instrumentów finansowych MSR 39		Klasyfikacja MSSF 9	Wartość bilansowa	
			MSR 39	MSSF 9
Akcje i udziały nienotowane	Dostępne do sprzedaży	Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	3	3
Dostawy i usługi	Pożyczki i należności	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	126 597	126 597
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Instrumenty finansowe zabezpieczające	51 643	51 643
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Pożyczki i należności	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	32 684	32 684
Pozostałe aktywa finansowe	Pożyczki i należności	Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	12 351	12 351
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(141 856)	(141 856)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(6 051)	(6 051)

▪ MSSF 15 *Przychody z umów z klientami*

Nowy ujednolicony standard został opublikowany w dniu 28 maja 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Standard ustanawia jednolite ramy ujmowania przychodów i zawiera zasady, które zastępują większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących obecnie w MSSF, w szczególności, w MSR 18 Przychody, MSR 11 Umowy o usługę budowlaną oraz związanych z nimi interpretacjach. Spółka zastosowała nowy standard od 1 stycznia 2018 roku jednak analiza źródeł przychodów dokonana przez Spółkę wykazała, iż wprowadzenie zmian w związku z zastosowaniem MSSF 15 nie będzie miało wpływu na wynik finansowy, sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitały Spółki.

5. Zmiany w istniejących standardach oraz nowe regulacje obowiązujące dla okresów rozpoczynających się od 1 stycznia 2019 roku i później

Szereg nowych Standardów, zmian do Standardów i Interpretacji nie jest jeszcze obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. i nie zostały one zastosowane w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

Spółród nowych Standardów, zmian do Standardów i Interpretacji zamieszczony poniżej MSSF 16 będzie miał znaczący wpływ na jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki.

MSSF 16 *Leasing*

Nowy standard został opublikowany w dniu 13 stycznia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później i dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie (ale pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15). Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące leasingu (m.in. MSR 17) i diametralnie zmienia podejście do umów leasingowych o różnym charakterze, nakazując leasingobiorcom wykazywanie w bilansach aktywów i zobowiązań z tytułu zawartych umów leasingowych, niezależnie od ich rodzaju.

Spółka oczekuje, że w momencie początkowego zastosowania Standard będzie miał istotny wpływ na jednostkowe sprawozdanie finansowe, ponieważ będzie wymagał ujęcia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składników aktywów oraz zobowiązań wynikających z umów leasingu operacyjnego, w których jednostka jest leasingobiorcą.

Spółka zastosuje nowy standard od 1 stycznia 2019 roku.

Potencjalny wpływ standardu na sprawozdanie Spółki został zaprezentowany w notce 14.

Pozostałe opublikowane, lecz jeszcze nieobowiązujące standardy i interpretacje nie dotyczą działalności Spółki lub nie będą mieć wpływu na nią:

- Zmiany do MSSF 10 oraz MSR 28 dotyczące sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami,
- Interpretacja KIMSF 23 dotycząca niepewności co do ujęcia podatku dochodowego,
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe,
- Poprawki do MSSF 9 dotyczące dłużnych aktywów finansowych posiadających opcję wcześniejszej spłaty, która może skutkować powstaniem tzw. negatywnej rekompensaty,
- Poprawki do MSR 28 dotyczące długoterminowych udziałów, stanowiących część inwestycji netto w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach,
- Roczne zmiany MSSF 2015-2017,
- Zmiany do MSR 19 dotyczące zmian, ograniczeń lub rozliczeń planów określonych świadczeń,
- Zmiany odniesień do Założeń koncepcyjnych w MSSF,
- Poprawki do MSSF 3 dotyczące definicji przedsięwzięcia,
- Poprawki do MSR 1 i MSR 8 dotyczące definicji istotności.

Powyżej wymienione standardy, za wyjątkiem Interpretacji KIMSF 23, poprawek do MSSF 9 oraz poprawek do MSR 28 oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską. Spółka zamierza zastosować wszystkie zmiany zgodnie z ich datą wejścia w życie.

6. Istotne zasady rachunkowości

6.1. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wykazywane są według kosztu historycznego skorygowanego o odpisy z tytułu utraty wartości.

6.2. Przychody

Przychody ze sprzedaży dóbr i usług

Ujmuje się w momencie lub w trakcie spełniania zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów.

Następujące okoliczności świadczą o przeniesieniu kontroli zgodnie z MSSF 15: bieżące prawo sprzedającego do zapłaty za składnik aktywów, posiadanie przez klienta tytułu prawnego do aktywa, fizyczne posiadanie składnika aktywów, transfer ryzyk i korzyści oraz przyjęcie składnika aktywów przez klienta.

Przychody obejmują kwoty otrzymane i należne z tytułu dostarczonych produktów, towarów, materiałów i usług, pomniejszone o rabaty oraz podatek od towarów i usług (VAT). Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług są korygowane o zyski lub straty z tytułu rozliczenia instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne dotyczące powyższych przychodów.

Przychody i koszty dotyczące usług, których moment rozpoczęcia i zakończenia przypadają w różnych okresach sprawozdawczych, ujmuje się na podstawie stopnia zaawansowania usługi, jeżeli można w wiarygodny sposób wycenić wynik

z transakcji, w innych przypadkach, przychody ujmuje się tylko do wysokości kosztów poniesionych do danego dnia, nie wyższych jednak od kosztów, które Spółka spodziewa się odzyskać.

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana do rachunku zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

6.3. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji Spółki w danym okresie sprawozdawczym.

6.4. Leasing

Spółka jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez szacowany okres użytkowania środka trwałego. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów amortyzuje się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub szacowany okres użytkowania.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Od stycznia 2019 roku Spółka zastosuje nowy standard MSSF 16, który zmienia podejście do umów leasingowych o różnym charakterze, nakazując leasingobiorcom wykazywanie w bilansach aktywów i zobowiązań z tytułu zawartych umów, niezależnie od ich rodzaju.

6.5. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych, niż złoty polski są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych, niż złoty polski są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów /kosztów finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

6.6. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu środków trwałych są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia takiego środka. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się

odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek. Pozostałe koszty finansowe ujmowane są jako koszt okresu.

6.7. Odprawy emerytalne

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Spółki mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą.

Według MSR 19 odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i stopy wzrostu płac. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Koszty świadczeń są podzielone na następujące składniki:

- koszty bieżącego zatrudnienia (zmiana rezerw wynikająca z narastania zobowiązań w ciągu okresu wynikającego z przyrastania stażów pracy oraz wieku pracowników)
- koszty odsetkowe (przyrost zobowiązań związany ze stopą procentową; jest produktem wartości zobowiązań z początku roku i stopy procentowej użytej do dyskonta)
- zysk/strata aktuarialna jest to zmiana wynikająca z różnic pomiędzy przyjętymi założeniami a ich realizacją oraz ze zmiany przyjętych do wyliczeń parametrów i założeń

Spółka prezentuje dwa pierwsze składniki kosztów określonych świadczeń w wyniku finansowym.

Przeszacowania ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zostają natychmiast odzwierciedlone w zyskach zatrzymanych i nie będą podlegać przeniesieniu do rachunku zysków i strat.

Zarówno w okresie sprawozdawczym, jak i okresie porównawczym, wycena została sporządzona przy zastosowaniu metody prognozowanego kosztu jednostkowego.

6.8. Płatności w formie akcji własnych

Transakcje rozliczane w instrumentach kapitałowych

Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w instrumentach kapitałowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej na dzień przyznania praw. Wartość godziwa ustalana jest przez niezależnego rzeczoznawcę w oparciu o model Blacka-Scholesa. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych uwzględnia się wyłącznie czynniki rynkowe.

Koszt transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w okresie, w którym spełnione zostały warunki dotyczące efektywności/wyników, kończącym się w dniu, w którym określone pracownicy zdobędą pełne uprawnienia do świadczeń („dzień nabycia praw”). Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę nagród, do których prawa – w opinii zarządu Spółki na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby instrumentów kapitałowych – zostaną ostatecznie nabyte.

Żadne koszty nie są ujmowane z tytułu nagród, do których prawa nie zostaną ostatecznie nabyte, z wyjątkiem nagród, w przypadku których nabycie praw zależy od warunków rynkowych, które są traktowane jako nabyte bez względu na fakt spełnienia uwarunkowań rynkowych, pod warunkiem spełnienia wszystkich innych warunków dotyczących efektywności.

W przypadku modyfikacji warunków przyznawania nagród rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach spełnienia wymogu minimum ujmuje się koszty, jak w przypadku gdyby warunki te nie uległy zmianie. Ponadto, ujmowane są koszty z tytułu każdego wzrostu wartości transakcji w wyniku modyfikacji, wycenione na dzień zmiany.

W przypadku anulowania nagrody rozliczanej w instrumentach kapitałowych, jest ona traktowana w taki sposób, jakby prawa do niej zostały nabyte w dniu anulowania, a wszelkie jeszcze nieujęte koszty z tytułu nagrody są niezwłocznie ujmowane. Jednakże w przypadku zastąpienia anulowanej nagrody nową nagrodą – określoną jako nagroda zastępcza w dniu jej przyznania, nagroda anulowana i nowa nagroda są traktowane tak, jakby stanowiły modyfikację pierwotnej nagrody, tj. w sposób opisany w paragrafie powyżej.

6.9. Podatki

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych)

z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy różnica przejściowa powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy ujemne różnice przejściowe powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w rachunku zysków i strat.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty i aktywa są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część kosztów nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

6.10. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania oraz aktywowane koszty finansowania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Rzeczowe aktywa trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Rok 2018	Rok 2017
Budynki i budowle	25 – 50 lat	25 – 50 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	5 – 50 lat	5 – 50 lat
Urządzenia biurowe	3 – 10 lat	3 – 10 lat
Środki transportu	5 – 10 lat	5 – 10 lat
Komputery	3 – 5 lat	3 – 5 lat
Inwestycje w obcych rzeczowych aktywach trwałych	5 – 10 lat	5 – 10 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie i w razie konieczności koryguje.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą rzeczowych aktywów trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Aktywa trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania rzeczowego aktywa trwałego do używania.

6.11. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają warunek rozpoznania dla kosztów prac badawczych i rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Spółka ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Spółki przedstawia się następująco:

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Inne
Okresy użytkowania	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone	5 lat	5 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	Amortyzowane przez okres umowy – metodą liniową	Metodą liniową	Metodą liniową
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Nabyte	Nabyte
Weryfikacja pod kątem utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich usunięcia z bilansu.

6.12. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w pozostałych kosztach operacyjnych.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Spółka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów,

jaka została ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w rachunku zysków i strat. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

6.13. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione na doprowadzenie każdego składnika zapasów do jego aktualnego miejsca i stanu są ujmowane w następujący sposób:

Materiały	– w cenie nabycia ustalonej metodą średniej ważonej;
Produkty gotowe i produkty w toku	– koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych;
Towary	– w cenie nabycia ustalonej metodą średniej ważonej;

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

6.14. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- Instrumenty finansowe zabezpieczające

Wycena aktywów finansowych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Zyski i straty na składniku aktywów finansowych stanowiącym instrument kapitałowy, dla którego zastosowano opcję wyceny do wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w innych całkowitych dochodach, za wyjątkiem przychodów z tytułu otrzymanych dywidend.

Wycena aktywów finansowych według wartości godziwej przez wynik finansowy

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych, kwalifikowanego jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się w wyniku finansowym w okresie, w którym powstały. Zyski lub straty wynikające z wyceny pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują również przychody z tytułu odsetek i dywidendy.

Wycena aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu

Spółka do wyceny aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie stosuje metodę efektywnej stopy procentowej. Należności z tytułu dostaw i usług po początkowym ujęciu wycenia się w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości, przy czym należności z tytułu dostaw i usług z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania (tj. niezawierające elementu finansowania) i nieprzekazywane do faktoringu, nie podlegają dyskontowaniu i są wyceniane w wartości nominalnej.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym 3 miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających

Instrumenty finansowe zabezpieczające podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

6.15. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

MSSF 9 wprowadza nowe podejście do szacowania utraty wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu bazujące na kalkulacji strat oczekiwanych. Dotychczasowy model zgodny z MSR 39 bazował na koncepcji strat poniesionych. Najistotniejszą pozycją aktywów w sprawozdaniu finansowym Spółki są należności handlowe z tytułu dostaw i usług.

W stosunku do należności handlowych Spółka stosuje uproszczone podejście, zgodnie z którym szacuje oczekiwaną stratę bazując na terminach zapadalności należności. W szczególności za zdarzenie niewypłacalności Spółka uznaje brak uregulowania przez kontrahenta zobowiązania w ciągu 180 dni od dnia wymagalności należności.

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych lub należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej (tj. stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu). Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio lub poprzez odpis. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Spółka ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Spółka włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

6.16. Zobowiązania finansowe oraz pozostałe zobowiązania

Od 1 stycznia 2018 r. Spółka klasyfikuje zobowiązania finansowe do kategorii:

- wycenianych w zamortyzowanym koszcie,
- wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- instrumenty finansowe zabezpieczające.

Do **zobowiązań wycenianych w zamortyzowanym koszcie** kwalifikuje się głównie zobowiązania z tytułu dostaw i usług, z tytułu zakupu niefinansowych aktywów trwałych, kredyty i pożyczki.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz z tytułu zakupu niefinansowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych ujmuje się początkowo w wartości godziwej, która odpowiada wartości nominalnej i wycenia się na dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług oraz innych podatków, ceł i ubezpieczeń społecznych ustala się w kwocie wymagającej zapłaty przez Spółkę zgodnie z obowiązującymi i mającymi zastosowanie przepisami.

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Zyski i straty są ujmowane w rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku naliczania kosztu metodą efektywnej stopy procentowej.

Do **zobowiązań wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy** klasyfikuje się pochodne instrumenty finansowe, które nie stanowią instrumentu zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń. Instrumenty te stanowią zabezpieczenie w sensie ekonomicznym. Do tej kategorii zalicza się również te instrumenty pochodne, w stosunku do których unieważniono powiązanie zabezpieczające. Instrumenty pochodne ujmuje się początkowo w wartości godziwej i wycenia na

każdy dzień bilansowy w wartości godziwej z ujęciem skutków wyceny w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałe przychody finansowe lub koszty finansowe.

Do **instrumentów pochodnych zabezpieczających** Spółka klasyfikuje instrumenty pochodne, w odniesieniu do których stosuje rachunkowość zabezpieczeń.

6.17. Rachunkowość zabezpieczeń

Spółka stosuje metodę rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, która polega na zabezpieczeniu planowanych przychodów ze sprzedaży, z którymi wiąże się ryzyko walutowe wpływające na rachunek zysków i strat i którego wystąpienie jest wysoce prawdopodobne.

Głównym celem rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest zabezpieczenie przychodów operacyjnych przed zmianami kursu walutowego między datą powstania i datą realizacji ekspozycji walutowej i transakcji zabezpieczającej.

Zmiany wartości wewnętrznej opcji zabezpieczających w ramach rachunkowości zabezpieczeń zalicza się do kapitałów własnych Spółki w pozycji kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających, natomiast zmiana wartości czasowej tych kontraktów odnoszona jest do pozycji koszt zabezpieczenia. W momencie realizacji zabezpieczanego przychodu ze sprzedaży zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających ujmowane są w bieżącym wyniku finansowym w pozycji przychody ze sprzedaży.

Spółka w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia.

Nie rzadziej, niż na dzień rozpoczęcia zabezpieczenia oraz na dzień kończący rok obrotowy, dokonuje się oceny efektywności perspektywnej porównując skumulowaną zmianę wartości wewnętrznej opcji zabezpieczających do skumulowanej zmiany wartości przyszłych przepływów.

Na koniec każdego miesiąca dokonuje się pomiaru efektywności zabezpieczania - efektywność retrospektywna- porównując skumulowaną zmianę wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego do skumulowanej zmiany wartości przyszłych przepływów pieniężnych oszacowaną na podstawie danych dotyczących rynku walutowego z dnia wyceny.

Spółka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany, zrealizowany lub gdy nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń oraz gdy Spółka unieważni powiązanie zabezpieczające. Wówczas skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitałach pozostają w nich do momentu zajścia planowanej transakcji. Jeżeli transakcja nie będzie realizowana, skumulowany wynik netto ujęty w kapitałach przenoszony jest niezwłocznie do rachunku zysków i strat.

Szczegółowy opis wpływu zastosowania rachunkowości zabezpieczeń na sprawozdania finansowe został zaprezentowany w nocie 34.2 Ryzyko walutowe

6.18. Pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut, to kontrakty walutowe typu forward oraz zerokosztowe strategie opcyjne. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe na dzień bilansowy wyceniane są do wartości godziwej. Zysk lub stratę ujmuje się wówczas w rachunku zysków i strat, chyba że, dany instrument pochodny został wyznaczony jako instrument zabezpieczający w rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku moment wykazania zysku lub straty zależy od charakteru powiązania zabezpieczającego.

6.19. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

7. Informacje dotyczące segmentów działalności

Od 1 stycznia 2009 obowiązuje nowy MSSF 8 „Segmenty operacyjne”. Zgodnie z wymogami niniejszego standardu, należy identyfikować segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów Spółki, które są regularnie weryfikowane przez osoby decydujące o przydzieleniu zasobów do danego segmentu i oceniające jego wyniki finansowe.

W związku z tym, że Spółka działa w jednym segmencie wszystkie zasoby są przyporządkowane jednemu segmentowi, który podlega szczegółowym analizom i raportowaniu.

8. Sezonowość działalności

W przychodach ze sprzedaży Spółki w skali roku obserwowana jest sezonowość.

Poniżej zaprezentowano wartość przychodów ze sprzedaży osiągnięte na przestrzeni ostatnich dwóch lat:

	Kraj	udział w całkowitej sprzedaży kwartału %	Export	udział w całkowitej sprzedaży kwartału %	Przychody ze sprzedaży produktów, materiałów, towarów i usług	Udział % sprzedaży rocznej
I kwartał 2018	45 487	15%	259 342	85%	304 829	28%
II kwartał 2018	51 510	20%	201 122	80%	252 632	23%
III kwartał 2018	49 066	20%	202 552	80%	251 618	23%
IV kwartał 2018	44 777	16%	241 226	84%	286 003	26%
Razem 2018	190 840	17%	904 242	83%	1 095 082	100%
I kwartał 2017	36 762	13%	257 132	87%	293 894	25%
II kwartał 2017	36 045	15%	206 347	85%	242 392	21%
III kwartał 2017	73 391	25%	223 219	75%	296 610	26%
IV kwartał 2017	78 666	24%	248 563	76%	327 229	28%
Razem 2017	224 864	19%	935 261	81%	1 160 125	100%

9. Przychody i koszty**9.1. Przychody ze sprzedaży**

Przychody ze sprzedaży	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2018	31.12.2017
Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	1 084 745	1 151 433
- produkty	1 053 469	1 072 816
- towary	8 934	7 878
- materiały	22 342	70 739
Przychody ze sprzedaży usług	10 337	8 692
Przychody netto ze sprzedaży, razem	1 095 082	1 160 125
- w tym od jednostek powiązanych i wycenianych metodą praw własności	68 815	107 597

Spółka oferuje klientom swoje wyroby na różnych warunkach INCOTERMS. Koszty transportu ponoszone przez Spółkę związane z dostawą produktów do klienta w kalkulowane są w cenę produktu. W okresie sprawozdawczym wartość kosztów

transportu zawartych w przychodach ze sprzedaży produktów wyniosła 87 663 tys. zł. (w okresie porównawczym na 31 grudnia 2017: 88 090 tys. zł).

Informacje o wiodących klientach

Największymi odbiorcami wyrobów Spółki jest Grupa Steinhoff International z siedzibą w RPA oraz Roller GmbH z siedzibą w Niemczech. Udziały obrotów z Grupą Steinhoff oraz z Roller GmbH przekroczyły 10 % przychodów ze sprzedaży Spółki dla każdego z wymienionych kontrahentów. Brak jest formalnych powiązań odbiorców ze Spółką.

9.2. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2018	31.12.2017
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	329	613
Zysk ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	4	76
Dotacje	548	24
Odszkodowania i darowizny	531	563
Pozostałe	123	235
Pozostałe przychody operacyjne, razem	1 535	1 511

9.3. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2018	31.12.2017
Utworzenie odpisów aktualizujących na należności i zapasy	326	679
Likwidacja oraz odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych	108	964
Złomowanie zapasów	1 589	2 767
Darowizny	598	527
Kary i odszkodowania	1 431	2 318
Koszty sądowe	14	64
Koszty świadczeń pracowniczych	166	135
Niedobory inwentaryzacyjne	163	103
Pozostałe	160	354
Pozostałe koszty operacyjne, razem	4 555	7 911

9.4. Przychody finansowe

Przychody finansowe	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2018	31.12.2017
Dywidendy	485	7 796
Odsetki	1 137	903
Różnice kursowe	4 957	-
Przychody finansowe, razem	6 579	8 699

9.5. Koszty finansowe

Koszty finansowe	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2018	31.12.2017
Odsetki od kredytów i leasingu	4 157	2 447
Różnice kursowe	-	4 538
Pozostałe	1	62
Koszty finansowe, razem	4 158	7 047

9.6. Koszty według rodzajów

Koszty według rodzajów	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2018	31.12.2017
Amortyzacja	23 178	22 631
Zużycie materiałów i energii	572 122	535 073
Usługi obce	238 954	238 870
Podatki i opłaty	8 434	8 327
Wynagrodzenia	151 651	146 853
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	36 507	37 798
Opłaty licencyjne	21 069	21 457
Pozostałe koszty rodzajowe	12 159	13 581
	1 064 074	1 024 590
Zmiana stanu zapasów produktów i rozliczeń międzyokresowych	(1 505)	(7 432)
Koszt własny refakturowanych usług	3 191	2 760
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	(1 809)	(2 708)
Koszty sprzedaży	(263 313)	(271 639)
Koszty ogólnego zarządu	(48 219)	(47 202)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	752 419	698 369
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	28 061	71 460
Koszt własny sprzedaży	780 480	769 829

9.7. Koszty amortyzacji ujęte w rachunku zysków i strat

Koszty amortyzacji w rachunku zysków i strat	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2018	31.12.2017
Koszty amortyzacji ujęte w:		
Koszcie własnym sprzedaży	18 248	18 023
Kosztach sprzedaży	2 380	2 476
Kosztach ogólnego zarządu	2 550	2 132
	23 178	22 631

9.8. Koszty świadczeń pracowniczych

Koszty świadczeń pracowniczych	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2018	31.12.2017
Koszty świadczeń pracowniczych ujęte w:		
Koszcie własnym sprzedaży	129 376	125 380
Kosztach sprzedaży	28 509	27 028
Kosztach ogólnego zarządu	30 273	32 243
	188 158	184 651

10. Podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku przedstawiają się następująco:

Za okres sprawozdawczy zakończony		
	31.12.2018	31.12.2017 przekształcone
Bieżący podatek dochodowy		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	1 090	9 131
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	(15)
Odroczony podatek dochodowy		
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	3 915	2 811
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	5 005	11 927

Spółka jest w trakcie kontroli podatkowej z zakresu podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2015-2017. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego kontrola nie została zakończona.

10.1. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku przedstawia się następująco:

Za okres sprawozdawczy zakończony		
	31.12.2018	31.12.2017 przekształcone
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem	2 471	66 707
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2017: 19%)	469	12 674
Korekty dotyczące podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	(15)
Nieujęte straty podatkowe		
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	4 729	828
Przychody niebędące podstawą do opodatkowania	(193)	(1 566)
Różnice przejściowe z lat ubiegłych	-	6
Podatek według efektywnej stawki podatkowej	5 005	11 927
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w rachunku zysków i strat	5 005	11 927
	5 005	11 927

10.2. Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

Odroczony podatek dochodowy		Bilans		Rachunek zysków i strat	
		Stan na dzień		Za okres sprawozdawczy zakończony	
Pozycja bilansu	Tytuł różnicy przejściowej	31.12.2018	31.12.2017 przekształcone	31.12.2018	31.12.2017 przekształcone
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego					
Rzeczowe aktywa trwałe	Przeszacowanie środków trwałych	14 182	13 066	1 116	843

Wieczyste użytkowanie gruntów	Grunty w wieczystym użytkowaniu	1 868	1 869	(1)	-
Rzeczowe aktywa trwałe	Ulga inwestycyjna	30	40	(10)	(44)
Należności/Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	Różnice kursowe	73	(846)	919	435
Rozliczenia międzyokresowe	Rozliczenia międzyokresowe	(3 740)	(4 163)	423	1 073
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	Aktualizacja wartości należności	(159)	(199)	40	92
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, Aktywa finansowe	Odsetki naliczone	35	48	(13)	(1)
Zapasy, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	Przychody na warunkach Incoterms DDP i DAP	(1 198)	(938)	(260)	142
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Rezerwa na koszty transportu	652	158	494	(38)
Zapasy	Aktualizacja wartości zapasów	(1 521)	(1 600)	79	63
Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia	Rezerwy na odprawy emerytalne	(338)	(307)	(31)	(25)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu bonusów	(3 259)	(4 446)	1 187	782
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Wynagrodzenia i narzuty na wynagrodzenia	(851)	(822)	(29)	(24)
Inwestycje w jednostki zależne i współzależne	Odpis aktualizujący udziały w jednostkach zależnych	(76)	(77)	1	(1)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Pozostałe	-	-	-	(486)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego		5 698	1 783	-	-
Aktualizacja wyceny instrumentów ujęta w sprawozdaniu z całkowitych dochodów		4 915	9 812	-	-
Aktywo/Rezerwa na świadczenia emerytalno- rentowe – część kapitałowa ujęta w sprawozdaniu z całkowitych dochodów		(447)	(400)	-	-
Aktywo/Rezerwa z tytułu podatku odroczonego, ogółem		10 166	11 195	3 915	2 811

11. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 50 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Spółka skompensowała aktywa Funduszu z zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Spółki. Zobowiązania netto Spółki z tytułu Funduszu na dzień 31 grudnia 2018 roku wynoszą 387 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: należności z tytułu Funduszu wyniosły 96 tys. zł).

Tabela poniżej przedstawia analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	31.12.2018	31.12.2017
Pożyczki udzielone pracownikom	1 505	1 650
Środki pieniężne	844	1 373
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(2 736)	(2 927)
Saldo po skompensowaniu	(387)	96
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	4 570	4 371

12. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2018	31.12.2017
		przekształcone
Zysk (strata) okresu z działalności kontynuowanej	(2 534)	54 780
Zysk (strata) okresu	(2 534)	54 780
Zysk (strata) okresu przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	(2 534)	54 780

	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	23 930 769	23 930 769
Wpływ rozwodnienia:	-	-
Obligacje zamienne na akcje	-	-
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	23 930 769	23 910 381

Zysk (strata) na jedną akcję przypadający Akcjonariuszom Spółki na koniec okresu (w złotych)	31.12.2018	31.12.2017
		przekształcone
– podstawowy	(0,11)	2,29
– rozwodniony	(0,11)	2,29

W okresie między dniem bilansowym, a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

13. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Ponieważ Spółka wygenerowała stratę z zakończonym okresie sprawozdawczym, Zarząd Spółki będzie rekomendował jej pokrycie z kapitału zapasowego.

14. Leasing**14.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu**

Spółka jako leasingobiorca na dzień 31 grudnia 2018 roku posiada umowy leasingu finansowego maszyn, urządzeń oraz środków transportu z opcją zakupu. Zabezpieczeniem przedmiotu leasingu są weksle in blanco.

Okresy, na jakie zostały zawarte umowy leasingu wynoszą: 60 miesięcy dla maszyn i urządzeń, 24-36 miesięcy dla środków transportu oraz 50 miesięcy dla sprzętu IT.

Wartość resztową ustalono w wysokości 1% wartości początkowej przedmiotów leasingu dla maszyn i urządzeń, 7% dla środków transportu oraz 1% sprzętu IT.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe przedstawiają się następująco:

Minimalne opłaty leasingowe		
	31.12.2018	31.12.2017
W okresie 1 roku	707	701
W okresie od 1 do 2 lat	587	307
W okresie od 2 do 5 lat	422	-
Powyżej 5 lat	-	-
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	1 716	1 008
Minus koszty finansowe	(114)	(32)
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	1 602	976
krótkoterminowe	632	675
długoterminowe	970	301

Zobowiązanie z tytułu umów leasingowych w podziale na kategorie rzeczowych aktywów trwałych:

	31.12.2018	31.12.2017
Maszynty i urządzenia	1 310	258
Środki transportu	292	718
	1 602	976

14.2. Zobowiązania z tytułu umów leasingu operacyjnego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Spółka zawarła w roku sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2018 roku umowy leasingu operacyjnego środków transportu. Okres trwania umów wynosi 24 miesiące, wartość resztową skalkulowano na 64 % wartości początkowej przedmiotów leasingu.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

Opłaty minimalne		
	31.12.2018	31.12.2017
W okresie 1 roku	158	253
W okresie od 1 do 5 lat	33	71
Powyżej 5 lat	-	-
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe ogółem	191	324

Spółka posiada grunty w wieczystym użytkowaniu. Koniec okresu użytkowania gruntów przypada na lata 2089-2091. Spółka ponosi rocznie opłatę z tytułu wieczystego użytkowania gruntów w wysokości 801 tys. zł.

14.3. Wpływ MSSF 16 na sprawozdanie Spółki

Spółka dokonała identyfikacji obecnie występujących umów leasingu finansowego, leasingu operacyjnego oraz poddała analizie umowy na wynajem samochodów, serwerów, wynajmu powierzchni oraz wieczystego użytkowania gruntów mogących spełniać definicję leasingu zgodnie z MSSF 16..

Spółka określiła zasady rachunkowości i szczegółową metodologię wdrożenia nowego standardu.

Przy wdrożeniu standardu Spółka zastosuje podejście uproszczone (bez przekształcania danych porównawczych) ze skutkiem na bilans otwarcia tj. 1 stycznia 2019 roku.

Spółka szacuje, że wdrożenie MSSF 16 spowoduje wzrost sumy bilansowej o 28 019 tys. zł. Po stronie aktywów zostanie wydzielona pozycja „Prawo do użytkowania aktywów”, zaś po stronie pasywów „Zobowiązanie z tytułu prawa użytkowania aktywów”.

15. Świadczenia pracownicze

15.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostka wypłaca pracownikom przechodzącym na emeryturę kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks Pracy. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych. Kluczowa kadra kierownicza objęta jest świadczeniami na takiej samej zasadzie jak pozostali pracownicy. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli.

Główne założenia przyjęte przez aktuariusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Stopa dyskontowa (%)	2,6%	3,2%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,5%	2,5%
Wskaźnik rotacji pracowników	14,7%	12,4-13,7%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	3,5%	3,5%

Zmiana stanu		
Rezerwa na świadczenia emerytalne i rentowe	2018	2017
Stan na 1 stycznia	3 722	3 705
Koszty odsetkowe	119	130
Koszty bieżącego zatrudnienia	443	420
Koszty przeszłego zatrudnienia i ograniczenia programu świadczeń	-	-
Wypłacone świadczenia	(396)	(415)
Aktuarialny zysk/(strata) ze zmian założeń demograficznych	(258)	(42)
Aktuarialny zysk/(strata) ze zmian założeń ekonomicznych	206	84
Aktuarialny zysk/(strata) z różnic pomiędzy założeniami a realizacją	301	(159)
Zyski/straty z rozliczenia programu świadczeń	-	-
Stan na 31 grudnia	4 137	3 722
W tym:		
długoterminowa	3 675	3 296
krótkoterminowa	462	426

Krótkoterminowa rezerwa na świadczenia emerytalne i rentowe została ujęta w pozycji zobowiązania krótkoterminowe/rezerwy i rozliczenia międzyokresowe.

Kwoty ujmowane w całkowitych dochodach:

	2018	2017
Koszty świadczeń:		
Koszty bieżącego zatrudnienia	(443)	(420)
Koszt odsetkowy	(119)	(130)
Koszty przyszłego zatrudnienia	-	-
Składniki kosztów programu ujęte w wyniku finansowym:	(562)	(550)
Aktuarialny zysk/(strata) ze zmian założeń demograficznych	258	42
Aktuarialny zysk/(strata) ze zmian założeń ekonomicznych	(206)	(84)
Aktuarialny zysk/(strata) z różnic pomiędzy założeniami a realizacją	(301)	159
Bieżące składniki kosztów programu ujęte w kapitałach własnych	(249)	117
Odroczony podatek dotyczący świadczeń	47	(22)
Razem koszty roku:	(811)	(433)
Skumulowana kwota kosztów programu ujęta w kapitałach	(224)	25

Zgodnie z MSR 19 poniżej zaprezentowano wrażliwość zobowiązań na zmiany stopy dyskontowej i stopy wzrostu wynagrodzeń. Przyjęto wzrost i spadek stóp o 0,5% w ciągu roku:

Założenia	% zmiana	Wpływ na rezerwę na świadczenia emerytalne i rentowe
Stopa dyskontowa (%)	0,5%	(151)
	(0,5%)	161
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	0,5%	161
	(0,5%)	(152)

16. Rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Grunty	4 251	4 231
Budynki i budowle	104 573	92 488
Urządzenia techniczne i maszyny	118 530	116 346
Środki transportu	5 710	7 188
Pozostałe środki trwałe	5 639	4 385
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	15 624	10 648
Razem	254 327	235 306

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	4 251	92 488	116 346	7 188	4 385	10 648	235 306
Zwiększenia stanu	-	15 717	19 020	343	2 040	40 324	77 444
<i>W tym leasing finansowy</i>	-	-	1 301	-	-	-	1 301
Zmniejszenia, w tym:	-	(48)	(1 894)	(689)	(16)	(35 348)	(37 995)
<i>likwidacja</i>	-	(48)	(462)	(435)	(16)	-	(961)
<i>sprzedaż</i>	-	-	(1 432)	(254)	-	-	(1 686)
<i>przyjęcie ŚT w budowie do użytkowania</i>	-	-	-	-	-	(35 348)	(35 348)
Eliminacja umorzenia wskutek zbycia składników majątku	-	20	1 410	633	16	-	2 079
Odpis amortyzacyjny za okres	-	(3 604)	(16 352)	(1 765)	(786)	-	(22 507)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	4 251	104 573	118 530	5 710	5 639	15 624	254 327
Na dzień 1 stycznia 2018 roku							
Wartość brutto	4 251	121 975	251 914	17 237	8 485	10 648	414 510
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(29 487)	(135 568)	(10 049)	(4 100)	-	(179 204)
Wartość netto	4 251	92 488	116 346	7 188	4 385	10 648	235 306
Na dzień 31 grudnia 2018 roku							
Wartość brutto	4 251	137 644	269 040	16 891	10 509	15 624	459 959
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(33 071)	(150 510)	(11 181)	(4 870)	-	(199 632)
Wartość netto	4 251	104 573	118 530	5 710	5 639	15 624	254 327

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	3 578	91 702	124 358	7 019	4 823	4 679	236 159
Zwiększenia stanu	860	4 740	8 594	2 058	271	19 498	36 021
<i>W tym leasing finansowy</i>	-	-	-	223	-	-	223
Zmniejszenia, w tym:	(187)	(1 101)	(9 801)	(1 231)	(47)	(13 529)	(25 896)
<i>likwidacja</i>	(3)	(1 101)	(3 178)	(507)	(3)	-	(4 826)
<i>sprzedaż</i>	(184)	-	(6 623)	(724)	(10)	-	(7 541)
<i>przyjęcie ŚT w budowie do użytkowania</i>	-	-	-	-	-	(13 529)	(13 529)
Eliminacja umorzenia wskutek zbycia składników majątku	-	487	9 385	1 022	43	-	10 937
Odpis amortyzacyjny za okres	-	(3 340)	(16 190)	(1 680)	(705)	-	(21 915)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	4 251	92 488	116 346	7 188	4 385	10 648	235 306
Na dzień 1 stycznia 2017 roku							
Wartość brutto	3 578	118 336	253 121	16 410	8 261	4 679	404 385
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(26 634)	(128 763)	(9 391)	(3 438)	-	(168 226)
Wartość netto	3 578	91 702	124 358	7 019	4 823	4 679	236 159
Na dzień 31 grudnia 2017 roku							
Wartość brutto	4 251	121 975	251 914	17 237	8 485	10 648	414 510
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(29 487)	(135 568)	(10 049)	(4 100)	-	(179 204)
Wartość netto	4 251	92 488	116 346	7 188	4 385	10 648	235 306

Rzeczowe aktywa trwałe ogółem pozostające w dyspozycji Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku osiągnęły wartość 264 465 tysięcy zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 245 444 tysięcy zł). Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka nie posiadała rzeczowych aktywów trwałych zakwalifikowanych jako przeznaczone do sprzedaży (na dzień 31 grudnia 2017 roku: brak).

Aktywa oddane w zastaw jako zabezpieczenie

Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych na dzień 31 grudnia 2018 roku przez Spółkę na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją wykupu wynosi 2 092 tys. zł, z czego 1 442 tys. zł dotyczy leasingu maszyn i urządzeń, 650 tys. zł leasingu środków transportu (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 1 888 tys. zł).

Grunty i budynki o wartości bilansowej 102 621 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 85 718 tys. zł) objęte są hipotekami ustanowionymi w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Spółki (nota 27 - oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki).

Dodatkowo maszyny i urządzenia o wartości bilansowej 59 552 tys. zł objęte są zastawem rejestrowym (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 59 614 tys. zł).

Zarówno w okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2018 roku, jak również w okresie porównawczym, koszty finansowania zewnętrznego nie były kapitalizowane.

Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązania inwestycyjne Spółki wynoszą 5 451 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 3 210 tys. zł).

Kupno i sprzedaż

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku Spółka poniosła nakłady na nabycie rzeczowych aktywów trwałych o wartości 40 795 tys. zł (w okresie porównawczym zakończonym 31 grudnia 2017: 22 269 tys. zł) oraz dokonała sprzedaży środków trwałych o wartości netto: 489 tys. zł (w okresie porównawczym zakończonym 31 grudnia 2017: 692 tys. zł). Do

najistotniejszych inwestycji Spółki w 2018 roku zaliczyć można nakłady poniesione na budowę przedszkola zakładowego w Suwałkach oraz zakup nowoczesnych maszyn i urządzeń produkcyjnych.

17. Wartości niematerialne

	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Patenty i licencje	679	852
Zakończone prace rozwojowe	481	478
Pozostałe	7	-
Razem	1 167	1 330

	Patenty i licencje	Pozostałe	Zakończone prace rozwojowe	Ogółem
Wartość netto na 1 stycznia 2018 roku	852	-	478	1 330
Zwiększenia stanu	-	7	540	547
Zmniejszenie stanu	-	-	(1 001)	(1 001)
Odpis amortyzacyjny za okres	(173)	-	(498)	(671)
Eliminacja umorzenia wskutek zbycia	-	-	962	962
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	679	7	481	1 167
Na dzień 1 stycznia 2018 roku				
Wartość brutto	6 466	812	1 749	9 027
Umorzenie	(5 614)	(812)	(1 271)	(7 697)
Wartość netto	852	-	478	1 330
Na dzień 31 grudnia 2018 roku				
Wartość brutto	6 466	819	1 288	8 573
Umorzenie	(5 787)	(812)	(807)	(7 406)
Wartość netto	679	7	481	1 167

	Patenty i licencje	Pozostałe	Zakończone prace rozwojowe	Ogółem
Wartość netto na 1 stycznia 2017 roku	306	-	662	968
Zwiększenia stanu	694	-	508	1 202
Zmniejszenie stanu	-	-	(437)	(437)
Odpis amortyzacyjny za okres	(147)	-	(569)	(716)
Eliminacja umorzenia wskutek zbycia	-	-	313	313
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	853	-	477	1 330
Na dzień 1 stycznia 2017 roku				
Wartość brutto	5 772	812	1 678	8 262
Umorzenie	(5 466)	(812)	(1 016)	(7 294)
Wartość netto	306	-	662	968
Na dzień 31 grudnia 2017 roku				
Wartość brutto	6 466	812	1 749	9 027
Umorzenie	(5 614)	(812)	(1 271)	(7 697)
Wartość netto	852	-	478	1 330

Nakłady na prace badawcze i rozwojowe

Spółka w okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2018 roku ujęła w kosztach sprzedaży kwotę 2 286 tysięcy zł z tytułu nakładów na prace badawcze (w roku 2017: 1 111 tysięcy zł) oraz kwotę 540 tysięcy zł na wartości niematerialne z tytułu prac rozwojowych (w roku 2017: 508 tysięcy zł). Prace badawczo- rozwojowe dotyczyły projektowania nowych wzorów mebli.

Opis zabezpieczeń ustanowionych na wartościach niematerialnych:

Na wartościach niematerialnych Spółki nie są ustanowione żadne zabezpieczenia.

Wartości niematerialne przeznaczone do sprzedaży

W Spółce na dzień bilansowy nie występują wartości niematerialne przeznaczone do sprzedaży.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka nie posiadała wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

18. Inwestycje w jednostki zależne i współkontrolowane

	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Akcje/ Udziały w spółkach zależnych	260 971	162 971
Akcje i udziały pozostałe	3	3
	260 974	162 974

W zakończonym okresie sprawozdawczym Spółka dokonała podwyższenia kapitału w spółkach zależnych, obejmując tym samym nowo wyemitowane udziały.

Podwyższenie kapitału dotyczyło TANNE Sp. z o.o. (wkład pieniężny w kwocie 58.000 tys. zł) oraz FORTE BRAND Sp. z o.o. (wkład pieniężny w kwocie 40.000 tys. zł).

Udziały/akcje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych na dzień 31 grudnia 2018 roku :

Nazwa Spółki	Charakter powiązania	Data objęcia kontroli/ znaczącego wpływu/ udziałów	Wartość akcji/udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów/ akcji
MV FORTE GmbH	Spółka zależna	14.08.1992	1 838	-	1 838
FORTE BALDAI UAB	Spółka zależna	16.04.1999	164	-	164
FORTE MÖBEL AG	Spółka zależna	02.03.1999	352	-	352
FORTE SK S.r.o	Spółka zależna	13.12.2002	96	-	96
FORTE FURNITURE Ltd.	Spółka zależna	10.08.2005	6	-	6
FORTE IBERIA S.l.u.	Spółka zależna	15.09.2005	279	-	279
FORTE MOBILIER SARL	Spółka zależna	17.11.2005	399	(399)	-
KWADRAT Sp. z o.o.	Spółka zależna	18.12.2008	6 514	-	6 514
TM Handel Sp. z o.o. S.K.A.	Spółka zależna	30.10.2012	50	-	50
TANNE Sp. z o.o.	Spółka zależna	26.02.2015	148 005	-	148 005

DYSTRI-FORTE Sp. z o.o.	Spółka zależna	13.02.2015	4 000	-	4 000
Forte Brand Sp. z o.o.	Spółka zależna	26.07.2016	90 981	-	90 981
FORESTIVO Sp. z o.o.	Spółka współkontrolowa na	15.03.2016	101	-	101
FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD	Spółka współkontrolowa na	18.01.2017	8 580	-	8 580
ANTWERP FP SP. z o.o.	Spółka zależna	11.07.2017	5	-	5
RAZEM			261 370	(399)	260 971

Udziały/akcje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych na dzień 31 grudnia 2017 roku :

Nazwa Spółki	Charakter powiązania	Data objęcia kontroli/ znaczącego wpływu/ udziałów	Wartość akcji/udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów/ akcji
MV FORTE GmbH	Spółka zależna	14.08.1992	1 838	-	1 838
FORTE BALDAI UAB	Spółka zależna	16.04.1999	164	-	164
FORTE MÖBEL AG	Spółka zależna	02.03.1999	352	-	352
FORTE SK S.r.o	Spółka zależna	13.12.2002	96	-	96
FORTE FURNITURE Ltd.	Spółka zależna	10.08.2005	6	-	6
FORTE IBERIA S.l.u.	Spółka zależna	15.09.2005	279	-	279
FORTE MOBILIER SARL	Spółka zależna	17.11.2005	399	(399)	-
KWADRAT Sp. z o.o.	Spółka zależna	18.12.2008	6 514	-	6 514
TM Handel Sp. z o.o. S.K.A.	Spółka zależna	30.10.2012	50	-	50
TANNE Sp. z o.o.	Spółka zależna	26.02.2015	90 005	-	90 005
DYSTRI-FORTE Sp. z o.o.	Spółka zależna	13.02.2015	4 000	-	4 000
ANTWERP Sp. z o.o.**	Spółka zależna	03.09.2015	5	(5)	-
FORTE BRAND Sp. z o.o.*	Spółka zależna	26.07.2016	50 981	-	50 981
FORESTIVO Sp. z o.o.	Spółka współkontrolowa na	15.03.2016	101	-	101
FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD	Spółka współkontrolowa na	18.01.2017	8 580	-	8 580
ANTWERP FP SP. z o.o.	Spółka zależna	11.07.2017	5	-	5
RAZEM			163 375	(404)	162 971

* Poprzednio TERCEIRA Sp. Z o.o.

** spółka zlikwidowana dniu 17 kwietnia 2018 roku

Udział Spółki w pozostałych jednostkach przedstawia się następująco:

Stan na 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku:

Nazwa Spółki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Wartość bilansowa udziałów / akcji
Meblopol Sp. z o.o.	Poznań	Handel	3
Razem			3

Wybrane dane finansowe spółki współkontrolowanej FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD (udział w kapitałach spółki wynosi 50%):

WYBRANE DANE FINANSOWE WG UDZIAŁU W KAPITAŁACH SPÓŁKI	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa trwałe	917	5
Aktywa obrotowe	13 838	16 977
Suma aktywów	14 755	16 982
Kapitały	(3 429)	2 267
Zobowiązania długoterminowe	8 320	6 798
Zobowiązania krótkoterminowe	9 864	7 917
Suma pasywów	14 755	16 982
Przychody ze sprzedaży	21 514	9 249
Wynik bieżący	(5 569)	(5 356)

Opis zabezpieczeń ustanowionych na długoterminowych aktywach finansowych:

Udziały o wartości bilansowej 148 005 tys. zł w spółce zależnej TANNE Sp. z o.o., zostały objęte zastawem rejestrowym i stanowią zabezpieczenie kredytu inwestycyjnego zaciągniętego na budowę fabryki płyty.

18.1. Testy na utratę wartości akcji i udziałów w jednostkach zależnych

Dane finansowe uzyskane ze spółek zależnych, których udziały nie zostały objęte odpisami aktualizującymi, nie wskazują na wystąpienie przesłanek utraty wartości udziałów, dlatego też nie przeprowadzono testów na utratę wartości udziałów w spółkach zależnych i współkontrolowanych.

19. Pozostałe należności długoterminowe

	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Należności długoterminowe	42	51
Inne	61	61
	103	112

20. Zapasy

	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Materiały (w wartości netto)	42 959	51 648
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	19 779	25 906
Produkty gotowe:		
<i>Według ceny nabycia/kosztu wytworzenia</i>	<i>78 769</i>	<i>70 354</i>
<i>Według wartości netto możliwej do uzyskania</i>	<i>75 389</i>	<i>66 974</i>
Towary	2 282	1 404
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	140 409	145 932

Na zapasach wyrobów gotowych, produkcji w toku, towarach i materiałach o wartości 124 241 tysięcy zł (w 2017 roku: 123 944 tys. zł) zostały ustanowione zabezpieczenia kredytów.

Zmiany odpisu aktualizującego wartość zapasów przedstawiały się następująco:

	Zmiana stanu	
	2018	2017
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	8 419	8 754
Zwiększenie	-	671
Zmniejszenie	(410)	(1 006)
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	8 009	8 419

Wyliczenia odpisu aktualizującego zapasy ujętego w księgach Spółki dokonano na podstawie przeglądów, analiz składów wszystkich grup materiałowych, a także doświadczenia z zagospodarowania materiałów słabo rotujących.

Pozycje asortymentowe zalegające na zapasie Spółki zostały poddane wszechstronnym analizom. W przypadku indeksów, dla których w ocenie Spółki, odzyskanie pełnej wartości może budzić wątpliwości, określono jaki procent wartości jest możliwy do odzyskania w procesie produkcyjnym lub w procesie sprzedaży.

W ten sposób oszacowano, iż na moment bilansowy wartość odpisu aktualizującego wartość zapasów powinna wynosić 8 009 tys. zł (w 2017 roku: 8 419 tys. zł).

Odpis aktualizujący wartość zapasów został ujęty w rachunku zysków i strat w pozycji kosztu własnego sprzedaży – w przypadku zapasów przeznaczonych do sprzedaży oraz w pozostałych kosztach operacyjnych- w przypadku zapasów przeznaczonych do złomowania.

21. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe

	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	11 707	12 878
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	101 953	113 225
Należności budżetowe	37 456	37 536
Pozostałe należności od osób trzecich	16	494
Należności ogółem (netto)	151 132	164 133
Odpis aktualizujący należności	1 358	1 544
Należności brutto	152 490	165 677

Należności z tytułu dostaw i usług (brutto) o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:

	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
a) do 1 miesiąca	71 215	73 974
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	15 266	23 485
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	93	8
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	-	20
e) powyżej 1 roku	-	-
f) należności przeterminowane	28 444	30 160
Należności z tytułu dostaw i usług, razem (brutto)	115 018	127 647
Odpis aktualizujący należności	(1 358)	(1 544)
Należności z tytułu dostaw i usług, razem (netto)	113 660	126 103

Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane (brutto) z podziałem na należności niespłacone w okresie:

	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
a) do 1 miesiąca	21 067	22 812
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	3 716	5 813
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	283	294
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	1 808	134

e) powyżej 1 roku	1 570	1 107
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane, razem (brutto)	28 444	30 160
Odpis aktualizujący należności	(1 358)	(1 544)
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane, razem (netto)	27 086	28 616

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w punkcie 32.1. dodatkowych not objaśniających.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają termin płatności od 1 do 3 miesięcy.

Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Znacząca część należności Spółki jest ubezpieczona, bądź zabezpieczona gwarancjami bankowymi z tytułu centralnego regulowania płatności. Dzięki temu, zdaniem Zarządu, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku należności z tytułu dostaw i usług w łącznej kwocie 1 358 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 1 544 tys. zł) zostały uznane za trudno ściągalne i w związku z tym objęte odpisem.

Odpis aktualizujący wartość należności został ujęty w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałe koszty operacyjne.

Zmiany odpisu aktualizującego należności przedstawiały się następująco:

	Zmiana stanu	
	2018	2017
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	1 544	1 704
Utworzenie	327	679
Wykorzystanie	(184)	(227)
Rozwiązanie	(329)	(612)
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	1 358	1 544

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług, które na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne:

	Nieprzeterminowane		Przeterminowane, lecz ściągalne				
	Razem	-nowane	< 30 dni	30 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 365 dni	>365 dni
31 grudnia 2018	113 660	86 574	21 067	3 716	15	1 573*	715*
31 grudnia 2017	126 103	97 487	22 812	5 804	-	-	-

*na należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych Spółka nie tworzy odpisów aktualizujących należności

22. Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Ubezpieczenia majątkowe i komunikacyjne	930	1 042
Targi	89	185
Rozliczenie kosztów projektów	1 102	1 229
Podróże służbowe	36	24
Licencje	137	109
Pozostałe	2 830	439
	5 124	3 028

23. Pochodne instrumenty finansowe

Wartość godziwa instrumentów pochodnych (zerokosztowe strategie opcyjne)	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Długoterminowe należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	8 749	33 433
Krótkoterminowe należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	17 119	18 210
Długoterminowe zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	-	-
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	-	-
	25 868	51 643

Szczegółowy opis instrumentów pochodnych zawiera nota 34.2. dodatkowych informacji i objaśnień.

24. Udzielone pożyczki

Aktywa trwałe	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym	19 591	71 588
Pożyczki udzielone podmiotom pozostałym	2 000	3 400
	21 591	74 988
Aktywa obrotowe		
Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym	5 772	12 102
Odsetki należne od pożyczek udzielonych podmiotom powiązanym	168	228
Pożyczki udzielone podmiotom pozostałym	-	-
Odsetki należne od pożyczek udzielonych podmiotom pozostałym	14	21
	5 954	12 351
Razem	27 545	87 339

Szczegóły pożyczek udzielonych podmiotom powiązanym przedstawione są w punkcie 32.3. dodatkowych not objaśniających.

25. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Środki pieniężne w banku i w kasie	34 878	32 684
Inne środki pieniężne (lokaty overnight i lokaty poniżej 3 m-cy, obligacje z terminem wykupu poniżej 3 m-cy)	-	-
	34 878	32 684

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według wynegocjowanych stóp procentowych.

Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 34 878 tys. zł (31 grudnia 2017 roku: 32 684 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka dysponowała środkami pieniężnymi o ograniczonej możliwości dysponowania w wysokości 160 tysięcy zł wynikające z płatności split- payment (31 grudnia 2017 roku: nie występowały).

26. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/ rezerwowe**26.1. Kapitał podstawowy**

Kapitał akcyjny (akcje w sztukach)	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Akcje zwykłe serii A o wartości nominalnej 1 złoty każda	8 793 992	8 793 992
Akcje zwykłe serii B o wartości nominalnej 1 złoty każda	2 456 380	2 456 380
Akcje zwykłe serii C o wartości nominalnej 1 złoty każda	6 058 000	6 058 000
Akcje zwykłe serii D o wartości nominalnej 1 złoty każda	2 047 619	2 047 619
Akcje zwykłe serii E o wartości nominalnej 1 złoty każda	4 327 093	4 327 093
Akcje zwykłe serii F o wartości nominalnej 1 złoty każda	68 000	68 000
Akcje zwykłe serii G o wartości nominalnej 1 złoty każda	150 000	150 000
Akcje zwykłe serii H o wartości nominalnej 1 złoty każda	29 685	29 685
	23 930 769	23 930 769

Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 1 złoty i zostały w pełni opłacone lub pokryte wkładem rzeczowym.

Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do głosu oraz co do dywidendy i prawa zwrotu z kapitału.

Akcjonariusze o znaczącym udziale

Lista akcjonariuszy posiadających, co najmniej 5% ogólnej liczby akcji Spółki na dzień 4 kwietnia 2019 roku:

L.p.	Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji i głosów	% udział w kapitale zakładowym	% udział w ogólnej liczbie głosów
1.	MaForm SARL*	7 763 889	32,44%	32,44%
2.	Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	2 116 000	8,84%	8,84%
3.	IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.**	2 054 828	8,59%	8,59%
4.	Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny (dawniej ING PTE)	1 740 000	7,27%	7,27%
5.	Otwarty Fundusz Emerytalny PZU "Złota Jesień"	1 274 124	5,32%	5,32%

*MaForm SARL Luxemburg posiada 32,44% udziałów w kapitale zakładowym Fabryk Mebli „FORTE” S.A.

MaForm Holding Luxemburg SARL posiada 100% udziałów w kapitale zakładowym MaForm SARL Luxemburg.

MaForm Holding AG posiada 90,34% udziałów w kapitale zakładowym MaForm Holding Luxemburg SARL. Pozostałe 9,66% udziałów w kapitale zakładowym MaForm Holding Luxemburg SARL posiada Pani Maria Florczuk- Członek Zarządu Fabryk Mebli „FORTE” S.A.

Pan Maciej Formanowicz – Prezes Zarządu Fabryk Mebli „FORTE” S.A. wraz z małżonką posiadają 100% udziałów w MaForm Holding AG.

**w tym Bentham Sp. z o. o. 2.050.000 akcji, 8,57% akcji w kapitale zakładowym i w ogólnej liczbie głosów

26.2. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2018 roku nie nastąpiły zmiany w kapitale ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej.

26.3. Pozostałe kapitały**Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych**

	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017 przekształcone
Saldo na początek okresu obrotowego	48 029	(9 291)
Zyski/Straty z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających w okresie	(51 978)	64 886
Kwoty przeklasyfikowane z kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych do przychodów ze sprzedaży	7 981	3 699
Odroczony podatek dochodowy	(766)	(11 266)
Saldo na koniec okresu obrotowego	3 266	48 029

Koszt zabezpieczenia

	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017 przekształcone
saldo na początek okresu obrotowego	(6 198)	(5 823)
Zyski/Straty z tytułu wyceny wartości czasowej opcji	24 867	(854)
Kwoty przeklasyfikowane z kosztu zabezpieczenia do przychodów ze sprzedaży	3 166	(975)
Odroczony podatek dochodowy	(4 149)	1 454
saldo na koniec okresu obrotowego	17 687	(6 198)

Opis zasad stosowanych przez Spółkę dla rachunkowości zabezpieczeń została zawarty w nocie 6.17, natomiast wpływ jej zastosowania na sprawozdania finansowe oraz ryzyko z nią związane w nocie 34.2.

Pozostałe kapitały rezerwowe i zapasowe

	Kapitał zapasowy tworzony ustawowo	Pozostałe kapitały rezerwowe i zapasowe	Razem
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	1 250	340 024	341 274
Odpis z zysku na inwestycje i finansowanie działalności bieżącej Spółki	-	54 405	54 405
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	1 250	394 429	395 679

	Kapitał zapasowy tworzony ustawowo	Pozostałe kapitały rezerwowe i zapasowe	Razem
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	1 250	247 609	248 859
Odpis z zysku na inwestycje i finansowanie działalności bieżącej Spółki	-	92 415	92 415
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	1 250	340 024	341 274

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Spółka jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w sprawozdaniu Spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego.

O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Zgodnie ze Statutem Spółki na podstawie uchwał Walnego Zgromadzenia kapitały rezerwowe mogą być użyte w szczególności na podwyższenie kapitału zakładowego oraz wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy.

26.4. Niepodzielony wynik finansowy i ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zyski zatrzymane	31.12.2018	31.12.2017 przekształcone
Zysk/(strata) netto	(2 534)	54 780
Niepodzielony wynik finansowy	23 837	23 664
	21 303	78 444

Niepodzielony wynik finansowy pochodzi z wyceny majątku trwałego do wartości godziwych ustalonych na moment przejścia Spółki na MSSF, z wyceny świadczeń emerytalnych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy (31 grudnia 2017 roku: nie wystąpiły).

26.5. Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji

MSR 29 „Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji” wymaga, by jednostki gospodarcze, które prowadziły działalności w warunkach hiperinflacji przeliczyły składniki kapitału własnego (z wyłączeniem zysków zatrzymanych oraz wszelkich nadwyżek z aktualizacji wyceny aktywów) stosując ogólny indeks cen począwszy od dat, w których kapitały te zostały wniesione lub powstały w inny sposób. Przyjmuje się, że w Polsce hiperinflacja występowała w latach 1989 – 1996.

Zdaniem Zarządu wątpliwości budzić może ujmowanie wspomnianej korekty jako niepokrytej straty z lat ubiegłych w sytuacji, gdy nie jest jasne, jakie skutki wywołuje korekta na gruncie KSH. W tej sytuacji zdaniem Zarządu ujęcie korekty hiperinflacyjnej bezpośrednio w kapitałach Spółki prezentowanych w bilansie mogłoby być mylące dla czytelników tego sprawozdania, z tego powodu biorąc pod uwagę zapisy MSR 1. 17 odpowiednie kwoty i sposób przeliczenia zostały ujęte jedynie w poniższej tabeli (w zł). Uwzględniając poniżej przedstawioną informację jednostkowe sprawozdanie finansowe rzetelnie przedstawia sytuację majątkową i finansową oraz przepływy pieniężne Spółki jest zgodne z MSSF.

Kapitał podstawowy w księgach na koniec 1996 roku	17 308
Kapitał podstawowy po uwzględnieniu wskaźników hiperinflacji	25 758
Efekt korekty hiperinflacyjnej na kapitale podstawowym	(8 450)
Kapitał zapasowy w księgach na koniec 1996 roku	50 273
Kapitał zapasowy po uwzględnieniu wskaźników hiperinflacji	60 277
Efekt korekty hiperinflacyjnej na kapitale zapasowym	(10 004)
Łączny efekt korekty hiperinflacyjnej na zyskach zatrzymanych	(18 454)

27. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Krótkoterminowe	Nominalna stopa procentowa %	Termin spłaty	31.12.2018	31.12.2017
PKO BP S.A. – kredyt inwestycyjny w wysokości 3 500 tys. EUR	1M EURIBOR	do 22.12.2018	-	3 744
mBank S.A. – kredyt inwestycyjny w wysokości 2 400 tys. EUR	1M EURIBOR	do 31.12.2018	-	2 307
PKO BP S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	w zależności od waluty wykorzystania 1M WIBOR /1M EURIBOR	do 09.06.2019	91 998	-

mBank S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 5 000 tys. EUR	w zależności od waluty wykorzystania O/N WIBOR lub O/N EURIBOR lub O/N LIBOR	do 12.12.2019	9 806	-
ING Bank Śląski S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	w zależności od waluty wykorzystania 1M WIBOR /1M EURIBOR /1M LIBOR	do 30.06.2019	70 307	-
Razem krótkoterminowe			172 111	6 051

Długoterminowe	Nominalna stopa procentowa %	Termin spłaty	31.12.2018	31.12.2017
PKO BP S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	w zależności od waluty wykorzystania 1M WIBOR /1M EURIBOR	do 09.06.2019	-	44 764
ING Bank Śląski S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	w zależności od waluty wykorzystania 1M WIBOR /1M EURIBOR /1M LIBOR	do 30.06.2019	-	54 717
mBank S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 5 000 tys. EUR	w zależności od waluty wykorzystania O/N WIBOR lub O/N EURIBOR lub O/N LIBOR	do 12.12.2019	-	15 834
Razem długoterminowe			-	115 315

Zabezpieczenia kredytów na dzień	31 grudnia 2018 roku
PKO BP S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	- Hipoteka umowna łączna kaucyjna do kwoty 120 000 tysięcy zł na prawie użytkowania wieczystego zabudowanych nieruchomości Emitenta oraz zlokalizowanych na tych nieruchomościach budynkach stanowiących odrębny od gruntu przedmiot własności położonych w Hajnówce oraz w Ostrowi Mazowieckiej - Weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelewem praw z umów ubezpieczenia nieruchomości, na których ustanowiono hipotekę - Zastaw rejestrowy na zapasach rzeczy oznaczonych co do gatunku znajdujących się w Oddziale w Hajnówce
ING Bank Śląski S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	- Zastaw rejestrowy na mieniu ruchomym w fabryce w Suwałkach i Ostrowi Mazowieckiej do najwyższej sumy zabezpieczenia 120 000 tys. zł - Hipoteka łączna kaucyjna do kwoty 54 000 tysięcy zł ustanowiona na prawie użytkowania wieczystego gruntu oraz prawie własności budynków w fabryce w Suwałkach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia - Zastaw rejestrowy ustanowiony na zapasach o minimalnej wartości 65 000 tys. zł w fabryce w Suwałkach i w Ostrowi Mazowieckiej do najwyższej sumy zabezpieczenia 120 000 tys. zł - Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
mBank S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 5 000 tys. EUR.	- Weksel in blanco wystawiony przez Kredytobiorcę zaopatrzonej w deklarację wekslową - Zastaw rejestrowy na rzeczowych aktywach trwałych do najwyższej sumy zabezpieczenia 6 000 tys. EUR

Podział kredytów ze względu na rodzaj waluty (w przeliczeniu na zł)

Waluta	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
PLN	162 305	115 315
EUR	9 806	6 051
	172 111	121 366

Przy nominalnej stopie procentowej należy uwzględnić dodatkowo wynegocjowane marże bankowe, które odzwierciedlają ryzyko związane z finansowaniem Spółki.

28. Rezerwy

	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Rezerwy krótkoterminowe:		
Krótkoterminowa rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia	462	426
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	2 338	2 284
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu:		
Dotacja do zakupionych środków trwałych	-	13
	2 800	2 772

Spółka tworzy rezerwę na koszty przewidywanych napraw gwarancyjnych oraz zwroty produktów sprzedanych w ciągu ostatniego roku w oparciu o poziom napraw gwarancyjnych oraz zwrotów odnotowanych w latach ubiegłych. Przewiduje się, że znacząca większość tych kosztów zostanie poniesiona w następnym roku obrotowym. Założenia zastosowane do obliczenia rezerwy na naprawy gwarancyjne i zwroty oparte zostały na bieżących poziomach sprzedaży i aktualnych dostępnych informacjach na temat zwrotów o rocznym okresie gwarancji i rękojmi na wszystkie sprzedane produkty.

Zmiany stanu rezerw przedstawiały się następująco:

Nazwa rezerwy	BO	wykorzystanie	rozwiązanie	zwiększenie	BZ
Naprawy gwarancyjne	2 284	-	-	54	2 338

Zmiany stanu rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia została opisana w notce 15 dodatkowych not objaśniających.

29. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe)

	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	104 105	89 978
Wobec jednostek powiązanych	41 447	28 205
Wobec jednostek pozostałych	61 959	60 648
Zobowiązania kontraktowe	699	1 125
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych	6 540	5 657
Podatek dochodowy od osób fizycznych	1 246	1 296
Ubezpieczenia społeczne	4 725	4 204
Pozostałe	569	157
Pozostałe zobowiązania	19 229	17 229
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	12 232	12 632

Zobowiązania inwestycyjne	5 451	3 210
Inne zobowiązania	1 546	1 387
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu:	37 042	47 281
Prowizji od sprzedaży	2 171	2 446
Bonusów dla odbiorców	19 695	27 652
Świadczeń urlopowych	3 673	4 266
Premii rocznej dla Zarządu	2 150	5 330
Kosztów badania sprawozdania finansowego	152	37
Usług obcych	8 804	5 800
Kar konwencjonalnych	360	1 750
Pozostałe	37	-
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	-	-
Zobowiązania razem	166 916	160 145

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych:

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 32 dodatkowych not objaśniających. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach od 7 do 60 dni. Pozostałe zobowiązania nie są oprocentowane i rozliczane są z 1 miesięcznym terminem płatności.

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami, a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest zwracana Spółce przez właściwe organy podatkowe w okresach 60-dniowych.

Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresach wymagalności w ciągu całego roku obrotowego.

30. Zobowiązania warunkowe

- W dniu 28 czerwca 2016 roku Spółka udzieliła poręczenia i zobowiązała się wykonać wszelkie zobowiązania pieniężne spółki zależnej DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Nowogrodzkiej 50 lok.515 wynikające z umowy kredytowej z dnia 14 grudnia 2015 roku zawartej pomiędzy DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. i ING Bank Śląski SA. Spółka zobowiązała się do zaspokojenia wszelkich zobowiązań Kredytobiorcy, obejmujących w szczególności całkowitą spłatę kwoty głównej kredytu, odsetek, prowizji, opłat i innych kosztów do kwoty 8 700 tysięcy EUR do dnia 29 października 2024 roku. Saldo kredytu na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 16 307 tys. zł (na 31 grudnia 2017 roku: 22 842 tysięcy zł).
- Spółka udzieliła następujących zabezpieczeń zobowiązań handlowych spółki zależnej TANNE Sp. z o.o.:
 - na rzecz Interprint Polska Sp. z o.o. poręczenie zobowiązań handlowych do wysokości 400 tys. EUR z datą wygaśnięcia przypadającą na dzień 30.06.2019 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 154 tys. EUR
 - na rzecz IMPRESS DECOR POLSKA Sp. z o.o. poręczenie zobowiązań handlowych do wysokości 800 tys. zł z datą wygaśnięcia przypadającą na dzień 30.06.2019 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 107 tys. zł.
 - na rzecz Pfeleiderer Polska Sp. z o.o. poręczenie zobowiązań handlowych do wysokości 13 000 tys. zł z datą wygaśnięcia przypadającą na dzień 31.12.2018 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 54 tys. EUR.
 - na rzecz Decor Druck Leipzig GmbH poręczenie zobowiązań handlowych do wysokości 320 tys. zł z datą wygaśnięcia przypadającą na dzień 30.06.2019 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 241 tys. zł.
- Zabezpieczenia zobowiązań kredytowych spółki zależnej TANNE Sp. z o.o.:
 - poręczenie do kwoty 105 000 tys. EUR za zobowiązania TANNE wobec PKO BP wynikające z Umowy Kredytu,
 - poręczenie do kwoty 105 000 tys. EUR za zobowiązania TANNE wobec BGK wynikające z Umowy Kredytu,
 - poręczenie do kwoty 18 564 tys. EUR za zobowiązania TANNE wobec PKO BP wynikające z Umowy Hedgingowej,
 - poręczenie do kwoty 21 750 tys. EUR za zobowiązania TANNE wobec BGK wynikające z Umowy Hedgingowej,

Saldo kredytu Tanne Sp. z o.o. na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 424 466 tys. zł.

- W dniu 23 listopada 2018 roku Spółka udzieliła poręczenia i zobowiązała się wykonać wszelkie zobowiązania pieniężne spółki zależnej FORTE BRAND Sp. z o.o. wynikające z umowy kredytowej z zawartej pomiędzy FORTE BRAND Sp. z o.o. i ING Bank Śląski SA. Spółka zobowiązała się do zaspokojenia wszelkich zobowiązań Kredytobiorcy, obejmujących w szczególności całkowitą spłatę kwoty głównej kredytu, odsetek, prowizji, opłat i innych kosztów do kwoty 74 473 tys. zł do dnia 16.12.2022 roku. Saldo kredytu na dzień 31.12.2018 roku wynosi 70 514 tys. zł.

31. Sprawy sądowe

Nie występują istotne postępowania sądowe.

32. Informacje o podmiotach powiązanych

32.1. Transakcje z podmiotami powiązanymi kapitałowo

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych ze spółkami zależnymi. Transakcje dotyczą sprzedaży produktów, towarów i usług oraz zakupów usług.

Podmiot powiązany		Sprzedaż podmiotom powiązanym	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
MV Forte GmbH	31.12.2018	1 403	17 954	1 273	2 117
	31.12.2017	1 453	19 108	1 311	1 440
FORTE MOEBEL AG	31.12.2018	35 370	3 356	943	275
	31.12.2017	36 198	3 424	5 743	223
DYSTRI-FORTE Sp. z o.o.	31.12.2018	1 856	24 232	1 140	2 074
	31.12.2017	1 745	23 525	528	4 346
Forte Brand Sp. z o.o.	31.12.2018	2 315	22 105	972	4 313
	31.12.2017	2 269	22 537	623	2 120
TANNE Sp. z o.o.	31.12.2018	21 392	232 561	2 634	32 255
	31.12.2017	63 584	73 017	2 017	19 721
TM HANDEL Sp. z o.o.	31.12.2018	363	456	-	111
	31.12.2017	11	359	98	37
TM HANDEL Sp. z o.o. S.K.A	31.12.2018	1	-	-	-
	31.12.2017	1	-	-	-
FORT INVESTMENT Sp. z o.o.	31.12.2018	1	-	-	-
	31.12.2017	1	-	-	-
FORTE BALDAI UAB	31.12.2018	-	179	-	15
	31.12.2017	-	178	-	15
FORTE SK S.r.o	31.12.2018	2	1 126	-	95
	31.12.2017	-	1 121	-	92
FORTE FURNITURE Ltd	31.12.2018	-	375	-	31

	31.12.2017	-	757	-	61
FORTE IBERIA S.l.u.	31.12.2018	6	1 792	-	150
	31.12.2017	-	1 581	-	129
ANTWERP FP Sp. z o.o.	31.12.2018	5 394	103	2 229	11
	31.12.2017	1 141	17	1 382	21
Razem	31.12.2018	68 103	304 239	9 191	41 447
	31.12.2017	106 403	145 624	11 702	28 205

Podmiot współkontrolowany		Sprzedaż podmiotom powiązanym	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT	31.12.2018	1 191	-	2 516	-
	31.12.2017	1 194	-	1 176	-

32.2. Pozostałe transakcje

Wspólne przedsięwzięcie, w którym Spółka jest współnikiem

W dniu 18 stycznia 2017 r. Spółka zawarła z INDIAN FURNITURE PRODUCTS LIMITED (IFPL) z siedzibą w Chennai Indie, podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej ADVENTZ, umowę joint venture, dotyczącą produkcji i sprzedaży mebli na rynku indyjskim. Elementem umowy joint venture było utworzenie podmiotu o nazwie FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD z siedzibą w Chennai, w którym każdy z udziałowców, tj. FORTE i IFPL, posiada po 50% udziałów. Wkład pieniężny wniesiony do kapitału zakładowego FFPI przez każdego z udziałowców wyniósł równowartość ok. 2 mln. EUR. Zasadniczym przedmiotem działalności FFPI jest produkcja i sprzedaż mebli. Działalność FFPI oparta jest o istniejący zakład produkcyjny i sieć sprzedaży w Indiach, będące dotychczas własnością IFPL oraz o dostarczane przez FORTE know-how, wzornictwo, rozwój produktu i technologię produkcji. Spółka FFPI rozpoczęła działalność operacyjną w kwietniu 2017 r.

Spółka FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD została z dniem 30 czerwca 2017 roku włączona do konsolidacji metodą praw własności. Udział Jednostki Dominującej w stracie wypracowanej przez Spółkę w okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2018 roku wyniósł (-) 5 569 tys. zł.

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Wszelkie transakcje z podmiotami powiązanymi są przeprowadzane na warunkach stosowanych przez Spółkę w relacjach z podmiotami niepowiązanymi.

Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2018 roku Spółka zawarła następujące umowy i aneksy do umów pożyczek ze spółkami powiązanymi:

- w dniu 02 stycznia 2018 roku aneks do umowy pożyczki ze spółką zależną Forte Mobilier SARL, zgodnie z którym podwyższono kwotę pożyczki do 40 tys. EUR, spłata pożyczki nastąpi w 8 równych ratach od 31 marca 2019 roku;
- w dniu 28 lutego 2018 roku aneks do umowy pożyczki ze spółką zależną Moebelvertrieb Forte GmbH, zgodnie z którym ustalono harmonogram spłaty pożyczki w 17 równych ratach od 30 czerwca 2018 roku;
- w dniu 30 marca 2018 roku aneks do umowy pożyczki ze spółką zależną FORT INVESTMENT Sp. z o.o. , zgodnie z którym ustalono harmonogram spłaty pożyczki w 8 równych ratach od 31 marca 2019 roku;
- w dniu 30 marca 2018 roku aneks do umowy pożyczki ze spółką zależną Dystri- Forte Sp. z o.o. , zgodnie z którym ustalono harmonogram spłaty pożyczki w 16 ratach począwszy od 30 września 2018 roku;
- w dniu 29 czerwca 2018 roku aneks do umowy pożyczki ze spółką zależną Galeria Kwadrat Sp. z o.o. , zgodnie z którym podwyższono kwotę pożyczki o 200 tys. zł oraz wydłużono okres spłaty do czerwca 2020 roku;

- w dniu 29 czerwca 2018 roku aneks do umowy pożyczki ze spółką zależną TM Handel Sp. z o.o. SKA, zgodnie z którym podwyższono kwotę pożyczki do 30 tys. zł oraz wydłużono okres spłaty do czerwca 2019 roku;
- w dniu 29 czerwca 2018 roku aneks do umowy pożyczki ze spółką zależną Forte Brand Sp. z o.o. , zgodnie z którym ustalono okres spłaty pożyczki w 6 ratach począwszy od czerwca 2020 roku;
- w dniu 31 lipca 2018 roku aneks do umowy pożyczki ze spółką zależną Kwadrat Sp. z o.o. , zgodnie z którym ustalono okres spłaty pożyczki w 4 ratach począwszy od lipca 2019 roku;

Saldo udzielonych pożyczek na dzień 31 grudnia 2018 roku prezentuje poniższa tabela:

Podmiot powiązany	Saldo pożyczki w walucie w tys.	Waluta pożyczki	Termin spłaty	Saldo pożyczki na dzień 31.12.2018 w tys. zł	Wartość odsetek należnych na dzień 31.12.2018
KWADRAT Sp. z o. o.	326	EUR	lipiec 2022	1 401	4
GALERIA KWADRAT Sp. z o.o.	1 220	PLN	czerwiec 2020	1 220	8
FORT INVESTMENT Sp. z o. o.	660	PLN	grudzień 2020	660	4
DYSTRI- FORTE Sp. z o.o.	656	EUR	czerwiec 2022	2 821	7
FORTE MOBILIER S.a.r.l.	30	EUR	grudzień 2020	129	-
TM- HANDEL Sp. z o.o. S.K.A.	30	PLN	czerwiec 2019	30	-
MV FORTE GmbH	2 800	EUR	czerwiec 2022	12 040	32
FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD	1 642	EUR	marzec 2025	7 062	113
Razem:				25 363	168
W tym:					
Część krótkoterminowa:					
KWADRAT Sp. z o. o.				351	4
GALERIA KWADRAT Sp. z o.o.				610	8
FORT INVESTMENT Sp. z o. o.				330	4
FORTE MOBILIER S.a.r.l.				65	-
TM- HANDEL Sp. z o.o. S.K.A.				30	-
MV FORTE GmbH				3 440	32
DYSTRI-FORTE Sp. z o.o.				946	7
FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD				-	113
Razem:				5 772	168
Część długoterminowa:					
KWADRAT Sp. z o. o.				1 050	-
GALERIA KWADRAT Sp. z o.o.				610	-
FORT INVESTMENT Sp. z o.o.				330	-
DYSTRI-FORTE Sp. z o.o.				1 875	-
FORTE MOBILIER S.a.r.l.				64	-
FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD				7 062	-
MV FORTE GmbH				8 600	-
Razem:				19 591	-

Salda udzielonych pożyczek podmiotom powiązanym na dzień 31 grudnia 2017 roku prezentuje poniższa tabela:

Podmiot powiązany	Saldo pożyczki w walucie w tys.	Waluta pożyczki	Termin spłaty	Saldo pożyczki na dzień 31.12.2017 w tys. zł	Wartość odsetek należnych na dzień 31.12.2017
KWADRAT Sp. z o. o.	326	EUR	lipiec 2021	1 358	4
GALERIA KWADRAT Sp. z o.o.	1 020	PLN	czerwiec 2023	1 020	6

FORT INVESTMENT Sp. z o.o.	660	PLN	grudzień 2019	660	4
DYSTRI-FORTE Sp. z o.o.	700	EUR	-	2 920	8
FORTE MOBILIER S.a.r.l.	30	EUR	grudzień 2019	125	-
TANNE Sp. z o.o.		PLN	czerwiec 2023	-	9
TANNE Sp. z o.o.	13 200	EUR	czerwiec 2023	55 056	145
TM- HANDEL Sp. z o.o. SKA	20	PLN	czerwiec 2018	20	-
MV FORTE GmbH	3 400	EUR	marzec 2020	14 181	36
TERCEIRA Sp. z o.o.	1 000	PLN	-	1 000	7
TERCEIRA Sp. z o.o.	500	PLN	grudzień 2020	500	2
FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA Ltd	1 642	EUR	marzec 2025	6 850	7
Razem:				83 690	228
W tym:					
Część krótkoterminowa:					
KWADRAT Sp. z o.o.				340	4
GALERIA KWADRAT Sp. z o.o.				170	6
FORT INVESTMENT Sp. z o.o.				330	4
DYSTRI-FORTE Sp. z o.o.				947	8
FORTE MOBILIER S.a.r.l.				62	-
TANNE Sp. z o.o.				-	9
TANNE Sp. z o.o.				5 506	145
TM- HANDEL Sp. z o.o. SKA				20	-
MV FORTE GmbH				4 727	36
TERCEIRA Sp. z o.o.				-	7
TERCEIRA Sp. z o.o.				-	2
FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA Ltd				-	7
Razem:				12 102	228
Część długoterminowa:					
KWADRAT Sp. z o.o.				1 018	-
GALERIA KWADRAT Sp. z o.o.				850	-
FORT INVESTMENT Sp. z o.o.				330	-
DYSTRI-FORTE Sp. z o.o.				1 973	-
FORTE MOBILIER S.a.r.l.				63	-
TANNE Sp. z o.o.				49 550	-
TM- HANDEL Sp. z o.o. SKA				9 454	-
MV FORTE GmbH				1 000	-
TERCEIRA Sp. z o.o.				500	-
FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA Ltd				6 850	-
Razem:				71 588	-

Powyższe pożyczki zostały udzielone na warunkach rynkowych (oprocentowanie zmienne oparte o EURIBOR / WIBOR plus marża).

33. Instrumenty finansowe**33.1. Wartość bilansowa**

Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSSF 9 na dzień 31 grudnia 2018 roku					
	Inwestycje kapitałowe wyceniane w wartości godzniej przez inne całkowite dochody	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowane go kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego o kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Aktywa finansowe trwałe:	3	21 591	-	8 749	30 346
Aktywa finansowe	3	21 591	-	-	21 594
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	-	8 749	8 749
Aktywa finansowe obrotowe:	-	154 508	-	17 119	171 627
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	-	113 676	-	-	113 676
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	-	17 119	17 119
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	34 878	-	-	34 878
Pozostałe aktywa finansowe	-	5 954	-	-	5 954
Zobowiązania finansowe długoterminowe:	-	-	-	-	-
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	-	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	-	-	(319 556)	-	(319 556)
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	-	-	(147 445)	-	(147 445)
Bieżąca część kredytów bankowych i pożyczek	-	-	(172 111)	-	(172 111)
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	-	-	-
	3	176 099	(319 556)	25 868	(117 586)

Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSSF 9 na dzień 31 grudnia 2017 roku					
	Inwestycje kapitałowe wyceniane w wartości godzniej przez inne całkowite dochody	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowane go kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Aktywa finansowe trwałe:	3	74 988	-	33 433	108 424
Aktywa finansowe	3	74 988	-	-	74 991
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	-	33 433	33 433
Aktywa finansowe obrotowe:	-	171 632	-	18 210	189 842
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	-	126 597	-	-	126 597
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	-	18 210	18 210

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	32 684	-	-	32 684
Pozostałe aktywa finansowe	-	12 351	-	-	12 351
Zobowiązania finansowe długoterminowe:	-	-	(115 315)	-	(115 616)
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	-	-	(115 315)	-	(115 315)
Zobowiązania finansowe z tytułu	-	-	-	-	(301)
Zobowiązania krótkoterminowe	-	-	(147 907)	-	(147 907)
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	-	-	(141 856)	-	(141 856)
Bieżąca część kredytów bankowych i pożyczek	-	-	(6 051)	-	(6 051)
Zobowiązania finansowe z tytułu	-	-	-	-	-
	3	246 620	(263 222)	51 643	35 044

33.2. Hierarchia wartości godziwej

Poniższa nota prezentuje ujawnienia dotyczące wyłącznie instrumentów finansowych wycenianych w bilansie według wartości godziwej.

	na dzień 31.12.2018		na dzień 31.12.2017	
	Poziom 2	Poziom 3	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa finansowe trwałe	-	3	-	3
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	25 868	-	51 643	-
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	-	-
	25 868	3	51 643	3

Metody ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych.

Poziom I

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2018 roku Spółka nie posiadała instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej kwalifikowanych do poziomu I (w 2017 roku: nie występowały).

Poziom II

Do poziomu II Spółka kwalifikuje należności lub zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych ustalana jest na podstawie modeli wyceny instrumentów finansowych przy zastosowaniu ogólnie dostępnych kursów walutowych (2018: kurs EUR- 4,3000; 2017: kurs EUR – 4,1709) i stóp procentowych (1M -12 M WIBID, 1M-12M EURIBOR). Wskaźniki zmienności kursów walut pozyskiwane są z serwisów Reuters lub Bloomberg.

Do wyceny opcji europejskich Spółka stosuje model Garmana – Kohlhagena.

Kursy po jakich są zawierane opcje walutowe zaprezentowano w nocie nr 34.2 Rachunkowość zabezpieczeń.

Poziom III

Do poziomu III zakwalifikowane są udziały posiadane w spółkach nienotowanych, dla których nie jest możliwe wiarygodne ustalenie ich wartości godziwej. Dla spółek tych nie istnieją aktywne rynki ani nie odnotowano porównywalnych transakcji na tego typu walorach.

	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017
Stan na początek okresu	3	3
Odpisy aktualizujące	-	-
Sprzedaż	-	-
Stan na koniec okresu	3	3

W okresie sprawozdawczym nie miało miejsca przekwalifikowanie, ani przesunięcie instrumentów finansowych między poszczególnymi poziomami (w okresie porównawczym: nie występowało).

Wartość godziwa i nominalna dla należności i zobowiązań handlowych jest zbliżona.

33.3. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat dotyczących instrumentów finansowych ujęte w rachunku zysków i strat.

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat na dzień 31 grudnia 2018 roku					
	Inwestycje kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek	-	1 137	(3 645)	-	(2 508)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	7 601	(2 642)	-	4 959
(Utworzenie)/rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	(3)	-	-	(3)
Dywidendy	7	-	-	-	7
Korekta sprzedaży z tytułu transakcji zabezpieczających	-	-	-	11 147	11 147
Zyski/(straty) z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	-	-	-	-	-
Ogółem zysk/(strata) netto	7	8 735	(6 287)	11 147	13 602

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat na dzień 31 grudnia 2017 roku					
	Inwestycje kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek	-	903	(2 330)	-	(1 427)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	(14 324)	9 763	-	(4 561)
(Utworzenie)/rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	(66)	-	-	(66)
Dywidendy	8	-	-	-	8
Korekta sprzedaży z tytułu transakcji zabezpieczających	-	-	-	2 725	2 725
Zyski/(straty) z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	-	-	-	(463)	(463)
Ogółem zysk/(strata) netto	8	(13 487)	7 433	2 262	(3 784)

34. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Spółka zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim walutowe kontrakty terminowe typu *zerokosztowe strategie opcyjne*. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Spółki. Zasadą stosowaną przez Spółkę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. W stosowanych metodach nie nastąpiły żadne zmiany w stosunku do poprzedniego okresu.

Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Zasady rachunkowości Spółki dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w nocie 6.17 i 6.18.

34.1. Ryzyko stopy procentowej

Spółka nie posiada instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem stóp procentowych.

Ryzyko stopy procentowej - wrażliwość na zmiany

Spółka na dzień 31 grudnia 2018 roku nie posiada długoterminowych kredytów, dokonano analizy ryzyka stopy procentowej dla długoterminowego leasingu finansowego. Założono wzrost / spadek stopy WIBOR o 5 % i wzrost / spadek stopy EURIBOR o 0,25%.

Zobowiązania kredytowe i leasingowe	Zmiana punktów procentowych	Wpływ na wynik finansowy brutto
Rok zakończony dnia 31.12.2018		
PLN	+5%	5
PLN	-5%	(5)
Rok zakończony dnia 31.12.2017		
PLN	+0,25 %	288
EUR	+0,03%	-
USD	+0,60 %	-

Analiza wrażliwości na zmiany stopy procentowej dla rachunkowości zabezpieczeń:

FX Opcje	Zmiana stopy %	Rezerwa CFH	Koszt zabezpieczenia
Rok zakończony dnia 31.12.2018			
WIBOR	+0,5%	-	(89 293)
WIBOR	-0,5%	-	92 182
EURIBOR	+0,25%	-	45 335
EURIBOR	-0,25%	-	(45 156)

Wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe

31 grudnia 2018 - Oprocentowanie zmienne

	<1rok	1-2 lat	2-5 lat	>5 lat	Razem
Kredyty bankowe	172 111	-	-	-	172 111
Leasing finansowy	632	557	413	-	1 602

31 grudnia 2017 - Oprocentowanie zmienne

	<1rok	1-2 lat	2-5 lat	>5 lat	Razem
Kredyty bankowe	6 051	115 315	-	-	121 366
Leasing finansowy	675	301	-	-	976

Efektywna stopa procentowa dla kredytów zaciągniętych przez Spółkę wynosiła na dzień 31 grudnia 2018 roku 2,55 % (2017: 1,58 %).

Instrumenty finansowe Spółki, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

34.2. Ryzyko walutowe

Spółka narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji sprzedaży. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez Spółkę sprzedaży lub zakupów w walutach innych, niż jej waluta funkcjonalna. Około 84 % zawartych przez Spółkę transakcji sprzedaży wyrażonych jest w walutach innych, niż waluta sprawozdawcza Spółki. Spółka stara się negocjować warunki zabezpieczających instrumentów pochodnych w taki sposób, by odpowiadały one warunkom zabezpieczanej pozycji i zapewniały dzięki temu maksymalną skuteczność zabezpieczenia.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto w związku ze zmianą wartości godziwej aktywów i zobowiązań pieniężnych na racjonalnie możliwe wahania kursu EUR, GBP i USD (łącznie) przy założeniu niezmienności innych czynników.

Do analizy przyjęto następujące założenia zmiany kursów walut: dla danych na dzień 31 grudnia 2018 roku przyjęto wzrost kursu waluty EUR o 5% i waluty USD o 2% (2017: wzrost EUR o 2% i USD o 7 %) oraz spadek kursu waluty EUR o 5% i waluty USD o 2% w ciągu roku (2017: spadek EUR i USD o 1 %).

Parametry przyjęte w zaprezentowanej analizie wrażliwości zostały ustalone w oparciu o dostępne prognozy rynkowe dotyczące kształtowania się tych parametrów w okresie najbliższych 12 miesięcy. Różnice między rokiem 2019 i 2018 wynikają ze zmian tych prognoz.

FX Opcje	Zmiana stopy %	Rezerwa CFH	Koszt zabezpieczenia
Rok zakończony dnia 31.12.2018			
EUR/PLN	+5%	(35 720)	(20 495)
EUR/PLN	-5%	101 990	(29 837)

	Procentowa zmiana kursów	Wpływ na wynik finansowy brutto
31 grudnia 2018		
Należności handlowe	5%	5 889
Pożyczki udzielone	5%	1 173
Środki pieniężne	5%/2%	1 605
Zobowiązania handlowe	5%	(3 135)
Razem wpływ wzrostu kursów		5 532
Należności handlowe	-5%	(5 889)
Pożyczki udzielone	-5%	(1 173)
Środki pieniężne	-5%/-2%	(1 605)
Zobowiązania handlowe	-5%	3 135
Razem wpływ spadku kursów		(5 532)

	Procentowa zmiana	Wpływ na wynik finansowy	Wpływ na kapitał
31 grudnia 2017			
Należności handlowe	2%	2 446	-
Pożyczki udzielone	2%	1 610	-
Środki pieniężne	2%/7 %	634	-
Instrumenty zabezpieczające*	2%	-	(32 241)
Zobowiązania handlowe	2%/7 %	(971)	-
Kredyty bankowe	2%	(121)	-
Leasing	2%	(3)	-
Razem wpływ wzrostu		3 595	(32 241)
Należności handlowe	(1%)	(1 223)	-
Pożyczki udzielone	(1%)	(805)	-
Środki pieniężne	(1%)	(248)	-
Instrumenty zabezpieczające*	(1%)	-	16 121
Zobowiązania handlowe	(1%)	471	-
Kredyty bankowe	(1%)	61	-
Leasing	(1%)	1	-
Razem wpływ spadku		(1 743)	16 121

*analiza wrażliwości dotyczy wyłącznie wartości wewnętrznej opcji walutowych

Zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym

Podstawową metodą zarządzania ryzykiem walutowym są strategie zabezpieczające wykorzystujące instrumenty pochodne.

Spółka stosuje do zabezpieczenia przyszłych transakcji walutowych symetryczne strategie opcyjne (opis w nocie 6.17)

Wpływ instrumentów pochodnych na sprawozdania

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa otwartych pozycji w instrumentach pochodnych wyniosła 25 868 tys. zł i w wysokości 4 032 tys. zł została ujęta w kapitale z aktualizacji pochodnych instrumentów finansowych jako wartość wewnętrzna, natomiast kwota 21 836 tys. zł została ujęta jako wartość czasowa w pozycji koszt zabezpieczenia.

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2018 roku wynik na instrumentach pochodnych ukształtował się na poziomie 11 147 tysięcy zł i dotyczył realizacji wygasających strategii opcyjnych objętych rachunkowością zabezpieczeń.

Wpływ instrumentów pochodnych na wynik okresu

	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017
		(przekształcone)
Wpływy na przychody ze sprzedaży	11 147	2 725
Wpływy na przychody/koszty finansowe:		
- z tytułu wyceny instrumentów pochodnych w okresie	-	-
Wpływy z instrumentów pochodnych na wynik okresu, łącznie:	11 147	2 725

Rachunkowość zabezpieczeń

Jednym ze strategicznych celów spółki jest minimalizacja ryzyka walutowego rozumianego jako wpływ zmian kursów walutowych na przepływy pieniężne, a tym samym na wynik finansowy Spółki. Spółka w ramach Planu Finansowego, co rok prognozuje miesięczne przychody i wydatki w walutach obcych otrzymując finalnie szereg prognozowanych ekspozycji netto. W celu zabezpieczenia tych prognozowanych ekspozycji przed wpływem istotnej zmiany kursu walutowego Spółka zawiera zerokosztowe symetryczne strategie opcyjne polegające na zakupie opcji put i jednoczesnym wystawieniu opcji call na tę samą ilość jednostek instrumentu bazowego. Opisana strategia eliminuje wpływ ewentualnej zmiany kursu walutowego poniżej kursu wykonania opcji put oraz powyżej kursu wykonania opcji call na wartość ekspozycji wyrażoną w PLN.

Pomiędzy pozycją zabezpieczaną a instrumentem zabezpieczającym istnieje naturalna relacja ekonomiczna oparta na zgodności ryzyka związanego z pozycją zabezpieczaną (ryzyko walutowe) a typem instrumentów zabezpieczających (opcje walutowe).

Konstrukcja strategii sprawia, że jej wartość wewnętrzna jako instrumentu zabezpieczającego zmienia się w przeciwnym kierunku niż wartość pozycji zabezpieczanej.

Opis ważniejszych zasad stosowanych odnośnie rachunkowości zabezpieczeń przedstawiony został w nocie 6.17. Zgodnie z nimi zmiany wartości wewnętrznej jak i czasowej zabezpieczających kontraktów opcyjnych zalicza się do kapitałów własnych Spółki. W momencie realizacji zabezpieczanego przychodu ze sprzedaży zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających ujmowane są w bieżącym wyniku finansowym.

Nie rzadziej niż na dzień rozpoczęcia zabezpieczenia oraz na koniec każdego miesiąca, dokonuje się oceny efektywności prospektywnej porównując skumulowaną zmianę wartości wewnętrznej opcji zabezpieczających do skumulowanej zmiany wartości przyszłych przepływów.

Na koniec każdego miesiąca dokonuje się pomiaru efektywności zabezpieczania - efektywność retrospektywna – porównując skumulowaną zmianę wartości wewnętrznej opcji zabezpieczających ustanowionych powiązań w ramach rachunkowości zabezpieczeń do skumulowanej zmiany wartości przyszłych przepływów pieniężnych oszacowaną na podstawie danych dotyczących rynku walutowego z dnia wyceny.

Spółka szacuje wskaźnik zabezpieczenia na poziomie 1. Wartość współczynnika wynika bezpośrednio ze strategii zarządzania ryzykiem, zgodnie z którą Spółka szacuje prognozowane przepływy, a następnie część z nich zabezpiecza strategią opcyjną w proporcji 1:1. MSSF 9 wymaga, aby zabezpieczenie było efektywne. Nieefektywność zabezpieczenia oznacza stopień w jakim zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych związanych z instrumentem zabezpieczającym są większe lub mniejsze niż te związane z pozycją zabezpieczaną. Podstawowe źródła nieefektywności rachunkowości zabezpieczeń stanowią:

- niedopasowanie terminów pieniężnych
- niedopasowanie terminów zapadalności
- niedopasowanie wartości nominalnych zabezpieczenia i pozycji zabezpieczanej.

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych przedstawiono w punkcie 26.3. dodatkowych not objaśniających.

Wartość godziwa kontraktów walutowych

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa kontraktów walutowych spełniających kryterium zaliczenia ich do rachunkowości zabezpieczeń wynosiła 25 868 tys. zł.

Spółka ujmuje w jednostkowym sprawozdaniu finansowym rachunkowość zabezpieczeń zbieżną z wycenami bankowymi i prezentuje ją jako należność lub zobowiązanie, po uprzednim dokonaniu kompensaty dodatnich i ujemnych wycen opcji zawartych w ramach jednego banku.

Poniższa tabela zawiera zbiorcze dane dotyczące wartości godziwych i terminy rozliczeń, a także zbiorcze informacje dotyczące kwoty (wielkości) będącej podstawą przyszłych płatności oraz ceny realizacji efektywnych kontraktów terminowych. Terminy rozliczeń są zbieżne z terminami, w których kwoty odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny z tytułu tych transakcji zostaną odniesione do rachunku zysków i strat.

Waluta	Kwota w walucie	Typ transakcji	Data zawarcia	Data realizacji	Kurs terminowy	Nazwa Banku	Wartość godziwa
EUR	24 000	Opcja Put	04.2016	01-03.2019	4,3500-4,4000	PKO BP S.A.	1 699
EUR	24 000	Opcja Call	04.2016	01-03.2019	4,8500-	PKO BP S.A.	(1)
EUR	23 000	Opcja Put	08.2016	07-08.2019	4,4000	PKO BP S.A.	2 353
EUR	23 000	Opcja Call	08.2016	07-08.2019	4,8650	PKO BP S.A.	(167)
EUR	16 000	Opcja Put	10.2016	10.2019	4,4500	PKO BP S.A.	2 213
EUR	16 000	Opcja Call	10.2016	10.2019	4,8850	PKO BP S.A.	(201)
EUR	16 000	Opcja Put	11.2016	11.2019	4,5000	PKO BP S.A.	2 780
EUR	16 000	Opcja Call	11.2016	11.2019	5,1400	PKO BP S.A.	(115)

EUR	42 000	Opcja Put	07.2017	12.2019-05.2020	4,3500	PKO BP S.A.	3 353
EUR	42 000	Opcja Call	07.2017	12.2019-05.2020	4,7300	PKO BP S.A.	(1 709)
EUR	52 000	Opcja Put	05.2018	09.2020-04.2021	4,4000	PKO BP S.A.	5 482
EUR	52 000	Opcja Call	05.2018	09.2020-04.2021	4,7580	PKO BP S.A.	(4 391)
EUR	20 000	Opcja Put	06.2018	05-06.2021	4,4000	PKO BP S.A.	2 114
EUR	20 000	Opcja Call	06.2018	05-06.2021	4,9405	PKO BP S.A.	(1 574)
EUR	52 000	Opcja Put	11.2018	07-10.2021	4,4000	PKO BP S.A.	5 485
EUR	52 000	Opcja Call	11.2018	07-10.2021	4,9560	PKO BP S.A.	(4 714)
Razem						PKO BP S.A.	12 607
EUR	5 000	Opcja Put	05.2016	01-04.2019	4,4500	mBank S.A.	705
EUR	5 000	Opcja Call	05.2016	01-04.2019	4,9250	mBank S.A.	-
EUR	14 000	Opcja Put	10.2016	09.2019	4,4000	mBank S.A.	1 461
EUR	14 000	Opcja Call	10.2016	09.2019	4,9075	mBank S.A.	(122)
EUR	37 000	Opcja Put	08.2017	01-06.2020	4,4000	mBank S.A.	4 051
EUR	37 000	Opcja Call	08.2017	01-06.2020	4,7110	mBank S.A.	(1 733)
EUR	39 000	Opcja Put	09.2017	06-09.2020	4,4500	mBank S.A.	5 421
EUR	39 000	Opcja Call	09.2017	06-09.2020	4,8165	mBank S.A.	(2 093)
EUR	47 000	Opcja Put	04.2018	10.2020-04.2021	4,3500	mBank S.A.	4 363
EUR	47 000	Opcja Call	04.2018	10.2020-04.2021	4,6710	mBank S.A.	(4 837)
Razem						mBank S.A.	7 216
EUR	15 000	Opcja Put	04.2016	01-03.2019	4,4000	ING Bank Śląski S.A.	1 495
EUR	15 000	Opcja Call	04.2016	01-03.2019	4,8950	ING Bank Śląski S.A.	-
EUR	10 000	Opcja Put	05.2016	04.2019	4,4500	ING Bank Śląski S.A.	1 433
EUR	10 000	Opcja Call	05.2016	04.2019	4,9600	ING Bank Śląski S.A.	(1)
EUR	22 000	Opcja Put	06.2016	05-06.2019	4,4500	ING Bank Śląski S.A.	3 140
EUR	22 000	Opcja Call	06.2016	05-06.2019	4,9300	ING Bank Śląski S.A.	(22)
Razem						ING Bank Śląski	6 045

Ryzyka związane z terminowymi kontraktami walutowymi to ryzyka stopy procentowej, kursu walutowego oraz niewypłacalności drugiej strony transakcji. Ryzyko kredytowe jest jednak ograniczone, gdyż drugą stroną transakcji są banki o wysokim standingu finansowym.

34.3. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z wiarygodnością kredytową i wypłacalnością klientów, z którymi Spółka zawiera transakcje sprzedaży.

W Spółce funkcjonuje procedura przyznawania kontrahentowi limitu kredytu kupieckiego i określenie formy jego zabezpieczenia. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Następnie uruchomiane są procedury ubezpieczenia danego klienta w ramach zawartych polis ubezpieczenia należności.

Praktycznie wszystkie należności handlowe, z wyjątkiem należności od jednostek powiązanych, są ubezpieczone, bądź zabezpieczone gwarancjami bankowymi z tytułu tzw. centralnego regulowania płatności. W sporadycznych przypadkach możliwa jest współpraca z klientami na podstawie limitów wewnętrznych, których wielkość każdorazowo wymaga akceptacji Zarządu.

Dodatkowo należności kontrahentów są regularnie monitorowane przez służby handlowe i finansowe. W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych następuje wstrzymanie sprzedaży i uruchamiana jest windykacja należności.

Kwota maksymalnej ekspozycji na ryzyko kredytowe, w przypadku należności handlowych od jednostek pozostałych, jest ograniczona do wysokości przyznanych limitów wewnętrznych, franszyzy i udziału własnego określonych w warunkach polisy ubezpieczenia należności. Na dzień 31.12.2018 roku oszacowana kwota maksymalnej ekspozycji kredytowej wynosiła 6 090 tys. zł (w 2017 roku 3 064 tys zł).

W przypadku udzielonych pożyczek, Spółka na bieżąco monitoruje sytuację finansową dłużników. Zabezpieczenie udzielonych pożyczek stanowią weksle in blanco. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe z tytułu udzielonych pożyczek jest równa saldom należności z tytułu pożyczek zaprezentowanym w nocie 24.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Spółki, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej, ryzyko kredytowe Spółki powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy.

34.4. Ryzyko związane z płynnością

Spółka narażona jest na ryzyko płynności wynikające z relacji zobowiązań krótkoterminowych do aktywów obrotowych. Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty bankowe oraz umowy leasingu finansowego.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Spółki na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku wg daty ich zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

31 grudnia 2018	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	Razem
Kredyty bankowe	172 111	-	-	-	172 111
Leasing finansowy	632	557	413	-	1 602
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	166 916	-	-	-	166 916
	339 659	557	413	-	340 629

31 grudnia 2017	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	Razem
Kredyty bankowe	6 051	115 315	-	-	121 366
Leasing finansowy	675	301	-	-	976
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	160 145	-	-	-	160 145
	166 871	115 616	-	-	282 487

35. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto.

	31.12.2018	31.12.2017
Oprocentowane kredyty i pożyczki	172 111	121 366
Leasing finansowy	1 602	976
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	183 557	177 358
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(34 878)	(32 684)
Zadłużenie netto	322 392	267 016
Kapitał podstawowy	23 931	23 931
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	114 556	114 556
Pozostałe kapitały rezerwowe	395 679	341 274
Kapitał rezerwowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych i koszt zabezpieczenia	20 953	41 831
Kapitał z połączenia	(1 073)	(1 073)
Program motywacyjny	2 354	2 354
Zyski zatrzymane	21 303	78 444
Kapitał razem	577 703	601 317
Kapitał i zadłużenie netto	900 095	868 333
Wskaźnik dźwigni	35,82 %	30,75 %

35.1. Transakcje z udziałem Zarządu, kluczowego kierownictwa lub członków ich najbliższych rodzin

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Jednostki Dominującej i emisja warrantów subskrypcyjnych serii D, E i F z wyłączeniem prawa poboru warrantów subskrypcyjnych serii D, E i F

Program Motywacyjny został wprowadzony na lata 2014-2016 dla Członków Zarządu Spółki (dalej Osoby Uprawnione). W celu przeprowadzenia Programu Motywacyjnego Spółka wyemitowała łącznie 356 220 imiennych warrantów subskrypcyjnych, w tym 118 740 warrantów subskrypcyjnych serii D, 118 740 warrantów subskrypcyjnych serii E oraz 118 740 warrantów subskrypcyjnych serii F, przewidzianych do objęcia przez Osoby Uprawnione. W wyniku realizacji Programu Motywacyjnego w sumie zaoferowano Osobom Uprawnionym 103 693 warrantów subskrypcyjnych serii D oraz 118 740 warrantów subskrypcyjnych serii F. Wykonanie praw z warrantów subskrypcyjnych, skutkujących objęciem akcji serii H, mogło nastąpić do dnia 30 listopada 2018 r. Z wyżej wymienionego prawa skorzystał ówczesny członek Zarządu Pan Gert Coopman w odniesieniu do 29 685 warrantów subskrypcyjnych serii D, który objął 29 685 akcji serii H w 2017 roku.

Na dzień bilansowy program się zakończył i nie ma już innych programów motywacyjnych opartych na akcjach.

35.2. Podmiot o znaczącym wpływie na Spółkę

Informacja o podmiotach posiadających powyżej 5% udziałów w kapitale jednostki została przedstawiona w nocie 26.1.

35.3. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Wszelkie transakcje z podmiotami powiązanymi są przeprowadzane na warunkach stosowanych przez Spółkę w relacjach z podmiotami niepowiązanymi.

35.4. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Spółki

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki:

Okres 12 miesięcy zakończony		
	31.12.2018	31.12.2017
Wynagrodzenie Zarządu, w tym:	8 699	11 350
w przedsiębiorstwie Emitenta	8 079	10 599
Maciej Formanowicz	2 284	4 157
Gert Coopmann	2 137	2 620
Klaus Dieter Dahlem	1 098	1 642
Maria Florczyk	765	992
Mariusz Gazda	848	1 188
Andreas Disch	947	-
z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek zależnych	620	751
Maciej Formanowicz	537	520
Gert Coopmann	83	231

Rada Nadzorcza:	356	324
Zbigniew Sebastian	84	84
Stanisław Krauz	60	60
Tomasz Domagalski	28	60
Bernard Woźniak	60	37
Stefan Golonka	-	23
Jerzy Smardzewski	60	60
Piotr Szczepiórkowski	32	-
Jacek Tucharz	32	-

Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej:

Rok zakończony		
	31.12.2018	31.12.2017
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	8 673	9 761
Nagrody jubileuszowe	-	-
Świadczenia po okresie zatrudnienia	12	37
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	21	14
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych	-	-
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego głównej kadrze kierowniczej (za wyjątkiem członków Zarządu i Rady Nadzorczej)	8 706	9 812

35.5. Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych

W okresie sprawozdawczym programy akcji pracowniczych nie występowały.

36. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Spółce w okresie styczeń – grudzień roku kształtowało się następująco:

	2018	2017
Zarząd Spółki	5	5
Administracja	267	196
Dział sprzedaży	405	390
Pion produkcji	2 339	2 403
Pozostali	168	160
Razem	3 184	3 154

37. Zdarzenia następujące po dacie bilansu

W dniu 18 marca 2019 roku Spółka zawarła aneks nr 25 z PKO BP S.A. K do umowy kredytowej z dnia 14 lutego 2000 roku, na mocy którego podwyższono maksymalnie dopuszczalne wskaźniki zadłużenia.

W dniu 3 kwietnia 2019 roku Spółka zawarła Umowę uzupełniającą z ING Bank Śląski S.A. do umowy kredytowej z dnia 24 czerwca 2003 roku, na mocy której podwyższono maksymalnie dopuszczalne wskaźniki zadłużenia.

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

**Główny Księgowy
Anna Wilczyńska**

Podpisy Członków Zarządu:

**Prezes Zarządu
Maciej Formanowicz**

**Członek Zarządu
Maria Małgorzata Florczuk**

**Członek Zarządu
Klaus Dieter Dahlem**

**Członek Zarządu
Mariusz Jacek Gazda**

**Członek Zarządu
Andreas Disch**

Ostrów Mazowiecka, dnia 4 kwietnia 2019 roku



GRUPA KAPITAŁOWA FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.

Sprawozdanie Zarządu z działalności
Grupy Kapitałowej Fabryk Mebli „FORTE”
za okres zakończony 31 grudnia 2018 roku

FABRYKI MEBLI
„FORTE” S.A.
ul. Biała 1
07-300 Ostrów Mazowiecka
Polska
www.forte.com.pl

Ostrów Mazowiecka, 04 kwietnia 2019 roku

Spis treści

I. AKTUALNA SYTUACJA FINANSOWO - OPERACYJNA	3
1. Podstawowe informacje o Grupie Kapitałowej Fabryki Mebli „FORTE” S.A.	3
1.1. Informacje o Spółce Dominującej Grupy.....	3
1.2. Zarząd Spółki Dominującej	4
1.3. Rada Nadzorcza Spółki Dominującej.....	5
1.4. Misja i polityka Grupy Kapitałowej Fabryk Mebli „FORTE”	5
1.5. Najważniejsze nagrody i wyróżnienia, a także wydarzenia handlowe, w których Spółka dominująca uczestniczyła w okresie sprawozdawczym	6
2. Informacje o powiązaniach organizacyjnych lub kapitałowych Emitenta z innymi podmiotami oraz określenie jego głównych inwestycji krajowych i zagranicznych, w tym inwestycji kapitałowych dokonanych poza jego grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania	7
3. Informacje o podstawowych produktach, towarach i usługach	7
4. Informacje o rynkach zbytu, z uwzględnieniem podziału na rynki krajowe i zagraniczne	8
5. Informacje o źródłach zaopatrzenia w materiały do produkcji, w towary i usługi	8
6. Informacje o umowach znaczących dla działalności	8
7. Informacje o istotnych transakcjach zawartych z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe.....	9
8. Informacje o umowach dotyczących kredytów i pożyczek	9
9. Informacje o udzielonych w danym roku obrotowym pożyczkach	13
10. Informacje o udzielonych i otrzymanych w danym roku obrotowym poręczeniach i gwarancjach	14
11. Opis wykorzystania przez Emitenta wpływów z emisji papierów wartościowych	14
12. Objasnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników za dany rok	14
13. Ocena wraz z jej uzasadnieniem, dotycząca zarządzania zasobami finansowymi.....	15
14. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych w porównaniu do wielkości posiadanych środków	15
15. Informacja dotycząca instrumentów finansowych w zakresie ryzyka zmiany cen, kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej.....	15
15.1. Ryzyko stopy procentowej.....	16
15.2. Ryzyko walutowe.....	16
15.3. Ryzyko kredytowe.....	18
15.4. Ryzyko związane z płynnością	18
16. Komentarz do podstawowych wielkości finansowych	18
Dane finansowe Grupy Fabryk Mebli „FORTE” S.A.....	18
Dane finansowe Spółki Fabryki Mebli „FORTE” S.A.....	20
17. Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na wynik z działalności za rok obrotowy, z określeniem stopnia wpływu tych czynników lub nietypowych zdarzeń na osiągnięty wynik.....	20
18. Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju oraz opis perspektyw rozwoju działalności	20
19. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem Emitenta i jego grupą kapitałową	21
20. Wszelkie umowy zawarte między Emitentem a osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Emitenta przez przejęcie	21
21. Wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premialnych opartych na kapitale Emitenta	21
22. Określenie łącznej liczby i wartości nominalnej wszystkich akcji Emitenta będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących	22
23. Notowania akcji Fabryk Mebli „FORTE” S.A.	22
24. Informacje o znanych Emitentowi umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy	22
25. Informację o systemie kontroli programów akcji pracowniczych	22
26. Informacje o postępowaniach toczących się przed sądem, których łączna wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych Emitenta.....	23
27. Informację o dacie zawarcia przez Emitenta umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych o dokonanie badania lub przeglądu sprawozdania finansowego oraz okresie, na jaki została zawarta umowa i łącznej wysokości wynagrodzenia wynikającego z umów	23
28. Charakterystyka struktury aktywów i pasywów bilansu	23
Dane finansowe Grupy Fabryk Mebli „FORTE” S.A.....	23
Dane finansowe Spółki Fabryki Mebli „FORTE” S.A.....	24
29. Ważniejsze wydarzenia mające znaczący wpływ na działalność oraz wyniki finansowe Emitenta w roku obrotowym oraz po zakończeniu roku obrotowego lub których wpływ jest możliwy w następnych latach	25
30. Opis struktury głównych lokat kapitałowych lub głównych inwestycji kapitałowych dokonanych w danym roku obrotowym.....	25
31. Opis organizacji Grupy Kapitałowej Emitenta ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji oraz opis zmian w organizacji Grupy Kapitałowej Emitenta wraz z podaniem ich przyczyn.....	25
32. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej Emitenta. Zasadnicze kierunki rozwoju Grupy	25

33.	Opis istotnych pozycji pozabilansowych w ujęciu podmiotowym, przedmiotowym i wartościowym	26
34.	Wybrane dane finansowe przeliczono według następujących kursów	26
35.	Informacja Zarządu o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznych sprawozdań finansowych zgodnie z przepisami, w tym dotyczących wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej.....	26
36.	Oświadczenie Zarządu dotyczące rzetelności sporządzenia sprawozdania finansowego Emitenta	26
II	OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO (dalej „Oświadczenie” lub „Raport”)	27
1.	Wskazanie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega Emitent oraz miejsca, gdzie tekst zbioru zasad jest publicznie dostępny	27
2.	W zakresie, w jakim Emitent odstąpił od postanowień zbioru zasad ładu korporacyjnego, wskazanie tych postanowień oraz wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia.....	27
3.	Opis głównych cech stosowanych w przedsiębiorstwie Emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych	28
4.	Wskazanie akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu	29
4.	30	
5.	Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne wraz z opisem tych uprawnień.....	30
6.	Wskazanie wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu, takich jak ograniczenie wykonywania prawa głosu przez posiadaczy określonej części lub liczby głosów, ograniczenia czasowe dotyczące wykonywania prawa głosu lub zapisy, zgodnie z którymi, przy współpracy spółki, prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych	30
7.	Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Emitenta	30
8.	Opis zasad dotyczących powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji.....	30
9.	Opis zasad zmiany statutu lub umowy spółki Emitenta	30
10.	Sposób działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonania, w szczególności zasady wynikające z regulaminu walnego zgromadzenia, jeżeli taki regulamin został uchwalony, o ile informacje w tym zakresie nie wynikają wprost z przepisów prawa	30
11.	Skład osobowy i zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego oraz opis działania organów zarządzających, nadzorujących lub administracyjnych emitenta oraz ich komitetów	31
12.	Opis polityki różnorodności stosowanej do organów administracyjnych, zarządzających i nadzorujących Emitenta w odniesieniu do aspektów takich jak na przykład wiek, płeć lub wykształcenie i doświadczenie zawodowe, celów tej polityki różnorodności, sposobu jej realizacji oraz skutków w danym okresie sprawozdawczym.....	34

I. AKTUALNA SYTUACJA FINANSOWO - OPERACYJNA

Niniejsze Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Fabryk Mebli „FORTE” S.A w 2018 roku zostało sporządzone na podstawie Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez Emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. 2018 poz. 757 z dnia 20 kwietnia 2018).

1. Podstawowe informacje o Grupie Kapitałowej Fabryki Mebli „FORTE” S.A.

1.1. Informacje o Spółce Dominującej Grupy

FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A. powstała z przekształcenia FABRYK MEBLI „FORTE” Sp. z o.o. w Spółkę akcyjną w dniu 9 grudnia 1994 r. Pierwotnie tj. od dnia 17 czerwca 1992 r. Spółka prowadziła działalność pod firmą „FORTE” Sp. z o.o.. W dniu 25 listopada 1993 r. na mocy aktu notarialnego nastąpiło przyłączenie „FORTE” Sp. z o.o. do Spółki pod nazwą FABRYKI MEBLI „FORTE” Sp. z o.o.. Pod tą nazwą Spółka prowadziła działalność, aż do czasu przekształcenia w Spółkę akcyjną.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego (dawniej XXI Wydział Gospodarczy), pod numerem KRS 21840.

Spółce dominującej nadano numer statystyczny REGON: 550398784.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Spółki jest:

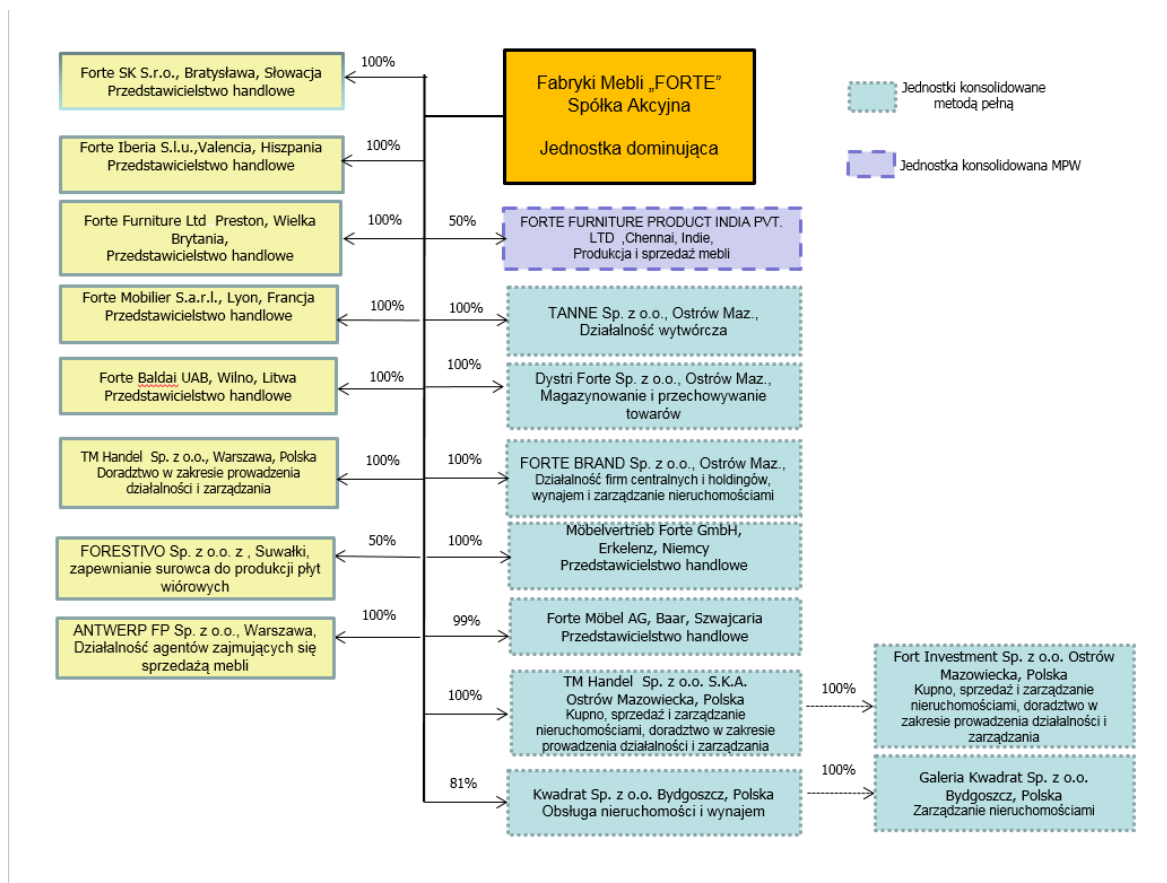
- produkcja mebli,
- świadczenie usług w zakresie marketingu, promocji, organizacji wystaw, konferencji,
- prowadzenie działalności handlowej w kraju oraz za granicą.

Fabryki Mebli „FORTE” S.A. swoją działalność prowadzą poprzez cztery krajowe Oddziały:

- Ostrów Mazowiecka ul. Biała 1 – Centrala - główna siedziba Spółki wraz z Zarządem oraz zakładem produkcyjnym;
- Suwałki ul. Północna 30 – zakład produkcyjny;
- Hajnówka ul. 3-go Maja 51 – zakład produkcyjny;
- Białystok ul. Generała Andersa 11 – zakład produkcyjny;

oraz salony meblowe w Ostrowi Mazowieckiej, Suwałkach, Wrocławiu, Białymstoku i Toruniu.

Schemat Grupy Kapitałowej Fabryk Mebli „FORTE” S.A.



Forte Brand Sp. z o.o. posiada certyfikaty inwestycyjne funduszu inwestycyjnego zamkniętego aktywów niepublicznych SEZAM XX (dalej „FIZAN”). W portfelu inwestycyjnym FIZAN znajduje się 100% udziałów Bentham Sp. z o.o., która nabyła około 8,58% akcji Fabryk Mebli „FORTE” S.A. o wartości 156 825 tys. zł w dniu ich nabycia.

FIZAN nie został objęty konsolidacją w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, gdyż zawarte umowy o zarządzanie pomiędzy Forte Brand Sp. z o.o., a IPOPEMA TFI (wcześniej ze SKARBIEC TFI) wskazują na brak występowania kontroli, w myśl MSSF 10, a tym samym brak obowiązku ujęcia FIZAN w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy.

Opis zmian dokonanych w składzie Grupy w ciągu okresu sprawozdawczego

W dniu 17 kwietnia 2018 Spółka zależna Antwerp Sp. z o.o. w likwidacji została wykreślona z rejestru przedsiębiorców KRS.

1.2. Zarząd Spółki Dominującej

Skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2018 roku

- Maciej Formanowicz – Prezes Zarządu
- Mariusz Jacek Gazda – Członek Zarządu
- Klaus Dieter Dahlem – Członek Zarządu
- Maria Małgorzata Florczuk – Członek Zarządu
- Andreas Disch – Członek Zarządu

Zmiany w składzie Zarządu Spółki

W dniu 8 maja 2018 roku Pan Gert Coopmann zrezygnował z pełnienia funkcji Członka Zarządu Emitenta. Powodem rezygnacji były sprawy osobiste.

W dniu 8 maja 2018 roku Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej powołała Pana Andreasa Disch na Członka Zarządu Fabryk Mebli „FORTE” S.A.

1.3. Rada Nadzorcza Spółki Dominującej

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2018 roku

- Zbigniew Sebastian – Przewodniczący
- Stanisław Krauz – Członek
- Jerzy Smardzewski – Członek
- Bernard Woźniak – Członek
- Piotr Szczepiórkowski – Członek
- Jacek Tucharz - Członek

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej

W dniu 21 czerwca 2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki ustaliło, że Rada Nadzorcza będzie składać się z sześciu członków i powołało na nową kadencję wyżej wymienione osoby.

Skład Rady Nadzorczej do 21 czerwca 2018 roku był następujący:

- Zbigniew Sebastian – Przewodniczący
- Stanisław Krauz – Członek
- Jerzy Smardzewski – Członek
- Bernard Woźniak – Członek
- Tomasz Domagański - Członek

1.4. Misja i polityka Grupy Kapitałowej Fabryk Mebli „FORTE”

Misja: Lider produkcji, niezawodny dostawca nowoczesnych systemów mebli, zaspokajający potrzeby klientów.

Celem Grupy Kapitałowej Fabryk Mebli FORTE jest:

- stałe podnoszenie wartości firmy, a przez to zapewnienie akcjonariuszom wyższego od przeciętnego zwrotu z zainwestowanego kapitału,
- zapewnienie dostaw wyrobów i usług spełniających oczekiwania odbiorców w szerokim zakresie ich potrzeb, z uwzględnieniem specyficznych wymagań rynków,
- uzyskanie pełnej satysfakcji i zadowolenia Klientów,
- umacnianie opinii wiarygodnego i rzetelnego partnera,
- budowanie twórczych relacji w środowisku pracy przez kształtowanie świadomości i osobowości ludzi,
- stwarzanie warunków zapewniających bezpieczeństwo i higienę pracy,
- prowadzenie działalności w sposób nie zagrażający środowisku,
- zaangażowanie w zachowanie wartości zgodnych z systemem certyfikacji Forest Stewardship Council.

Powyższą politykę Grupa realizuje poprzez:

- stały monitoring działań i ich efektów w ujęciu finansowym i satysfakcji Klienta, ciągłe doskonalenie Systemu Zarządzania Organizacją z wykorzystaniem normy PN-EN ISO 9001:2009 Systemy Zarządzania Jakością,
- ustawiczne doskonalenie procesów i konstrukcji wyrobu tak, aby ich produkcja była bezpieczna, a parametry użytkowe spełniały oczekiwania i potrzeby Klientów,
- kształtowanie postaw bezpiecznego postępowania poprzez identyfikację zagrożeń oraz tworzenie warunków technicznych, ekonomicznych i organizacyjnych prowadzących do zmniejszenia ryzyk,
- działanie zgodne z wymaganiami prawnymi i innymi uregulowaniami odnoszącymi się do działalności Organizacji, wyrobu, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska,
- skuteczność i efektywność Zintegrowanego systemu Zarządzania Jakością i FSC jest przedmiotem stałego zaangażowania i odpowiedzialności Zarządu.

1.5. Najważniejsze nagrody i wyróżnienia, a także wydarzenia handlowe, w których Spółka dominująca uczestniczyła w okresie sprawozdawczym

2018 rok	• 11-14 stycznia 2018 roku – <i>Begross Messe</i> - Kolonia (Niemcy) Na targach FORTE zaprezentowało m.in. nowe programy w funkcji pokoju dziennego i jadalni, sypialnie oraz meble do przedpokoju. Targi mają zamkniętą formułę i uczestniczą w nich wyłącznie wystawcy zaproszeni przez Begros- jedną z największych sieci meblowych w Europie Zachodniej. • 24-27 stycznia 2018 roku – <i>Feria del Mueble Zaragoza</i>- Saragossa (Hiszpania) Feria del Mueble Zaragoza to najważniejsze targi meblowe w Hiszpanii. Na powierzchni prawie 350 m2 FORTE pokazało ponad 10 nowych programów, w tym 3 sypialnie. Klientom szczególnie podobał się nowy program do sypialni Universe, ze względu na stylistykę tapicerowanego wezgłowia łóżka. • 15 lutego 2018 roku – podczas uroczystej Gali miesięcznika „Meble Plus- Produkt Roku” FORTE zwyciężyło w dwóch kategoriach: „SYPIALNIA” – za kolekcję mebli do sypialni STARLET WHITE, „FIRMA ROKU 2017” – za dynamiczny rozwój, ważne inwestycje, dobre wyniki finansowe i sukcesy zarówno na rynku krajowym, jak i eksportowym, za dbałość o zaspokojenie oczekiwań szerokiej grupy odbiorców i dostępność produktów w każdym regionie kraju. • 06-09 marca 2018 roku – <i>Meble Polska</i>- Poznań (Polska) Targi <i>Meble Polska</i> to największa impreza targowa branży meblarskiej w Polsce, jednocześnie uznana w Europie. FORTE na stoisku około 600 m2 zaprezentowało wiele nowych kolekcji w foliach do złudzenia przypominających naturalne drewno. Ciekawostką były meble w stylu vintage oraz biały stylizowany pokój młodzieżowy z wykorzystaniem frontów z efektem żaluzji. • 12-15 marca 2018 roku – <i>Targi sieci BUT</i>- Paryż (Francja) FORTE zaprezentowało na targach swoje stoisko trzeci rok z rzędu. Cieszyło się ono dużym zainteresowaniem zwiedzających. Podczas czterech dni ekspozycji FORTE odwiedziły 52 grupy przedstawicieli sieci BUT (w sumie ok. 700 osób), co powinno się przełożyć na wzmocnienie pozycji marki FORTE na rynku francuskim. • 26-30 marca 2018 roku – <i>Międzynarodowe Targi INDEX 2018</i> – Dubaj (Zjednoczone Emiraty Arabskie) FORTE zaprezentowało na targach kolekcje meblowe, które cieszyły się dużym zainteresowaniem potencjalnych kontrahentów. Jednym z celów uczestnictwa w targach było przedstawienie nowego zakładu produkcyjnego w Indiach, którego Spółka jest współudziałowcem. • 24 kwietnia 2018 roku – podczas uroczystej Gali finałowej „Podlaska Marka” FORTE otrzymało statuetkę Ambasadora Podlaskiej Gospodarki. • 06-07 czerwca 2018 roku – <i>Dni Partnerskie FORTE 2018</i>- Ostrów Mazowiecka (Polska) FORTE zaprezentowało na targach wewnętrznych ponad 20 kolekcji meblowych. Nowe propozycje FORTE to przekrój różnorodnej stylistyki oraz kolorów – od połyskującej bieli po dekory z wyrazistym, surowym rysunkiem drewna i widocznymi słojami. Oprócz prezentacji nowości targi były wyjątkową okazją do bezpośrednich rozmów na temat współpracy z klientami, planów rozwoju i strategii firmy. Targi odwiedzili właściciele i sprzedawcy ze sklepów meblowych z Polski, Litwy, Łotwy, Estonii, Słowacji, Czech, Serbii, Rumuni, Bułgarii oraz Hiszpanii.
------------------------	---

- **16-20 września 2018 – Targi Mebli i Wyposażenia Wnętrz M.O.W. Niemcy**
FORTE posiada w Bad Salzuflen własne centrum wystawiennicze, gdzie odbyły się targi. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów, Spółka zmieniła sposób prezentacji produktów. Oprócz nowości (640 modeli) pokazała również rodzaj pakowania i dostarczania. Klienci na ekspozycjach mieli możliwość zobaczenia zmontowanej meblościanki, a tuż obok meblościanki w wersji spakowanej – gotowej do transportu.
- **9 października 2018 roku-** w konkursie „EB Stars” w obszarze employer branding organizowanym przez Employer Branding Institute Spółka otrzymała Nagrodę specjalną Jury za inicjatywę uruchomienia przedszkola przykładowego w Suwałkach.
- **18-21 września 2018 roku – Międzynarodowe Targi Mebli i Dekoracji Habitat Valencia (Hiszpania)**
FORTE zaprezentowało na targach 16 kolekcji meblowych, to jest około 65 modeli. Stoisko Spółki odwiedziło wielu klientów z całego świata m.in. z Rosji, Ameryki Południowej, Afryki i Arabii Saudyjskiej.
- **28 listopada 2018 roku** – pierwsze miejsce w kategorii „Najlepszy polski produkt eksportowy” w rankingu Polskiego Radia „Lubię, bo polskie”.
- **10 grudnia 2018 roku** – w siedzibie Ambasady RP w Paryżu wręczono nagrody najlepszym eksporterom z Polski. W gronie 4 laureatów znalazło się FORTE.

2. Informacje o powiązaniach organizacyjnych lub kapitałowych Emitenta z innymi podmiotami oraz określenie jego głównych inwestycji krajowych i zagranicznych, w tym inwestycji kapitałowych dokonanych poza jego grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania

Informacje o powiązaniach organizacyjnych i kapitałowych zostały zawarte w pkt. 1 niniejszego sprawozdania.

3. Informacje o podstawowych produktach, towarach i usługach

Sprzedaż wartościowa w poszczególnych asortymentach (w tys. zł):

Asortyment	2018		2017		Zmiana w okresie %
	Wartość	Udział	Wartość	Udział	
Meble	1 051 764	94,98%	1 072 591	97,84%	(1,94%)
Towary	8 779	0,79%	7 993	0,73%	9,83%
Materiały	40 534	3,67%	8 175	0,75%	395,83%
Usługi	6 221	0,56%	7 471	0,68%	(16,73%)
Razem	1 107 298	100%	1 096 230	100%	1,01%

Ze względu na różnorodność asortymentu Grupa nie przedstawia struktury ilościowej sprzedaży, bowiem struktura wartościowa daje pełny obraz struktury sprzedaży i jej zmian.

Zgodnie z założeniami strategii realizowanej przez Grupę, koncentruje ona swoją działalność na produkcji mebli mieszkaniowych w paczkach do samodzielnego montażu. Komplementarność i spójność oferty zapewniają dodatkowo meble montowane z wyższego segmentu cenowego, importowane stoły, krzesła oraz dodatki dekoracyjne. Produkty oferowane przez Grupę od wielu lat są rozpoznawalne na rynku i cieszą się wysokim uznaniem klientów.

W przychodach ze sprzedaży materiałów Grupy wykazana jest sprzedaż płyty wiórowej, w tym sprzedaż płyty wyprodukowanej przez Spółkę zależną TANNE do podmiotów niepowiązanych w kwocie 29 424 tys. zł.

4. Informacje o rynkach zbytu, z uwzględnieniem podziału na rynki krajowe i zagraniczne

W 2018 roku sprzedaż eksportowa Grupy FORTE wyniosła 906 909 tys. zł i stanowiła 81,9 % sprzedaży ogółem (w roku 2017 r. – 933 837 tys. zł – 85,2 %). Liderami na rynkach eksportowych są: Niemcy, Francja oraz Hiszpania, których łączny obrót stanowi ok. 67% sprzedaży ogółem. Sprzedaż na rynku polskim wyniosła 200 389 tys. zł (18,1%) wobec 162 393 tys. zł (14,8%) w roku 2017.

Największymi odbiorcami wyrobów Grupy jest: Roller GmbH z siedzibą w Niemczech oraz Grupa Steinhoff International z siedzibą w RPA. Udziały obrotów z Roller GmbH oraz z Grupą Steinhoff przekroczyły 10 % w przychodach ze sprzedaży FORTE. Brak jest formalnych powiązań odbiorców z Grupą.

5. Informacje o źródłach zaopatrzenia w materiały do produkcji, w towary i usługi

W 2018 roku zakupy materiałów, towarów i usług od dostawców krajowych stanowiły 84% zakupów Grupy ogółem.

Kluczowym dostawcą surowców Grupy jest Grupa Pfeleiderer. Udział obrotów Grupy Pfeleiderer w kosztach zakupu surowców Grupy FORTE przekroczył 10%. Brak jest formalnych powiązań dostawcy z Grupą.

Zakupy z importu w roku 2018 wyniosły 16% zakupów ogółem. Głównym kierunkiem importu Grupy były Niemcy – 49%, Austria – 10% oraz Litwa – 8,3% w wartości zakupów z importu ogółem.

6. Informacje o umowach znaczących dla działalności

Umowy ubezpieczenia zawarte w 2018 roku przez Grupę:

- w koasekuracji z Generali T.U. S.A, TUiR "WARTA" S.A., Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń S.A., oraz InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń S.A Vienna Insurance Group: okres ubezpieczenia od 25.09.2018-24.09.2019
 - ubezpieczenie mienia od zdarzeń losowych Fabryk Mebli „FORTE” S.A.– suma ubezpieczenia 577 779 tys. zł
 - ubezpieczenie mienia od zdarzeń losowych DYSTRI-FORTE Sp. z o.o.– suma ubezpieczenia 31 677 tys. zł
 - ubezpieczenie mienia od zdarzeń losowych FORTE BRAND Sp. z o.o. – suma ubezpieczenia 32 282 tys. zł
 - ubezpieczenie mienia od zdarzeń losowych TANNE Sp. z o.o. – suma ubezpieczenia 572 635 tys. zł
 - ubezpieczenie utraty zysku Fabryk Mebli „FORTE” S.A – suma ubezpieczenia 250 973 tys. zł
 - ubezpieczenie utraty zysku TANNE Sp. z o.o – suma ubezpieczenia 213 003 tys. zł
 - ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk Fabryk Mebli „FORTE” S.A.– suma ubezpieczenia 6 552 tys. zł
 - ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk TANNE Sp. z o.o. – suma ubezpieczenia 957 tys. zł
 - ubezpieczenie sprzętu elektronicznego od wszystkich ryzyk DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. – suma ubezpieczenia 654 tys. zł
 - ubezpieczenie OC działalności – suma ubezpieczenia 50 000 tys. zł
 - ubezpieczenie mienia w transporcie Fabryk Mebli „FORTE” S.A – suma ubezpieczenia 725 085 tys. zł
 - ubezpieczenie mienia w transporcie TANNE Sp. z o.o – suma ubezpieczenia 209 556 tys. zł
 - ubezpieczenie maszyn i urządzeń Fabryk Mebli „FORTE” S.A. od wszystkich ryzyk – suma ubezpieczenia 7 336 tys. zł
 - ubezpieczenie maszyn i urządzeń TANNE Sp. z o.o. od wszystkich ryzyk – suma ubezpieczenia 301 011 tys. zł
 - ubezpieczenie maszyn i urządzeń DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. od wszystkich ryzyk – suma ubezpieczenia 1 398 tys. zł
 - ubezpieczenie zaplecza, sprzętu i maszyn budowlanych od wszelkiego ryzyka TANNE Sp. z o.o.- suma ubezpieczenia 7 572 tys. zł
- TUiR „WARTA” S.A: okres ubezpieczenia od 24.09.2018- 23.09.2019
 - ubezpieczenie mienia od zdarzeń losowych GALERIA KWADRAT Sp. z o.o. – suma ubezpieczenia 9 231 tys. zł
- Württembergische Versicherung AG: okres ubezpieczenia od 19.09.2017- 09.09.2022
 - ubezpieczenie mienia od zdarzeń losowych MV FORTE GMBH – suma ubezpieczenia 5 100 tys. EUR
- z Colonnade Insurance S.A.: okres ubezpieczenia 01.04.2018 – 31.03.2019
 - ubezpieczenie OC Członków Organów Emitenta – suma ubezpieczenia 25 000 tys. EUR
- z Towarzystwem Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.: okres ubezpieczenia 01.12.2018 – 30.11.2019
 - ubezpieczenie ryzyka kredytu kupieckiego z opcją windykacji należności - maksymalna suma ubezpieczenia wynosi 70 – krotność zapłaconej składki za dany rok ubezpieczeniowy, nie mniej niż 70-krotność składki minimalnej wynoszącej 271 tys. zł.

7. Informacje o istotnych transakcjach zawartych z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

Wszelkie transakcje z podmiotami powiązanymi są przeprowadzane na warunkach rynkowych stosowanych przez Emitenta w relacjach z podmiotami niepowiązanymi.

Szczegółowe informacje o transakcjach zawartych z podmiotami powiązanymi zostały zawarte w nocie 38 sprawozdania skonsolidowanego.

8. Informacje o umowach dotyczących kredytów i pożyczek

Krótkoterminowe	Nominalna stopa procentowa	Termin spłaty	31.12.2018	31.12.2017 dane przekształcone
ING Bank Śląski S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	w zależności od waluty wykorzystania 1M WIBOR lub 1M EURIBOR lub 1M LIBOR	do 30.06.2019	70 307	-
mBank S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 5 000 tys. EUR	w zależności od waluty wykorzystania O/N WIBOR lub O/N EURIBOR lub O/N LIBOR	do 12.12.2019	9 806	-
PKO BP S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	w zależności od waluty wykorzystania 1M WIBOR lub 1M EURIBOR	do 09.06.2019	91 998	-
mBank S.A. – kredyt inwestycyjny w wysokości 2 400 tys. EUR	1M EURIBOR	do 31.12.2018	-	2 307
PKO BP S.A. – kredyt inwestycyjny w wysokości 3 500 tys. EUR	1M EURIBOR	do 22.12.2018	-	3 744
ING Bank Śląski S.A. – kredyt inwestycyjny w wysokości 7 250 tys. EUR	3M EURIBOR	do 31.12.2021	16 307	5 699
ING Bank Śląski S.A. – kredyt inwestycyjny A w wysokości 130 000 tys. zł	1M WIBOR	do 16.12.2019	70 514	21 259
PKO BP S.A. i BGK – kredyt inwestycyjny 130 000 tys. EUR	3 M EURIBOR	do 17.10.2024	424 466	12 282
Razem krótkoterminowe			683 398	45 291

Długoterminowe	Nominalna stopa procentowa	Termin spłaty	31.12.2018	31.12.2017 dane przekształcone
PKO BP S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	w zależności od waluty wykorzystania 1M WIBOR lub 1M EURIBOR	do 09.06.2019	-	44 764
ING Bank Śląski S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	w zależności od waluty wykorzystania 1M WIBOR lub 1M EURIBOR lub 1M LIBOR	do 30.06.2019	-	54 717
mBank S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 5 000 tys. EUR	w zależności od waluty wykorzystania O/N WIBOR lub O/N EURIBOR lub O/N LIBOR	do 12.12.2019	-	15 834

ING Bank Śląski S.A. – kredyt inwestycyjny w wysokości 7 250 tys. EUR	3M EURIBOR	do 31.12.2021	-	17 143
ING Bank Śląski S.A. – kredyt inwestycyjny A w wysokości 130 000 tys. zł	1M WIBOR	do 16.12.2019	-	100 514
PKO BP S.A. i BGK – kredyt inwestycyjny 130 000 tys. EUR	3 M EURIBOR	do 17.10.2024	-	294 777
Razem długoterminowe			-	527 749

Kredytobiorca	Zabezpieczenia kredytów na dzień	31 grudnia 2018 roku
FORTE S.A.	PKO BP S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	- Hipoteka umowna łączna kaucyjna do kwoty 120 000 tys. zł na prawie użytkowania wieczystego zabudowanych nieruchomości oraz zlokalizowanych na tych nieruchomościach budynkach stanowiących odrębny od gruntu przedmiot własności położonych w Hajnówce oraz w Ostrowi Mazowieckiej. - Weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelewem praw z umów ubezpieczenia nieruchomości, na których ustanowiono hipotekę. - Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej. - Zastaw rejestrowy na zapasach rzeczy oznaczonych co do gatunku znajdujących się w fabryce w Hajnówce.
FORTE S.A.	ING Bank Śląski S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł	- Zastaw rejestrowy na mieniu ruchomym w fabryce w Suwałkach i Ostrowi Mazowieckiej do najwyższej sumy zabezpieczenia 120 000 tys. zł. - Hipoteka łączna kaucyjna do kwoty 54 000 tys. zł ustanowiona na prawie użytkowania wieczystego gruntu oraz prawie własności budynków w fabryce w Suwałkach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia. - Zastaw rejestrowy ustanowiony na zapasach o minimalnej wartości 65 000 tys. zł w fabryce w Suwałkach i w Ostrowi Mazowieckiej do najwyższej sumy zabezpieczenia 120 000 tys. zł. - Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej.
FORTE S.A.	mBank S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 5 000 tys. EUR	- Weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową. - Zastaw rejestrowy na środkach trwałych do najwyższej sumy zabezpieczenia 6 000 tys. EUR.
DYSTRI-FORTE SP. Z O.O.	ING Bank Śląski S.A. – kredyt inwestycyjny w łącznej wysokości 7 250 tys. EUR	- Hipoteka łączna do kwoty 6 000 tys. EUR na prawie własności gruntu oraz budynków i lokali przy ul. Biała 1 w Ostrowi Mazowieckiej. - Zastaw rejestrowy na wyposażeniu magazynu wysokiego składowania w Ostrowi Mazowieckiej. - Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej. - Poręczenie udzielone przez Spółkę Dominującą.

FORTE BRAND SP. Z O.O	ING Bank Śląski S.A. – kredyt inwestycyjny A i B o łącznej wartości 130 000 tys. zł	1. Hipoteka łączna do kwoty 174 600 tys. zł na prawie użytkowania wieczystego gruntu oraz prawie własności budynków i urządzeń stanowiących nieruchomości położone: we Wrocławiu przy ul. Brücknera, ul. Robotniczej; w Przemysłu przy ul. Bakończyckiej, na spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu użytkowego położonym w Krakowie przy ul. Aleksandry. 2. Hipoteka łączna do kwoty 174 600 tys. zł na prawie własności nieruchomości w Białymstoku przy ul. Gen. Andersa 11 lok. 1 oraz lok. 2. 3. Zastaw rejestrowy na prawie ochronnym na znakach towarowych słowno – graficznych zawierających oznaczenie „FORTE”, do najwyższej sumy zabezpieczenia 174 600 tys. zł. 4. Zastaw finansowy na certyfikatach inwestycyjnych do najwyższej sumy zabezpieczenia 174 600 tys. zł. 5. Zastaw finansowy i rejestrowy na akcjach spółek nabytych przez spółkę lub spółki będące aktywami Funduszu, do najwyższej sumy zabezpieczenia 174 600 tys. zł. 6. Cesja praw z wierzytelności z umowy licencyjnej na znaki towarowe słowno – graficzne zawierające oznaczenie „FORTE”, zawartej pomiędzy Forte Brand Sp. z o.o. a FABRYKAMI MEBLI „FORTE” S.A. 7. Cesja praw z wierzytelności z polisy ubezpieczeniowej obejmującej nieruchomości, na których ustanowiono hipoteki. 8. Weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową. 9. Poręczenie Jednostki Dominującej do kwoty 74 473 tys. zł – ważne od 23 listopada 2018 roku.
TANNE SP. Z O.O.	PKO BP S.A. i BGK – kredyt inwestycyjny 130 000 tys. EUR	1. Poręcznie udzielone przez Jednostkę Dominującą do kwoty 105 000 tys. EUR za zobowiązania TANNE Sp. z o.o. wobec PKO BP S.A., wynikające z umowy kredytowej. 2. Poręcznie udzielone przez Jednostkę Dominującą do kwoty 105 000 tys. EUR za zobowiązania TANNE Sp. z o.o. wobec BGK wynikające z umowy kredytowej. 3. Poręcznie udzielone przez Jednostkę Dominującą do kwoty 18 564 tys. EUR za zobowiązania TANNE Sp. z o.o. wobec PKO BP S.A. wynikające z Umowy Hedgingowej. 4. Poręcznie udzielone przez Jednostkę Dominującą do kwoty 21 750 tys. EUR za zobowiązania TANNE Sp. z o.o. wobec BGK wynikające z Umowy Hedgingowej. 5. Umowa gwarancji podpisana przez Jednostkę Dominującą 6. Umowa podporządkowania wierzytelności przysługujących Jednostce Dominującej wobec TANNE Sp. z o.o. wierzytelnościom PKO BP i BGK wynikającym z Umowy Kredytu oraz Umów Hedgingowych. 7. Ustanowienie przez Jednostkę Dominującą, jako zabezpieczenia wierzytelności Banków ograniczonych praw rzeczowych w postaci zastawów finansowych i zastawów rejestrowych na udziałach TANNE Sp. z o.o. posiadanych przez Jednostkę Dominującą. 8. Złożenie przez Jednostkę Dominującą na rzecz PKO BP oświadczenia o poddaniu się egzekucji z całego majątku Spółki do kwoty 105 000 tys. EUR związanego z poręczeniem Umowy Kredytu. 9. Złożenie przez Jednostkę Dominującą na rzecz BGK oświadczenia o poddaniu się egzekucji z całego majątku Spółki do kwoty 105 000 tys. EUR związanego z poręczeniem Umowy Kredytu. 10. Złożenie przez Jednostkę Dominującą na rzecz PKO BP oświadczenia o poddaniu się egzekucji z całego majątku Spółki do kwoty 18 564 tys. EUR związanego z poręczeniem Umowy Hedgingowej. 11. Złożenie przez Jednostkę Dominującą na rzecz BGK oświadczenia o poddaniu się egzekucji z całego majątku Spółki do kwoty 21 750 tys. EUR związanego z poręczeniem Umowy Hedgingowej. 12. Złożenie przez Jednostkę Dominującą na rzecz PKO BP oświadczenia o poddaniu się egzekucji z udziałów zastawionych zastawem rejestrowym ustanowionym na rzecz PKO BP jako administratora zastawu (na zabezpieczenie wierzytelności wynikających z Umowy Kredytu), do kwoty 210 000 tys. EUR. 13. Złożenie przez Jednostkę Dominującą na rzecz PKO BP oświadczenia o poddaniu się egzekucji z udziałów zastawionych zastawem rejestrowym ustanowionym na rzecz PKO BP jako administratora zastawu (na zabezpieczenie wierzytelności wynikających z Umów Hedgingowych), do kwoty 40 314 tys. EUR. 14. Ustanowienie na rzecz PKO BP, jako administratora zastawu, zastawu rejestrowego na zbiorze rzeczy i praw wchodzących w skład przedsiębiorstwa TANNE Sp. z o.o.

15. Zawarcie umowy zarządu nad przedsiębiorstwem TANNE Sp. z o.o lub umowy dzierżawy przedsiębiorstwa, w przypadku dochodzenia przez PKO BP, jako administratora zastawu, zaspokojenia z przedmiotu zastawu, z podmiotami wskazanymi przez PKO BP w sposób określony w umowie zastawniczej, jak również udzielenie pełnomocnictw zgodnie z umową zastawniczą.
16. Ustanowienie ograniczonych praw rzeczowych w postaci hipotek na przysługującym TANNE Sp. z o.o prawie własności nieruchomości położonej w Suwałkach, składającej się z działki gruntu o nr 32812/6, 32812/5, 32810/1, 32813, 32812/7, 32812/9, 32810/5, 32807/1, 32807/2, 32807/3, 32808/1.
17. Zawarcie i wykonanie umowy cesji praw z umów, na mocy której TANNE Sp. z o.o dokona na rzecz PKO BP, jako cesjonariusza i agenta ds. zabezpieczeń, przelewu przysługujących TANNE (obecnie lub w przyszłości) praw pieniężnych i roszczeń pieniężnych z tytułu dokumentów, których jest stroną lub beneficjentem.
18. Ustanowienie przez TANNE Sp. z o.o ograniczonych praw rzeczowych w postaci zastawów finansowych i zastawów rejestrowych na prawach z rachunków bankowych otwartych i prowadzonych dla Spółki, jak również udzielenie pełnomocnictw do zarządzania i dokonywania rozporządzeń w odniesieniu do rachunków otwartych i prowadzonych dla Spółki.
19. Zawarcie i wykonanie przez TANNE Sp. z o.o umowy podporządkowania wierzytelności przysługujących wierzycielom wobec Spółki wierzytelnościom Banków wynikającym z Umowy Kredytu oraz Umów Hedgingowych.
20. Zawarcie i wykonanie przez TANNE Sp. z o.o umów bezpośrednich z PKO BP (działającym na rachunek Banków jako agent ds. zabezpieczeń) oraz kontrahentami Spółki.
21. Złożenie przez TANNE Sp. z o.o na rzecz PKO BP i BGK oświadczenia o poddaniu się egzekucji co do zobowiązania pieniężnego Spółki wobec PKO BP wynikającego z Umowy Kredytu, o spłatę wszelkich należności PKO BP związanych z kredytem, do kwoty 105 000 tys. EUR.
22. Złożenie przez TANNE Sp. z o.o na rzecz PKO BP oświadczenia o poddaniu się egzekucji co do zobowiązania pieniężnego Spółki wobec PKO BP wynikającego z Umowy Hedgingowej, do kwoty 18 564 tys. EUR.
23. Złożenie przez TANNE Sp. z o.o na rzecz BGK oświadczenia o poddaniu się egzekucji co do zobowiązania pieniężnego Spółki wobec BGK wynikającego z Umowy Hedgingowej, do kwoty 21 750 tys. EUR.

Przy nominalnej stopie procentowej należy uwzględnić dodatkowo wynegocjowane marże bankowe, które odzwierciedlają ryzyko związane z finansowaniem Grupy.

Podział kredytów ze względu na rodzaj waluty (w przeliczeniu na zł, w tysiącach zł)

Waluta	Stan na dzień	
	31.12.2018	31.12.2017 dane przekształcone
PLN	232 819	237 088
EUR	450 579	335 952
	683 398	573 040

Mając na uwadze aktualną sytuację finansową Grupy, tj. spadek dynamiki oraz rentowności sprzedaży, jak również umacniający się kurs EUR wobec PLN, Zarząd podjął przed zakończeniem okresu sprawozdawczego rozmowy z Bankami udzielającymi Grupie finansowania, mające na celu podwyższenie wskaźników zadłużenia określonych w umowach kredytowych. Banki wyraziły zgodę na wnioskowane przez Zarząd podwyższenie kowenantu kredytowego.

W związku z wymogami MSR 1 par 65, na moment bilansowy Grupa dokonała reklasyfikacji zobowiązań długoterminowych dotyczących kredytów bankowych do pozycji zobowiązań krótkoterminowych. Powodem reklasyfikacji jest zawarcie aneksów do umów kredytowych zwiększających wskaźniki zadłużenia po dniu 31 grudnia 2018 roku – czyli po dacie bilansu.

Z chwilą zawarcia aneksów do umów kredytowych, reklasyfikowane kredyty ponownie będą prezentowane w zobowiązaniach długoterminowych – zgodnie z obowiązującymi harmonogramami ich spłat.

W dniu 13 marca 2019 roku Spółka zależna DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. zawarła z ING Bankiem Śląskim SA Aneks nr 8 do umowy kredytowej z dnia 14 grudnia 2015 roku wraz z późniejszymi zmianami, na mocy którego zmianie uległa harmonogram spłaty kredytu.

W dniu 18 marca 2019 roku Jednostka Dominująca zawarła aneks z PKO Bank Polski S.A. do umowy kredytowej z dnia 14 lutego 2000 roku wraz z późniejszymi zmianami, podwyższający dopuszczalny współczynnik zadłużenia do EBITDA.

W dniu 18 marca 2019 roku Spółka zależna TANNE Sp z o.o. zawarła z PKO Bank Polski S.A. oraz Bankiem Gospodarstwa Krajowego Aneks nr 7 do umowy kredytowej z dnia 17 października 2016 roku wraz z późniejszymi zmianami, podwyższający dopuszczalny współczynnik zadłużenia do EBITDA.

W dniu 3 kwietnia 2019 roku Spółka zależna FORTE BRAND Sp. z o.o. zawarła Aneks nr 7 do umowy kredytowej z ING Bank Śląski S.A., podwyższający dopuszczalny współczynnik zadłużenia do EBITDA.

W dniu 3 kwietnia 2019 roku Spółka zależna DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. zawarła Aneks nr 9 do umowy kredytowej z ING Bank Śląski S.A., podwyższający dopuszczalny współczynnik zadłużenia do EBITDA.

W dniu 3 kwietnia 2019 roku Jednostka Dominująca zawarła Umowę uzupełniającą z ING Bank Śląski S.A. do umowy kredytowej z dnia 24 czerwca 2003 roku, podwyższający dopuszczalny współczynnik zadłużenia do EBITDA.

Zarząd Jednostki Dominującej rozpoczął także proces pozyskiwania ofert bankowych w związku z zapadalnością w czerwcu 2019 roku dwóch umów kredytowych na łączną kwotę 200 000 tys. zł. Banki finansujące wyraziły wolę złożenia ofert. Niezależnie od tego, Zarząd wystosował zapytanie ofertowe również do Banków spoza grona finansujących Grupę, w celu porównania i wyboru najkorzystniejszych ofert.

9. Informacje o udzielonych w danym roku obrotowym pożyczkach

Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2018 roku Jednostka Dominująca zawarła następujące umowy pożyczek ze spółkami powiązanymi:

- w dniu 2 stycznia 2018 roku aneks do umowy pożyczki ze spółką zależną Forte Mobilier SARL, zgodnie z którym podwyższono kwotę pożyczki do 40 tys. EUR, spłata pożyczki nastąpi w 8 równych ratach od 31 marca 2019 roku.

Salda udzielonych pożyczek podmiotom powiązanym na dzień 31 grudnia 2018 roku prezentuje poniższa tabela:

Podmiot powiązany	Wysokość pożyczki w tys.	Waluta pożyczki	Termin spłaty	Saldo pożyczki na dzień 31.12.2018 w tys. zł	Wartość odsetek należnych na dzień 31.12.2018
Jednostka powiązana nie objęta konsolidacją:					
FORTE MOBILIER S.a.r.l.	40	EUR	grudzień 2019	129	-
Jednostka wspólnie kontrolowana:					
FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA Ltd	1 642	EUR	marzec 2025	7 063	113
Razem:				7 192	113
W tym:					
Część krótkoterminowa:					
FORTE MOBILIER S.a.r.l.				65	-
FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA Ltd				-	113
Razem:				65	113
Część długoterminowa:					
FORTE MOBILIER S.a.r.l.				64	-
FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA Ltd				7 063	-
Razem:				7 127	-

Powyższe pożyczki zostały udzielone na warunkach rynkowych (oprocentowanie zmienne oparte o WIBOR/ EURIBOR plus marża).

10. Informacje o udzielonych i otrzymanych w danym roku obrotowym poręczeniach i gwarancjach

- W dniu 28.06.2016 roku Jednostka Dominująca udzieliła poręczenia i zobowiązała się wykonać wszelkie zobowiązania pieniężne spółki zależnej DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. wynikające z umowy kredytowej z dnia 14.12.2015 roku zawartej pomiędzy DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. i ING Bank Śląski SA. Spółka zobowiązała się do zaspokojenia wszelkich zobowiązań Kredytobiorcy, obejmujących w szczególności całkowitą spłatę kwoty głównej kredytu, odsetek, prowizji, opłat i innych kosztów do kwoty 8 700 tys. EUR do dnia 29.10.2024 roku. Saldo kredytu na dzień 31.12.2018 roku wynosi 16 307 tys. zł.
- W okresie sprawozdawczym zakończonym 31.12.2018 roku Spółka Dominująca udzieliła następujących poręczeń zobowiązań handlowych spółki zależnej TANNE Sp. z o.o.:
 - na rzecz Interprint Polska Sp. z o.o. poręczenie zobowiązań handlowych do wysokości 400 tys. EUR z datą wygaśnięcia przypadającą na dzień 30.06.2019 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 154 tys. EUR,
 - na rzecz IMPRESS DECOR POLSKA Sp. z o.o. poręczenie zobowiązań handlowych do wysokości 800 tys. zł z datą wygaśnięcia przypadającą na dzień 30.06.2019 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 107 tys. zł,
 - na rzecz Pfleiderer Polska Sp. z o.o. poręczenie zobowiązań handlowych do wysokości 13 000 tys. zł z datą wygaśnięcia przypadającą na dzień 31.12.2018 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 54 tys. EUR,
 - na rzecz Decor Druck Leipzig GmbH poręczenie zobowiązań handlowych do wysokości 320 tys. zł z datą wygaśnięcia przypadającą na dzień 30.06.2019 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 241 tys. zł.
- W okresie sprawozdawczym zakończonym 31.12.2018 roku obowiązywały następujące poręczenia zobowiązań kredytowych spółki zależnej TANNE Sp. z o.o.:
 - poręcznie udzielone przez Jednostkę Dominującą do kwoty 105 000 tys. EUR za zobowiązania TANNE wobec PKO BP wynikające z Umowy Kredytu,
 - poręcznie udzielone przez Jednostkę Dominującą do kwoty 105 000 tys. EUR za zobowiązania TANNE wobec BGK wynikające z Umowy Kredytu,
 - poręcznie udzielone przez Jednostkę Dominującą do kwoty 18 564 tys. EUR za zobowiązania TANNE wobec PKO BP wynikające z Umowy Hedgingowej,
 - poręcznie udzielone przez Jednostkę Dominującą do kwoty 21 750 tys. EUR za zobowiązania TANNE wobec BGK wynikające z Umowy Hedgingowej.

Saldo kredytu TANNE Sp. z o.o. na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 424 466 tys. zł.

- W dniu 23 listopada 2018 roku Jednostka Dominująca udzieliła poręczenia i zobowiązała się wykonać wszelkie zobowiązania pieniężne spółki zależnej FORTE BRAND Sp. z o.o. wynikające z umowy kredytowej zawartej pomiędzy FORTE BRAND Sp. z o.o. i ING Bank Śląski S.A. Spółka zobowiązała się do zaspokojenia wszelkich zobowiązań Kredytobiorcy, obejmujących w szczególności całkowitą spłatę kwoty głównej kredytu, odsetek, prowizji, opłat i innych kosztów do kwoty 74 473 tys. zł do dnia 16.12.2022 roku. Saldo kredytu na dzień 31.12.2018 roku wynosi 70 514 tys. zł.

Hipotetyczny koszt do poniesienia przez Jednostkę Dominującą w związku z udzielonymi poręczeniami jest równy saldom niespłaconych kredytów wraz z odsetkami i prowizjami oraz saldom niespłaconych, a poręczonych zobowiązań inwestycyjnych i handlowych. Ponieważ DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. prowadzi działalność operacyjną na wyłączność FORTE S.A., natomiast TANNE Sp. z o.o. oraz FORTE BRAND Sp. z o.o. tylko w ograniczonym zakresie prowadzą sprzedaż do klientów zewnętrznych, FORTE S.A. zapewnia im stabilny przepływ środków pieniężnych, zmierzające do zmniejszenia ryzyka spłaty zobowiązań warunkowych. Jednostka Dominująca ocenia jako mało prawdopodobne.

11. Opis wykorzystania przez Emitenta wpływów z emisji papierów wartościowych

W okresie objętym raportem nie miała miejsca emisja papierów wartościowych.

12. Objasnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników za dany rok

Grupa nie publikowała prognoz wyników finansowych za 2018 rok.

13. Ocena wraz z jej uzasadnieniem, dotycząca zarządzania zasobami finansowymi

Kapitał obrotowy netto	2018	2017
Aktywa obrotowe	462 975	437 845
Zobowiązania krótkoterminowe	(857 052)	(283 194)
Kapitał obrotowy netto (aktywa obrotowe- zobowiązania krótkoterminowe)	(394 077)	154 651
Wskaźnik kapitału obrotowego netto (kapitał obrotowy netto/aktywa ogółem)	(23,9%)	10,4%
Analiza zadłużenia	2018	2017
Zobowiązania ogółem	1 035 731	857 039
Wskaźnik zadłużenia ogółem (zobowiązania ogółem/pasywa ogółem)	62,8%	57,4%
Wskaźnik zdolności kredytowej ((zysk netto+ amortyzacja)/zobowiązania ogółem)	7,7%	12,2%

Zobowiązania długoterminowe Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosły 178 679 tys. zł i składały się na nie w głównej mierze rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu ulgi podatkowej możliwej do wykorzystania w związku z prowadzeniem działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej przez TANNE Sp. z o.o. oraz DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. (122 309 tys. zł), stanowiące 68,5% zobowiązań długoterminowych ogółem. Drugą istotną wartość w zobowiązaniach długoterminowych stanowi zobowiązanie z tytułu rozliczenia dotacji przyznanej przez Ministerstwo Rozwoju na inwestycję budowy fabryki płyty TANNE Sp. z o.o. (39 766 tys. zł), stanowiące 23,4% zobowiązań długoterminowych ogółem.

Zobowiązania krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosły 857 052 tys. zł, z czego 79,7% zobowiązań krótkoterminowych ogółem stanowią zobowiązania kredytowe 683 398 tys. zł, a także zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań (165 546 tys. zł), stanowiące 19,3% zobowiązań krótkoterminowych ogółem.

W wartości krótkoterminowych zobowiązań z tytułu kredytów kwota 424 466 tys. zł dotyczy reklasyfikowanego kredytu TANNE Sp. z o.o., którego spłata będzie następować zgodnie z harmonogramem umowy kredytowej, a prezentacja w zobowiązaniach krótkoterminowych wynika z wymogów MSR 1 opisanych bardziej szczegółowo w notce nr 8 niniejszego sprawozdania.

W ocenie Zarządu, nie występują zagrożenia zdolności wywiązywania się przez Grupę z zaciągniętych zobowiązań.

14. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych w porównaniu do wielkości posiadanych środków

Plan inwestycyjny Grupy FORTE na rok 2019 wynosi ok. 30 000 tys. zł i obejmuje głównie wydatki związane z poprawą bezpieczeństwa we wszystkich fabrykach Jednostki Dominującej. Do najistotniejszych inwestycji 2019 roku należy zaliczyć modernizację systemów przeciwpożarowych, instalacji napowietrznych i spryskujących, system anty-pyłowy, instalację oświetlenia w technologii LED, oddzielenie stref ognia na halach produkcyjnych oraz projekt recyklingowy w TANNE Sp. z o.o.. Wydatki inwestycyjne finansowane będą ze środków własnych Grupy. Zarząd Jednostki Dominującej będzie rekomendował pozostawienie zysku wypracowanego w roku 2018 na kapitale zapasowym. Część zysku zostanie przeznaczona na realizację planu inwestycyjnego.

15. Informacja dotycząca instrumentów finansowych w zakresie ryzyka zmiany cen, kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej

Grupa zawiera transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim zerokosztowe strategie opcyjne. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Grupy.

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego z opcją zakupu, środki pieniężne, lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków na finansowanie działalności Grupy oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków pieniężnych. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Zasadą stosowaną przez Grupę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

15.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych, które są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych (WIBOR, EURIBOR, LIBOR) powiększonych o marżę. W celu analizy wrażliwości na zmiany stopy procentowej długoterminowych zobowiązań finansowych Grupy tj. kredytów oraz zobowiązań z tytułu leasingu finansowego, założono wzrost/spadek ich oprocentowania w skali roku – dla EURIBOR o 0,25% % oraz wzrost/spadek dla WIBOR o 5 %.

Rachunkowość zabezpieczeń ryzyka stóp procentowych (IRS)

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa kontraktów walutowych spełniających kryterium zaliczenia ich do rachunkowości zabezpieczeń wynosiła (3 733) tysięcy zł i jako wartość efektywna w wysokości (3 760) tysięcy zł została ujęta w kapitale rezerwowym z aktualizacji wyceny oraz jako część nieefektywna w wysokości 27 tysięcy zł została ujęta w rachunku zysków i strat w pozycji zysk z pochodnych instrumentów finansowych.

Podstawowe warunki transakcji IRS zawartej pomiędzy spółką zależną TANNE Sp. z o.o., a PKO BP S.A.:

- data zawarcia transakcji 31.01.2017,
- kwota nominalna i waluta transakcji – 49 000 tys. EUR (35% kwoty nominalnej kredytu),
- stopa referencyjna: EURIBOR 3M,
- początek pierwszego okresu odsetkowego - 20.09.2018 r.,
- pierwsza wymiana płatności odsetkowych - 20.12.2018 r.,
- data zakończenia transakcji IRS - 14.10.2024 r.,
- amortyzacja i okresy odsetkowe - zgodnie z uzgodnionym harmonogramem,
- baza odsetkowa dla obu nóg swapa (stałych i zmiennych płatności odsetkowych) - Act/360.

Pierwsza wymiana płatności odsetkowych nastąpiła w dniu 20.12.2018 roku w kwocie 477 tys. zł i została zaprezentowana w pozycji „Zysk (strata) z pochodnych instrumentów finansowych”.

Ryzyko stopy procentowej - wrażliwość na zmiany

Wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przedstawiono w nocie 36 dodatkowych not objaśniających do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

15.2. Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji sprzedaży. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta funkcjonalna. Około 85% zawartych przez Grupę transakcji sprzedaży wyrażonych jest w walutach innych, niż waluta sprawozdawcza jednostki operacyjnej dokonującej sprzedaży.

Grupa stara się negocjować warunki zabezpieczających instrumentów pochodnych w taki sposób, by odpowiadały one warunkom zabezpieczanej pozycji i zapewniały dzięki temu maksymalną skuteczność zabezpieczenia.

Wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany kursów walut została przedstawiona w nocie 36.2 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym

Podstawową metodą zarządzania ryzykiem walutowym są strategie zabezpieczające wykorzystujące instrumenty pochodne. Grupa stosuje do zabezpieczenia przyszłych transakcji walutowych symetryczne strategie opcyjne.

Wpływ instrumentów pochodnych na sprawozdania

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa otwartych pozycji w instrumentach pochodnych wyniosła 25 868 tys. zł i w wysokości 4 032 tys. zł została ujęta w kapitale z aktualizacji pochodnych instrumentów finansowych jako wartość wewnętrzna, natomiast kwota 21 836 tys. zł została ujęta jako wartość czasowa w pozycji koszt zabezpieczenia. Wartość wyceny skorygowana o podatek odroczony i zaprezentowana w kapitałach wyniosła 20 953 tys. zł.

Ponadto grupa w kapitale z aktualizacji wyceny ujęła wartości godziwą transakcji IRS w wysokości (3 761) tys. zł.

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2018 roku wynik na instrumentach pochodnych ukształtował się na poziomie 10 638 tys. zł i dotyczył realizacji wygasających strategii opcyjnych objętych rachunkowością zabezpieczeń w kwocie 11 147 tys. zł, rozliczenia pierwszej płatności odsetkowej IRS w dniu 20.12.2018 roku w kwocie (477) tys. zł oraz ujętej nieefektywnej części wyceny w kwocie (31) tys. zł.

	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017
Wpływy na przychody ze sprzedaży	11 147	2 725
Wpływy na pozostałe przychody/koszty finansowe, z tego:	(508)	(57)
- z tytułu płatności odsetkowych IRS	(477)	-
- z tytułu nieefektywności wyceny IRS w okresie	(31)	(57)
Wpływy z instrumentów pochodnych na wynik okresu, łącznie:	10 638	2 668

Rachunkowość zabezpieczeń

Opis ważniejszych zasad stosowanych odnośnie rachunkowości zabezpieczeń przedstawiony został w nocie 8.19 skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Grupa stosuje metodę rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, która polega na zabezpieczeniu planowanych przychodów ze sprzedaży, z którymi wiąże się ryzyko walutowe wpływające na rachunek zysków i strat i którego wystąpienie jest wysoce prawdopodobne. Głównym celem rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest zabezpieczenie przychodów operacyjnych przed zmianami kursu walutowego między datą powstania a datą realizacji ekspozycji walutowej i transakcji zabezpieczającej. Grupa stosuje do zabezpieczenia przyszłych transakcji walutowych symetryczne strategie opcyjne. W szczególności Grupa wydziela wartość wewnętrzną opcji oczekując od niej wysokiej efektywności w zabezpieczaniu powiązanej pozycji. Instrumenty zabezpieczające są, co do zasady, utrzymywane do daty zapadalności. W wyjątkowych sytuacjach, jeżeli zajdzie uzasadniona potrzeba, Grupa może podjąć decyzję o rolowaniu instrumentu zabezpieczającego.

Zmiany wartości wewnętrznej opcji zabezpieczających w ramach rachunkowości zabezpieczeń zalicza się do kapitałów własnych Grupy w pozycji kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających. W momencie realizacji zabezpieczanego przychodu ze sprzedaży zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających ujmowane są w bieżącym wyniku finansowym w pozycji przychody ze sprzedaży.

Grupa w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia.

Nie rzadziej, niż na dzień rozpoczęcia zabezpieczenia oraz na dzień kończący rok obrotowy, dokonuje się oceny efektywności prospektywnej porównując skumulowaną zmianę wartości wewnętrznej opcji zabezpieczających do skumulowanej zmiany wartości przyszłych przepływów. Na koniec każdego miesiąca dokonuje się pomiaru efektywności zabezpieczania - efektywność retrospektywna, porównując skumulowaną zmianę wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego do skumulowanej zmiany wartości przyszłych przepływów pieniężnych oszacowaną na podstawie danych dotyczących rynku walutowego z dnia wyceny.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany, zrealizowany lub gdy nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń oraz gdy Grupa unieważni powiązanie zabezpieczające. Wówczas skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitałach pozostają w nich do momentu zajścia planowanej transakcji. Jeżeli transakcja nie będzie realizowana, skumulowany wynik netto ujęty w kapitałach przenoszony jest niezwłocznie do rachunku zysków i strat.

Grupa stosuje również rachunkowość zabezpieczeń instrumentów zabezpieczających ryzyko stopy procentowej (transakcja IRS). W przypadku rachunkowości zabezpieczającej ryzyko stopy procentowej, Grupa bada efektywność powiązania zabezpieczającego. Przyjęta metodologia testu retrospektywnego pozwala identyfikować wartości księgowane w kapitałach własnych Grupy w pozycji kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających (w części efektywnej) oraz w działalności finansowej rachunku zysku i strat (w części nieefektywnej).

Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 29.3. skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wartość godziwa kontraktów walutowych

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa kontraktów walutowych spełniających kryterium zaliczenia ich do rachunkowości zabezpieczeń wynosiła 25 868 tys. zł.

Zbiórce dane dotyczące wartości godziwych i terminy rozliczeń, a także zbiorcze informacje dotyczące kwoty (wielkości) będącej podstawą przyszłych płatności oraz ceny realizacji efektywnych kontraktów terminowych zostały zaprezentowane w nocie 36.2 skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Terminy rozliczeń są zbieżne z terminami, w których kwoty odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny z tytułu tych transakcji zostaną odniesione do rachunku zysków i strat.

15.3. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z wiarygodnością kredytową i wypłacalnością klientów, z którymi Grupa zawiera transakcje sprzedaży.

W Grupie funkcjonuje procedura przyznawania kontrahentowi limitu kredytu kupieckiego i określenie formy jego zabezpieczenia. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji.

Kwota maksymalnej ekspozycji na ryzyko kredytowe, w przypadku należności handlowych od jednostek pozostałych z tytułu sprzedaży produktów jest ograniczona do wysokości franszyzy i udziału własnego określonych w warunkach polisy ubezpieczenia należności, zaś z tytułu najmu powierzchni do wysokości sald należności. Na dzień 31.12.2018 roku oszacowana kwota maksymalnej ekspozycji kredytowej wynosiła 7 586 tys. zł (w 2017 roku 3 490 tys. zł).

Praktycznie wszystkie należności, z wyjątkiem należności od jednostek powiązanych, są ubezpieczone bądź zabezpieczone gwarancjami bankowymi z tytułu tzw. centralnego regulowania płatności. Dodatkowo należności kontrahentów są regularnie monitorowane przez służby handlowe i finansowe. W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych zgodnie z obowiązującymi procedurami następuje wstrzymanie sprzedaży i uruchamiana jest windykacja należności.

W przypadku udzielonych pożyczek, Grupa na bieżąco monitoruje sytuację finansową dłużników. Zabezpieczenie udzielonych pożyczek stanowią weksle in blanco. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe z tytułu udzielonych pożyczek jest równa saldowi należności z tytułu pożyczek zaprezentowanym w pkt. 9 niniejszego sprawozdania.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy.

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

15.4. Ryzyko związane z płynnością

Grupa narażona jest na ryzyko płynności wynikające z relacji zobowiązań krótkoterminowych do aktywów obrotowych. Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty bankowe oraz umowy leasingu finansowego.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka związanego z płynnością przedstawiono w punkcie 36.4. dodatkowych not objaśniających do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

16. Komentarz do podstawowych wielkości finansowych**Dane finansowe Grupy Fabryk Mebli „FORTE” S.A.**

Opis	2018	2017	Zmiana %
		dane przekształcone	
Przychody ze sprzedaży	1 107 298	1 096 230	1,0%
Koszt własny sprzedaży	(736 792)	(699 395)	5,3%
Zysk brutto ze sprzedaży	370 506	396 835	(6,6%)
Marża brutto ze sprzedaży %	33,5%	36,2%	
Koszty sprzedaży	(238 568)	(238 929)	(0,2%)
Koszty ogólnego zarządu	(59 342)	(52 061)	14,0%

Zysk z działalności operacyjnej (EBIT)	72 503	98 691	(26,5%)
EBITDA	117 492	125 637	(6,5%)
Udział w zysku/stracie jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	(5 569)	(5 356)	4,0%
Zysk brutto	45 530	94 457	(51,8%)
Zysk netto	34 454	77 445	(55,5%)
Rentowność sprzedaży netto	3,1%	7,1%	
Rentowność kapitału własnego (ROE)	5,6%	12,2%	
Rentowność majątku (ROA)	2,3%	5,2%	

Zakończony rok 2018 był kolejnym rokiem po okresie kilkuletnich stabilnych wzrostów, w którym Grupa nie odnotowała zadowalającej dynamiki wzrostu przychodów ze sprzedaży, a co za tym idzie wskaźników rentowności działalności operacyjnej.

Przychody ze sprzedaży w roku 2018 wyniosły 1 107 298 tys. zł i w stosunku do roku ubiegłego były wyższe o 1,0% (wartościowo o 11 068 tys. zł).

Sprzedaż mebli była niższa o 2%, niż w roku 2017, ale dzięki dodatkowej sprzedaży płyty surowej na zewnątrz Grupy w drugim półroczu 2018 roku, skonsolidowane przychody ukształtowały się na poziomie 1% powyżej 2017 roku.

Sprzedaż eksportowa Grupy FORTE wyniosła 906 909 tys. zł – 81,9 % sprzedaży ogółem (w roku 2017 r. – 933 837 tys. zł – 85,2 %). Sprzedaż na rynku polskim wyniosła 200 389 tys. zł (18,1%) wobec 162 393 tys. zł (14,8%) w analogicznym okresie roku 2017.

Udział procentowy sprzedaży na poszczególnych rynkach ukształtował się następująco: kraje niemieckojęzyczne 49,7% (55,2% - 2017 rok), Pozostałe kraje Europy Zachodniej i Europa Północna 19,8% (18,0% - 2017 rok), Polska 18,1% (14,8% - 2017 rok), Europa Środkowa, Południowa 12,0% (12,0% - 2017 rok), kraje pozaeuropejskie 0,4%.

Rok 2018, szczególnie II i III kwartał były pod względem otrzymanych zamówień i zrealizowanej sprzedaży zdecydowanie poniżej oczekiwań Zarządu oraz trendów ostatnich lat. Spadki zanotowano na wszystkich obsługiwanych przez Grupę rynkach. Odbiorcy uzasadniali to warunkami pogodowymi, a w kraju dodatkowo wolnymi od handlu niedzielami. Dodatkowymi powodami spadku sprzedaży były problemy Steinhoff - jednego z największych klientów Grupy oraz związana z tym redukcja limitów ubezpieczenia kredytów kupieckich dla podmiotów wchodzących w skład Grupy Steinhoff. Ponadto, zdaniem Zarządu, porządkowanie oferty produktowej FORTE poprzez ograniczenie części produktów, szczególnie tych nisko marżowych, przełożyło się negatywnie na obroty roku 2018.

W roku 2019 Grupa planuje koncentrować się nie tyle na istotnym zwiększaniu obrotów z tytułu sprzedaży mebli, ile na zmianie struktury sprzedaży produktów, jak i dywersyfikacji rynków zbytu, co powinno mieć pozytywny wpływ na uzyskiwaną marżę końcową. Osobnym elementem wzrostu obrotów skonsolidowanych będzie sprzedaż nadwyżek płyty surowej produkowanej przez spółkę zależną TANNE.

Marża brutto ze sprzedaży ukształtowała się na poziomie 33,5%, czyli o 2,7 pkt. procentowego niżej, niż w roku poprzednim.

Główne przyczyny spadku rentowności to:

- wzrost cen podstawowych surowców do produkcji w I i II kwartale 2018 roku (przed i w okresie rozruchu produkcji płyty własnej),
- dodatkowe koszty związane ze specjalnymi akcjami promocyjnymi w III kwartale z wybranymi klientami, mające na celu podtrzymanie posiadanych mocy produkcyjnych;
- wzrost kosztów pracy od III kwartału 2018 roku.

Koszty sprzedaży - obciążenie przychodów kosztami sprzedaży wyniosło 21,5%, wobec 21,8% w analogicznym okresie roku ubiegłego. W ujęciu wartościowym koszty sprzedaży spadły o 361 tys. zł.

Koszty ogólne – obciążenie przychodów kosztami ogólnymi ukształtowało się na poziomie 5,4%, przy 4,7% w roku ubiegłym. Wzrost kosztów ogólnych wynika głównie ze wzrostu wynagrodzeń, jak również skonsolidowania kosztów ogólnych Spółki produkującej płytę wiórową, która rozpoczęła działalność operacyjną od kwietnia 2018 roku.

Zysk z działalności operacyjnej – wyniósł 72 503 tys. zł (6,5% przychodów), w stosunku do 98 691 tys. zł (9% przychodów) w 2017 roku.

Wynik z działalności finansowej – ukształtował się na poziomie (-) 20 896 tys. zł. Na ujemny wynik wpływ miał w szczególności wzrost kosztów odsetek od zaciągniętych przez Grupę kredytów (13 659 tys. zł), jak również ujemne różnice kursowe (8 743 tys. zł).

Zysk netto w okresie sprawozdawczym wyniósł 34 454 tys. zł (3,1% przychodów), w porównaniu z 77 445 tys. zł w okresie porównawczym (7,1% przychodów).

Dane finansowe Spółki Fabryki Mebli „FORTE” S.A.

Opis	2018	2017	Zmiana %
		dane przekształcone	
Przychody ze sprzedaży	1 095 082	1 160 125	(5,6 %)
Koszt własny sprzedaży	(780 480)	(769 829)	1,4 %
Zysk brutto ze sprzedaży	314 602	390 296	(19,4 %)
Marża brutto ze sprzedaży %	28,7 %	33,6 %	
Koszty sprzedaży	(263 313)	(271 639)	(3,1 %)
Koszty ogólnego zarządu	(48 219)	(47 202)	2,2 %
Zysk z działalności operacyjnej (EBIT)	50	65 055	(99,9 %)
EBITDA	23 228	87 686	(73,5 %)
Zysk brutto	2 471	66 707	(96,3 %)
Zysk netto	(2 534)	54 780	(104,6 %)
Rentowność sprzedaży netto	(0,2%)	4,7%	
Rentowność kapitału własnego (ROE)	(0,4%)	9,0%	
Rentowność majątku (ROA)	(0,3%)	6,0%	

Ze względu na aktualną strukturę Grupy FORTE, w której integracja pionowa łańcucha wartości dodanej jest rozłożona na poszczególne Spółki, Zarząd nie zamieszcza komentarza do powyższych jednostkowych danych finansowych, gdyż analiza jednostkowego sprawozdania Jednostki Dominującej nie oddaje pełnego sensu ekonomicznego.

17. Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na wynik z działalności za rok obrotowy, z określeniem stopnia wpływu tych czynników lub nietypowych zdarzeń na osiągnięty wynik

Nie wystąpiły inne nietypowe zdarzenia poza opisanymi w punkcie 16 niniejszego sprawozdania.

18. Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju oraz opis perspektyw rozwoju działalności

Grupa FORTE w zakończonym roku 2018 odnotowała cztery najistotniejsze czynniki, które miały wpływ na osiągnięte wyniki finansowe:

- sytuacja na rynku meblowym,
- uruchomienie własnej produkcji płyty wiórowej,
- sytuacja na rynku pracy i związana z nią presja na wzrost wynagrodzeń,
- wzrost kosztów produkcji.

Sytuacja na rynku sprzedaży mebli została omówiona przez Zarząd bardziej szczegółowo w pkt. 16 niniejszego sprawozdania.

W kwietniu 2018 roku miało miejsce uruchomienie zakładu płyty wiórowej w strukturach Grupy FORTE. Zarząd ocenia, iż dzięki tej inwestycji Grupa uniezależniła się od zewnętrznych dostawców strategicznego surowca do produkcji mebli, co w przyszłości powinno pozwolić na zwiększenie efektywności produkcji oraz doprowadzić do wzrostu rentowności. Moce produkcyjne nowej fabryki powinny pozwolić na wyprodukowanie w roku 2019 około 450 tys. m³ płyty, która zabezpieczy 100% zapotrzebowania Grupy na płytę surową. Nadwyżki Grupa będzie sprzedawać na rynku niepowiązanym producentom.

Sytuacja na rynku pracy – ciągle zmniejszająca się dostępność pracowników na rynku pracy powoduje nieustającą presję na wzrost wynagrodzeń, która według oceny Zarządu będzie kontynuowana w roku kolejnym.

Koszty produkcji – tak jak w I połowie roku 2018 Grupa borykała się z wysokimi kosztami podstawowych surowców (płyta do produkcji mebli), tak w roku 2019 na wyniki Grupy będą wpływały skokowe podwyżki na rynku energii elektrycznej.

Pomimo niepewności na rynku meblowym, dzięki przejściu fabryki płyty w okres już stabilnej produkcji, oraz prowadzonych działań mających na celu konsolidację finansów i poprawę rentowności, Grupa w roku 2019 powinna pokazać znaczną poprawę zarówno w strukturze zadłużenia jak i w rentowności biznesu.

19. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem Emitenta i jego grupą kapitałową

W 2018 roku podjęto decyzję o reorganizacji struktur handlowych oraz procesów rozwoju i wdrażania produktów na rynek, co powinno pozytywnie przełożyć się na osiągnięte wyniki Grupy w latach kolejnych.

20. Wszelkie umowy zawarte między Emitentem a osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Emitenta przez przejęcie

Spółka Dominująca zawarła z osobami zarządzającymi:

- umowę przewidującą w przypadku odwołania Zarządzającego odszkodowanie w wysokości jego dwunastomiesięcznego wynagrodzenia miesięcznego, chyba że podstawą odwołania będzie którakolwiek z następujących przyczyn: popełnienie przez Zarządzającego przestępstwa przeciwko Spółce, poważne naruszenie przez Zarządzającego przepisów z zakresu obrotu papierami wartościowymi lub innych, naruszenie istotnych obowiązków wynikających z umowy, zaistnienie przeszkody w sprawowaniu przez Zarządzającego funkcji Członka Zarządu trwającej łącznie dłużej niż dwa miesiące. Umowa przewiduje także, że Zarządzający może rozwiązać umowę w przypadku naruszenia przez Spółkę istotnych obowiązków wynikających z umowy. W takim przypadku Zarządzającemu będzie przysługiwać odszkodowanie w wysokości jego dwunastomiesięcznego wynagrodzenia miesięcznego.

21. Wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premialnych opartych na kapitale Emitenta

Program Motywacyjny został wprowadzony na lata 2014-2016 dla Członków Zarządu Spółki Dominującej (dalej Osoby Uprawnione). W celu przeprowadzenia Programu Motywacyjnego Spółka Dominująca wyemitowała łącznie 356 220 imiennych warrantów subskrypcyjnych, w tym 118 740 warrantów subskrypcyjnych serii D, 118 740 warrantów subskrypcyjnych serii E oraz 118 740 warrantów subskrypcyjnych serii F, przewidzianych do objęcia przez Osoby Uprawnione. W wyniku realizacji Programu Motywacyjnego w sumie zaoferowano Osobom Uprawnionym 103 693 warrantów subskrypcyjnych serii D oraz 118 740 warrantów subskrypcyjnych serii F. Wykonanie praw z warrantów subskrypcyjnych, skutkujących objęciem akcji serii H, mogło nastąpić do dnia 30 listopada 2018 r. Z wyżej wymienionego prawa skorzystał ówczesny Członek Zarządu Pan Gert Coopmann w odniesieniu do 29 685 warrantów subskrypcyjnych serii D, który objął 29 685 akcji serii H. Transakcja miała miejsce w 2017 roku. Cena emisyjna akcji serii H została ustalona uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 27 października 2014 roku na kwotę 46,19. Każdy Warrant uprawnia do objęcia jednej akcji serii H za cenę emisyjną. Na dzień bilansowy program się zakończył i nie występują żadne inne programy motywacyjne oparte na akcjach.

Wynagrodzenie wypłacone lub należne Członkom Zarządu oraz Rady Nadzorczej Spółki

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy	Okres 12 miesięcy zakończony	
	31.12.2018	31.12.2017
Wynagrodzenie Zarządu, w tym:	8 699	11 350
w przedsiębiorstwie Emitenta	8 079	10 599
Maciej Formanowicz	2 284	4 157
Gert Coopmann	2 137	2 620
Klaus Dieter Dahlem	1 098	1 642
Maria Florczuk	765	992
Mariusz Gazda	848	1 188

Andeas Disch	947	-
z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek zależnych	620	751
Maciej Formanowicz	537	520
Gert Coopmann	83	231
Rada Nadzorcza:	356	324
Zbigniew Sebastian	84	84
Stanisław Krauz	60	60
Tomasz Domagalski	28	60
Bernard Woźniak	60	37
Stefan Golonka	-	23
Jerzy Smardzewski	60	60
Piotr Szczepiórkowski	32	-
Jacek Tucharz	32	-

22. Określenie łącznej liczby i wartości nominalnej wszystkich akcji Emitenta będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Osoby zarządzające i nadzorujące Emitenta		Liczba akcji o wartości nominalnej 1 zł. każda akcja
Mariusz Gazda	Członek Zarządu	4 700
Klaus Dieter Dahlem	Członek Zarządu	34 170
Zbigniew Sebastian	Przewodniczący Rady Nadzorczej	300
Andreas Disch	Członek Zarządu	8 250

23. Notowania akcji Fabryk Mebli „FORTE” S.A.

Akcje Fabryk Mebli „FORTE” S.A. notowane są na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych w systemie notowań ciągłych.

Kluczowe dane dotyczące akcji Fabryk Mebli „FORTE” S.A.

Kluczowe dane	2018	2017
Zysk netto Spółki w tys. zł.	(2 534)	54 780
Najwyższy kurs akcji w zł	57,70	86,00
Najniższy kurs akcji w zł.	19,50	46,11
Cena akcji na koniec roku w zł.	22,50	50,00
Liczna akcji w obrocie giełdowym w szt.	23 930 769	23 930 769
Średni dzienny wolumen obrotu w szt.	33 804	13 703

24. Informacje o znanych Emitentowi umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy

Emitent nie posiada takich informacji.

25. Informację o systemie kontroli programów akcji pracowniczych

Nie wystąpiły.

26. Informacje o postępowaniach toczących się przed sądem, których łączna wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych Emitenta

Nie wystąpiły.

27. Informację o dacie zawarcia przez Emitenta umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych o dokonanie badania lub przeglądu sprawozdania finansowego oraz okresie, na jaki została zawarta umowa i łącznej wysokości wynagrodzenia wynikającego z umów

Jednostka Dominująca w okresie sprawozdawczym zawarła umowę z KPMG Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. jako podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych. Umowa została zawarta w dniu 9 lipca 2018 roku na okres trzech lat i obejmuje swoim zakresem:

- Przeprowadzenie badania jednostkowych sprawozdań finansowych sporządzonych według stanu na dzień 31 grudnia 2018-2020 roku. Za wykonanie w/w czynności strony ustaliły wynagrodzenie w kwocie 130 tys. zł netto rocznie.
- Przeprowadzenie przeglądu śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki Dominującej i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej sporządzonych według stanu na dzień 30 czerwca 2018-2020 roku. Za wykonanie w/w czynności strony ustaliły wynagrodzenie w kwocie 60 tys. zł netto rocznie.
- Przeprowadzenie badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych sporządzonych według stanu na dzień 31 grudnia 2018-2020 roku. Za wykonanie w/w czynności strony ustaliły wynagrodzenie w kwocie 22 tys. zł netto rocznie.

28. Charakterystyka struktury aktywów i pasywów bilansu**Dane finansowe Grupy Fabryk Mebli „FORTE” S.A.**

Analiza płynności i efektywności	2018	2017
Płynność bieżąca (aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe)	0,5	1,5
Płynność szybka (aktywa obrotowe - zapasy/zobowiązania krótkoterminowe)	0,3	0,9
Rotacja należności w dniach (średni stan należności z tytułu dostaw i usług*365/przychody ze sprzedaży)	40	47
Rotacja zapasów w dniach (średni stan zapasów *365/koszt własny sprzedaży)	96	82
Rotacja zobowiązań w dniach (średni stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług*365/koszt własny sprzedaży)	42	39
Rotacja aktywów obrotowych w dniach (średni stan aktywów obrotowych*365/przychody ze sprzedaży)	148	167

Charakterystyka struktury bilansu	2018		2017		% Zmiana 2018/2017
	tys. zł.	% Sumy Bilansowej	tys. zł.	% Sumy Bilansowej	
Aktywa trwałe	1 186 369	72%	1 055 155	71%	12,4%
Aktywa obrotowe	462 975	28%	437 845	29%	5,7%
Aktywa razem	1 649 344	100%	1 493 000	100%	10,5%
Kapitał własny	613 613	37%	635 961	43%	(3,5%)
Zobowiązania i rezerwy długoterminowe	178 679	11%	573 845	38%	(68,9%)
Zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe	857 052	52%	283 194	19%	202,6%
Pasywa razem	1 649 344	100%	1 493 000	100%	10,5%

Aktywa trwałe wzrosły o 131 214 tys. zł, głównie w efekcie wzrostu pozycji aktywa na podatek odroczony z tytułu ulgi podatkowej możliwej do wykorzystania w związku z prowadzeniem działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej przez TANNE Sp. z o.o. oraz DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. (122 309 tys. zł), jak również pozycji rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 88 871 tys. zł oraz spadku wartości aktywów finansowych w kwocie 42 668 tys. zł.

Najistotniejszy wzrost w pozycji rzeczowych aktywów trwałych dotyczy nakładów poniesionych na budowę fabryki płyty wiórowej wraz z wyposażeniem w kwocie 90 399 tys. zł. Spadek wartości aktywów finansowych związany jest ze spadkiem wartości certyfikatów inwestycyjnych w FORTE BRAND Sp. z o.o.

W **aktywach obrotowych** nastąpił spadek w pozycji należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności (31 976 tys. zł). Saldo środków pieniężnych uległo obniżeniu o kwotę 6 306 tys. zł, w istotnej części z powodu ich wykorzystania na częściowe sfinansowanie nakładów inwestycyjnych Grupy.

Najistotniejszy wzrost aktywów obrotowych nastąpił w pozycji zapasów (45 292 tys. zł) oraz należności z tytułu podatku dochodowego (16 966 tys. zł).

Po stronie **pasywów** najistotniejsze zmiany dotyczą: wzrostu rozliczeń międzyokresowe przychodów z tytułu ulgi podatkowej możliwej do wykorzystania w związku z prowadzeniem działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej przez TANNE Sp. z o.o. oraz DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. (122 309 tys. zł), obniżenia kapitału rezerwowego z wyceny instrumentów pochodnych objętych rachunkowością zabezpieczeń (23 885 tys. zł) oraz pozostałych kapitałów z aktualizacji wyceny (33 760 tys. zł). Spadek związany jest z niższą wartością certyfikatów inwestycyjnych posiadanych przez Spółkę zależną FORTE BRAND Sp. z o.o.

Dane finansowe Spółki Fabryki Mebli „FORTE” S.A.

Analiza płynności i efektywności	2018	2017
Płynność bieżąca (aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe)	1,1	2,3
Płynność szybka (aktywa obrotowe - zapasy/zobowiązania krótkoterminowe)	0,7	1,4
Rotacja należności w dniach (średni stan należności z tytułu dostaw i usług*365/przychody ze sprzedaży)	40	44
Rotacja zapasów w dniach (średni stan zapasów *365/koszt własny sprzedaży)	67	69
Rotacja zobowiązań w dniach (średni stan zobowiązań z tytułu dostaw i usług*365/ koszt własny sprzedaży)	45	40
Rotacja aktywów obrotowych w dniach (średni stan aktywów obrotowych*365/przychody ze sprzedaży)	127	119

Charakterystyka struktury bilansu	2018		2017		% Zmiana 2018/2017
	tys. zł.	% Sumy Bilansowej	tys. zł.	% Sumy Bilansowej	
Aktywa trwałe	557 049	60 %	518 281	58 %	7,5%
Aktywa obrotowe	377 924	40 %	382 736	42 %	(1,3%)
Aktywa razem	934 973	100%	901 017	100%	3,8%
Kapitał własny	577 703	62 %	601 317	67 %	(3,9%)
Zobowiązania i rezerwy długoterminowe	14 811	2 %	130 107	14 %	(88,6%)
Zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe	342 459	36 %	169 593	19 %	101,9%
Pasywa razem	934 973	100%	901 017	100%	3,8%

Aktywa trwałe wzrosły o 38 768 tys. zł, głównie w efekcie: wzrostu pozycji rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 19 021 tys. zł, wzrostu wartości inwestycji w jednostki zależne i współkontrolowane w kwocie 98 000 tys. zł, spadku wartości

pożyczek udzielonych spółkom zależnym w kwocie 53 397 tys. zł, jak również spadku należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych w kwocie 24 684 tys. zł.

Wzrost wartości inwestycji w jednostki zależne wynika z dokapitalizowania spółek zależnych TANNE Sp. z o.o. w kwocie 58 000 tys. zł oraz FORTE BRAND Sp. z o.o. w kwocie 40 000 tys. zł. Spadek wartości udzielonych pożyczek wynika z całkowitej spłaty pożyczki przez spółkę zależną TANNE Sp. z o.o..

W **aktywach obrotowych** nastąpił głównie spadek w pozycji należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności (13 001 tys. zł) oraz w pozycji zapasów (5 523 tys. zł). Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych wzrosły o 16 910 tys. zł, gdyż Spółka dokonywała płatności podatku dochodowego w formie uproszczonej na bazie zysku wypracowanego w roku 2016.

Po stronie **pasywów** w pozycji kapitałów najistotniejsza zmiana dotyczy obniżenia kapitału rezerwowego z wyceny instrumentów pochodnych objętych rachunkowością zabezpieczeń (20 878 tys. zł).

Zobowiązania długoterminowe uległy obniżeniu głównie w pozycji zobowiązań z tytułu kredytów bankowych i pożyczek (115 315 tys. zł), gdyż terminy zapadalności umów kredytowych przypadają na rok 2018.

Zobowiązania krótkoterminowe wzrosły w pozycjach zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań (7 197 tys. zł) oraz z pozycji zobowiązań z tytułu kredytów bankowych i pożyczek (166 060 tys. zł).

29. Ważniejsze wydarzenia mające znaczący wpływ na działalność oraz wyniki finansowe Emitenta w roku obrotowym oraz po zakończeniu roku obrotowego lub których wpływ jest możliwy w następnych latach

Do najistotniejszych wydarzeń 2018 roku Grupa może zaliczyć:

- zakończenie inwestycji w fabrykę płyt wiórowych w spółce TANNE, która pozwoli Grupie uniezależnić się od zmian cen na rynku płyty wiórowej,
- rozwiązanie, z punktu widzenia Grupy, trudnej sytuacji z podmiotami wchodzącymi w skład grupy Steinhoff, co już w IV kwartale pozwoliło Grupie na powrócenie do standardowych zasad współpracy z tymi podmiotami,
- utrzymanie przez Spółę Dominującą pozycji na liście elitarnego grona 25 spółek warszawskiej Giełdy Papierów Wartościowych notowanych w Respect Index, czyli spółek zarządzanych w sposób odpowiedzialny i zrównoważony,
- pozytywne zakończenie audytu SMETA będącego kompilacją najlepszych praktyk w dziedzinie audytu etyki handlu, który coraz częściej jest wymagany przez największych klientów Grupy,
- zawarcie aneksów do umów kredytowych z Bankami udzielającymi Grupie finansowania zezwalających na podwyższenie maksymalnych wskaźników zadłużenia.

30. Opis struktury głównych lokat kapitałowych lub głównych inwestycji kapitałowych dokonanych w danym roku obrotowym

W 2018 roku Spółka Dominująca zdecydowała o podwyższeniu kapitału w dwóch podmiotach zależnych: FORTE BRAND Sp. z o.o. oraz TANNE Sp. z o.o.

W dniu 16 października 2018 roku Spółka Dominująca podwyższyła kapitał zakładowy TANNE Sp. z o.o. w zamian za wkład pieniężny w wysokości 58 000 tys. zł objęła 150 nowych udziałów po 500 zł każdy. Nadwyżka wkładu pieniężnego ponad wartość objętych udziałów została przeznaczona na kapitał zapasowy Spółki zależnej.

W dniu 14 września 2018 roku Spółka Dominująca podwyższyła kapitał zakładowy FORTE BRAND Sp. z o.o. w zamian za wkład pieniężny w wysokości 40 000 tys. zł objęła 200 nowych udziałów po 50 zł każdy. Nadwyżka wkładu pieniężnego ponad wartość objętych udziałów została przeznaczona na kapitał zapasowy Spółki zależnej.

31. Opis organizacji Grupy Kapitałowej Emitenta ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji oraz opis zmian w organizacji Grupy Kapitałowej Emitenta wraz z podaniem ich przyczyn

Opis zamieszczony został w pkt.1 niniejszego sprawozdania.

32. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej Emitenta. Zasadnicze kierunki rozwoju Grupy

W najbliższych dwóch latach Grupa FORTE będzie przede wszystkim koncentrowała się na konsolidacji poprzez poprawianie struktury finansowania biznesu oraz zwiększania rentowności, aby móc w dalszym okresie powrócić do dynamicznego rozwoju

sprzedaży mebli na rynkach europejskich poprzez dalsze zwiększanie udziału w rynkach poszczególnych krajów i odpowiednie dostosowywanie oferty produktowej. W dłuższym okresie rozwój Grupy będzie odbywał się również poza Europą, między innymi poprzez utworzoną spółkę Joint Venture w Indiach.

33. Opis istotnych pozycji pozabilansowych w ujęciu podmiotowym, przedmiotowym i wartościowym

Szczegółowy opis pozycji pozabilansowych zamieszczony został w pkt. 10 niniejszego sprawozdania.

34. Wybrane dane finansowe przeliczono według następujących kursów

- Poszczególne pozycje aktywów i pasywów stan na dzień 31 grudnia 2018 roku przeliczono według kursu średniego NBP z dnia 31.12.2018 roku (EUR/PLN = 4,3000 zł). Natomiast pozycje rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych za rok 2018 wyceniono według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca (EUR/PLN średni za 2018 rok = 4,2669 zł).
- Poszczególne pozycje aktywów i pasywów stan na dzień 31 grudnia 2017 roku przeliczono według kursu średniego NBP z dnia 29.12.2017 roku (EUR/PLN = 4,1709 zł). Natomiast pozycje rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych za rok 2017 wyceniono według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca (EUR/PLN średni za 2017 rok = 4,2447 zł).

35. Informacja Zarządu o dokonaniu wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznych sprawozdań finansowych zgodnie z przepisami, w tym dotyczących wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej

Zarząd Fabryk Mebli „FORTE” S.A., mając na uwadze oświadczenie Rady Nadzorczej Spółki informuje, że:

- firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie spełniali warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania rocznego sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej,
- są przestrzegane obowiązujące przepisy związane z rotacją firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta oraz obowiązkowymi okresami karencji,
- emitent posiada politykę w zakresie wyboru firmy audytorskiej oraz politykę w zakresie świadczenia na rzecz emitenta przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską

36. Oświadczenie Zarządu dotyczące rzetelności sporządzenia sprawozdania finansowego Emitenta

Zarząd Fabryk Mebli „FORTE” S.A. oświadcza, że wedle jego najlepszej wiedzy, roczne sprawozdania finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową emitenta oraz jego wynik finansowy. Sprawozdanie z działalności zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji emitenta, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

II OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO (dalej „Oświadczenie” lub „Raport”)

Zarząd FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. z siedzibą w Ostrowi Mazowieckiej (dalej: „Spółka” lub „FORTE”) działając zgodnie z § 70 ust. 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. 2018 t.j., 757 z dnia 20.04.2018 r.), przedstawia oświadczenie o stosowaniu przez Spółkę ładu korporacyjnego w roku 2018. Oświadczenie dotyczące stosowania zasad ładu korporacyjnego przez Spółkę w roku 2018 stanowi wyodrębnioną część sprawozdania z działalności FORTE i opublikowane jest na stronie internetowej Spółki.

1. Wskazanie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega Emitent oraz miejsca, gdzie tekst zbioru zasad jest publicznie dostępny

Spółka począwszy od dnia 1 stycznia 2016 roku stosuje zasady ładu korporacyjnego zawarte w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” stanowiącym załącznik do Uchwały nr 26/1413/2015 Rady Giełdy z dnia 13 października 2015 r. Regulamin Giełdy nie nakłada na Spółkę bezwzględnego obowiązku stosowania wskazanego zbioru zasad, wymaga natomiast składania sprawozdań dotyczących postępowania w zakresie jego przestrzegania.

Wyżej wymieniony dokument jest publicznie dostępny na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. w sekcji poświęconej zasadom ładu korporacyjnego spółek notowanych na GPW S.A. w Warszawie pod adresem: https://www.gpw.pl/pub/GPW/files/PDF/GPW_1015_17_DOBRE_PRAKTYKI_v2.pdf

2. W zakresie, w jakim Emitent odstąpił od postanowień zbioru zasad ładu korporacyjnego, wskazanie tych postanowień oraz wyjaśnienie przyczyn tego odstąpienia

W 2018 roku Spółka nie przestrzegała poniżej wskazanych rekomendacji i zasad szczegółowych ładu korporacyjnego:

Część I

Zasada szczegółowa I. Z. 1.20.

„Zapis przebiegu obrad Walnego Zgromadzenia, w formie audio lub wideo.”

Spółka nie stosuje tej zasady. W ocenie Zarządu, dotychczasowy przebieg walnych zgromadzeń FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. nie stwarza potrzeby dokonywania i zamieszczania na stronie internetowej zapisu w formie audio lub wideo. Walne zgromadzenia odbywają się w siedzibie Spółki, w związku z czym udział w nich nie jest w żaden sposób utrudniony dla akcjonariuszy zainteresowanych ich przebiegiem. Ponadto, Spółka zgodnie z obowiązującymi przepisami, zamieszcza na stronie internetowej ogłoszenie o walnym zgromadzeniu wraz z porządkiem obrad, projektami uchwał oraz wszelką wymaganą dokumentacją oraz podaje do publicznej wiadomości stosowną informację w formie raportu bieżącego. Przebieg obrad walnego zgromadzenia utrwała szczegółowy zapis w formie protokołu notarialnego. Dodatkowo, publikowanie wymaganych raportów bieżących oraz udostępnianie odpowiednich informacji na stronie internetowej Spółki, zapewnia akcjonariuszom wgląd do wszystkich istotnych informacji dotyczących walnych zgromadzeń. Takie zasady gwarantują transparentność obrad walnych zgromadzeń, zapewniają pełny i rzeczywisty ich przebieg. Spółka nie wyklucza możliwości stosowania ww. zasady w przyszłości.

Część IV

Rekomendacja IV R 2.

Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu lub zgłaszane spółce oczekiwania akcjonariuszy, o ile spółka jest w stanie zapewnić infrastrukturę techniczną niezbędną do sprawnego przeprowadzenia walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu takich środków, w szczególności poprzez:

- 1) *transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym,*
- 2) *dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad walnego zgromadzenia,*
- 3) *wykonywanie osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu w toku walnego zgromadzenia.”*

Mając na uwadze brak możliwości spełnienia wymogów niezbędnych do prawidłowej identyfikacji akcjonariusza oraz zachowania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa komunikacji elektronicznej w trakcie obrad walnego zgromadzenia, w szczególności w procesie głosowania na walnym zgromadzeniu, Spółka zdecydowała o niestosowaniu tej rekomendacji w części. W toku obrad walnego zgromadzenia Spółka umożliwia akcjonariuszom wykonywanie prawa głosu osobiście lub przez pełnomocnika.

Zasada szczegółowa IV. Z. 2.

„Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu spółki, spółka zapewnia powszechnie dostępną transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym”.

Spółka nie stosuje powyższej zasady. W ocenie Zarządu Spółki aktualna skoncentrowana struktura akcjonariatu Spółki nie uzasadnia ponoszenia dodatkowych znacznych kosztów związanych z organizacją transmisji. Obecnie stosowane zasady udziału w walnych zgromadzeniach są zgodne z obowiązującymi regulacjami kodeksu spółek handlowych, Statutu Spółki i innymi przepisami prawa. Organizacja przebiegu walnych zgromadzeń w sposób wystarczający zabezpiecza interesy wszystkich akcjonariuszy. Spółka rozważy możliwość i celowość stosowania tej zasady w przyszłości.

Część V

Zasada szczegółowa V. Z. 6.

„Spółka określa w regulacjach wewnętrznych kryteria i okoliczności, w których może dojść w spółce do konfliktu interesów, a także zasady postępowania w obliczu konfliktu interesów lub możliwości jego zaistnienia. Regulacje wewnętrzne spółki uwzględniają między innymi sposoby zapobiegania, identyfikacji i rozwiązywania konfliktów interesów, a także zasady wyłączania członka zarządu lub rady nadzorczej od udziału w rozpatrywaniu sprawy objętej lub zagrożonej konfliktem interesów.”

Spółka aktualnie częściowo stosuje tę zasadę. W regulacjach wewnętrznych Spółki (Regulamin Zarządu, Regulamin Rady Nadzorczej) określone zostały zasady postępowania w przypadku zaistnienia konfliktu interesów, jednakże nie są one tak szczegółowo opisane jak w powyższej zasadzie.

Część VI

Zasada szczegółowa VI. Z. 4.

„Spółka w sprawozdaniu z działalności przedstawia raport na temat polityki wynagrodzeń, zawierający co najmniej:

- 1) ogólną informację na temat przyjętego w spółce systemu wynagrodzeń,*
- 2) informacje na temat warunków i wysokości wynagrodzenia każdego z członków zarządu, w podziale na stałe i zmienne składniki wynagrodzenia, ze wskazaniem kluczowych parametrów ustalania zmiennych składników wynagrodzenia i zasad wypłaty odpraw oraz innych płatności z tytułu rozwiązania stosunku pracy, zlecenia lub innego stosunku prawnego o podobnym charakterze – oddzielnie dla spółki i każdej jednostki wchodzącej w skład grupy kapitałowej,*
- 3) informacje na temat przysługujących poszczególnym członkom zarządu i kluczowym menedżerom pozafinansowych składników wynagrodzenia,*
- 4) wskazanie istotnych zmian, które w ciągu ostatniego roku obrotowego nastąpiły w polityce wynagrodzeń, lub informację o ich braku,*
- 5) ocenę funkcjonowania polityki wynagrodzeń z punktu widzenia realizacji jej celów, w szczególności długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i stabilności funkcjonowania przedsiębiorstwa.”*

W Spółce obowiązują regulaminy wynagradzania określające zasady wynagradzania oraz przyznawania świadczeń pieniężnych pracownikom FORTE. Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oraz ze Statutem Spółki ustalanie zasad przyznawania i wysokości wynagrodzeń dla Członków Rady Nadzorczej należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia, natomiast decyzję o wysokości wynagrodzenia dla Zarządu Spółki podejmuje Rada Nadzorcza.

Wysokość wynagrodzeń członków organów Spółki oraz innych świadczeń przyznanych takim osobom w ciągu danego roku obrotowego przedstawiane są w rocznym sprawozdaniu Spółki.

3. Opis głównych cech stosowanych w przedsiębiorstwie Emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za prowadzenie rachunkowości Spółki zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) zatwierdzonymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz za system kontroli wewnętrznej i skuteczność jego funkcjonowania w procesie sporządzania sprawozdań finansowych.

Nadzór merytoryczny nad procesem przygotowania sprawozdań finansowych i raportów okresowych Spółki sprawuje Członek Zarządu odpowiedzialny za sprawy finansowe. Zarówno sprawozdania jednostkowe, jak i skonsolidowane sporządzane są przez pracowników Biura Finansowego pod kontrolą Głównego Księgowego i Członka Zarządu odpowiedzialnego za finanse Spółki. Sprawozdania finansowe są następnie weryfikowane przez niezależnego audytora – biegłego rewidenta, wybieranego przez Radę Nadzorczą Spółki.

W celu zapewnienia rzetelności i poprawności działania procesu przygotowywania i sporządzania sprawozdań finansowych, zaprojektowano i wdrożono szereg mechanizmów kontrolnych, które są integralną częścią systemu sprawozdawczego. Mechanizmy te polegają w szczególności na stosowaniu w sposób ciągły weryfikacji danych sprawozdawczych z księgami rachunkowymi, danymi analitycznymi i innymi dokumentami stanowiącymi podstawę przygotowania sprawozdań finansowych oraz obowiązującymi przepisami prawa w zakresie rachunkowości i sporządzania sprawozdań finansowych.

Proces przygotowania danych finansowych na potrzeby sprawozdawczości jest zautomatyzowany, podlega sformalizowanym procedurom operacyjnym i akceptacyjnym.

Spółka posiada stosowne procedury sporządzania sprawozdań finansowych mających na celu zapewnienie kompletności i prawidłowości ujęcia wszystkich transakcji gospodarczych w danym zakresie. Do tych procedur zalicza się w szczególności:

- odpowiednią komunikację wewnętrzną z zakresie przygotowania procesu sporządzania sprawozdań finansowych,
 - szczegółowe zaplanowanie wszystkich czynności związanych ze sporządzeniem sprawozdania finansowego i ustalenie szczegółowego harmonogramu działań wraz z przypisaniem odpowiedzialności konkretnych osób za poszczególne działania.
- Monitorowanie kompletności zdarzeń gospodarczych dodatkowo wspiera system do elektronicznego obiegu dokumentów V-desk. W systemie tym są rejestrowane w szczególności wszystkie faktury wpływające do Spółki, delegacje pracownicze, wszystkie umowy zawarte przez Emitenta. Dostęp do elektronicznego obiegu dokumentów mają w zakresie swoich kompetencji uprawnieni pracownicy Spółki.

W systemie V-desk odbywa się rejestracja, opis merytoryczny, dekretacja oraz akceptacja faktur- zgodnie z przydzielonymi przez Zarząd kompetencjami.

Zaakceptowane faktury są importowane do systemu operacyjnego SAP R3, po uprzedniej weryfikacji poprawności opisów księgowych przez pracowników Biura Księgowości.

FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A. prowadzi księgi rachunkowe w zintegrowanym systemie SAP R/3, zgodnie z polityką rachunkową Spółki zatwierdzoną przez Zarząd, opartą na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości.

Struktura systemu zapewnia przejrzysty podział kompetencji, spójność zapisów operacji w księgach oraz kontrolę pomiędzy księgami główną i pomocniczymi. Wysoka elastyczność systemu pozwala na jego bieżące dostosowywanie do zmieniających się zasad rachunkowości lub innych norm prawnych.

Spółka stosuje procedurę inwestycyjną, której głównym celem jest umożliwienie sprawowania pełnego nadzoru nad każdym etapem planowania i realizacji inwestycji. Bieżąca analiza procesów inwestycyjnych zapewnia rzetelną informację finansową, materiałową i rzeczową inwestycji. Pozwala natychmiast wyłapywać ewentualne błędy, odchylenia, czy jakiegokolwiek nieprawidłowości w trakcie realizacji poszczególnych etapów inwestycji. Dzięki temu na bieżąco możliwe jest wprowadzanie koniecznych korekt dotyczących procesów inwestycyjnych, a w szczególności ich prawidłowego i rzetelnego rozliczania.

Spółka zarządza ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych również poprzez bieżący monitoring zmian w przepisach i regulacjach zewnętrznych dotyczących wymogów sprawozdawczych oraz przygotowywanie się do ich wprowadzenia ze znacznym wyprzedzeniem czasowym.

Wyboru biegłego rewidenta dokonuje Rada Nadzorcza po otrzymaniu rekomendacji Komitetu Audytu FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. Roczne i półroczne sprawozdania finansowe podlegają niezależnemu badaniu oraz przeglądowi przez audytora Spółki. Komitet Audytu współpracuje z biegłym rewidentem dokonującym badania ustawowych sprawozdań finansowych Spółki i Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. oraz regularnie otrzymuje informacje o bieżącym stanie prac nad przygotowaniem półrocznych i rocznych sprawozdań finansowych. Wyniki badania prezentowane są przez audytora Komitetowi Audytu oraz kierownictwu Spółki na spotkaniach podsumowujących.

4. Wskazanie akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu

Zgodnie z informacjami posiadanymi przez Spółkę stan akcjonariatu kształtuje się następująco:

L.p.	Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji i głosów	% udział w kapitale zakładowym	% udział w ogólnej liczbie głosów
1.	MaForm SARL	7 763 889	32,44%	32,44%
2.	Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	2 116 000	8,84%	8,84%
3.	IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.*	2 054 828	8,59%	8,59%

4.	Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny (dawniej: ING PTE)	1 740 000	7,27%	7,27%
4.	Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”	1 274 124	5,32%	5,32%

* w tym Bentham Sp. z o. o. 2.050.000 akcji 8,57% akcji w kapitale zakładowym i w ogólnej liczbie głosów

5. Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne wraz z opisem tych uprawnień

Spółka nie emitowała papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne.

6. Wskazanie wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu, takich jak ograniczenie wykonywania prawa głosu przez posiadaczy określonej części lub liczby głosów, ograniczenia czasowe dotyczące wykonywania prawa głosu lub zapisy, zgodnie z którymi, przy współpracy spółki, prawa kapitałowe związane z papierami wartościowymi są oddzielone od posiadania papierów wartościowych

W Spółce nie istnieją żadne ograniczenia odnośnie wykonywania prawa głosu.

7. Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Emitenta

Nie istnieją żadne ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Spółki.

8. Opis zasad dotyczących powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji

Zgodnie ze Statutem Spółki Zarząd składa się z jednego do siedmiu członków powoływanych na wspólną kadencję. Liczbę Członków Zarządu określa Rada Nadzorcza, która wybiera Prezesa Zarządu oraz pozostałych Członków Zarządu. Zarząd powoływany jest na wspólną pięcioletnią kadencję. Zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych Członkowie Zarządu mogą być odwołani przez Radę Nadzorczą w dowolnym momencie. Rada Nadzorcza ustala zasady i warunki wynagradzania Członków Zarządu w tym postanowień umów i aktów powołania łączących Członków Zarządu ze Spółką. Zgodnie ze Statutem Spółki Zarząd kieruje działalnością Spółki i reprezentuje ją na zewnątrz. Pracami Zarządu kieruje Prezes Zarządu. Do zakresu działania Zarządu należą wszelkie sprawy związane z prowadzeniem spraw Spółki niezastrzeżone do kompetencji innych organów Spółki.

Uprawnienia Zarządu Spółki odnośnie prawa do podjęcia decyzji o wykupie akcji nie odbiegają od uregulowań zawartych w Kodeksie Spółek Handlowych.

9. Opis zasad zmiany statutu lub umowy spółki Emitenta

Zmiana Statutu Spółki następuje zgodnie z bezwzględnie obowiązującymi przepisami Kodeksu Spółek Handlowych, tj. art. 430 i nast., w trybie uchwały Walnego Zgromadzenia Spółki.

Walne Zgromadzenie Spółki może upoważnić Radę Nadzorczą do ustalenia jednolitego tekstu zmienionego Statutu Spółki. Zarząd Spółki działając zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez Emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. 2018, 757 z dnia 20.04.2018 r.) informuje akcjonariuszy o treści projektów uchwał w tym w szczególności o zamierzonych zmianach treści Statutu Spółki oraz o podjętych przez walne zgromadzenie uchwałach w tym dot. zmian w Statucie i rejestracji lub odmowie rejestracji przez sąd zmiany Statutu Spółki, publikując raporty bieżące oraz zamieszczając aktualną treść Statutu na stronie internetowej Spółki.

10. Sposób działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonania, w szczególności zasady wynikające z regulaminu walnego zgromadzenia, jeżeli taki regulamin został uchwalony, o ile informacje w tym zakresie nie wynikają wprost z przepisów prawa

Sposób działania Walnego Zgromadzenia FABRYK MEBLI „FORTE” S.A., jego uprawnienia oraz prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonania określają następujące dokumenty:

1. Kodeks Spółek Handlowych,
2. Statut Spółki,

3. Regulamin Walnych Zgromadzeń.

Harmonogram prac przy organizacji Walnych Zgromadzeń planowany jest w taki sposób, aby należycie wywiązywać się z obowiązków wobec akcjonariuszy i umożliwić im realizację ich praw.

Walne Zgromadzenie zostało zwołane w dniu 25 maja 2018 r., przez Zarząd Spółki poprzez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej Spółki co najmniej na 26 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących i okresowych zgodnie z przepisami Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Na stronie internetowej Spółki umieszczano uchwały podjęte przez Walne Zgromadzenie.

Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają zwykłą większością oddanych głosów, o ile nic innego nie wynika z przepisów prawa lub Statutu Spółki. Za głos oddany uważany jest głos za lub przeciw uchwale.

Do wyłącznej decyzji Walnego Zgromadzenia zastrzeżone zostały w Statucie sprawy dotyczące:

- warunków i sposobu umorzenia akcji Spółki,
- warunków wydawania świadectw użytkowych w zamian za umorzone akcje,
- tworzenia kapitałów rezerwowych i funduszy celowych,
- przeznaczenia kapitałów rezerwowych,
- przeznaczenia czystego zysku wypracowanego przez Spółkę.

Uchwały Walnego Zgromadzenia nie wymaga nabycie i zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, sprzedaż i przeniesienie praw użytkowania nieruchomości, obciążenie nieruchomości, ustanowienie ograniczonych praw rzeczowych na majątku Spółki (decyzje w tych kwestiach zastrzeżone są dla Rady Nadzorczej Spółki).

Podczas obrad Walnych Zgromadzeń mogą być obecni przedstawiciele mediów.

W obradach Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki uczestniczą zawsze Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej oraz biegły rewident Spółki.

Przebieg Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w 2018 roku był zgodny z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych i Regulaminem Walnych Zgromadzeń Spółki. Członkowie Zarządu, Rady Nadzorczej i biegły rewident Spółki obecni na Zgromadzeniu, byli gotowi do udzielania wszelkich wyjaśnień i odpowiadania na pytania akcjonariuszy w zakresie swoich kompetencji i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Akcjonariusze mogą uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika.

11. Skład osobowy i zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego oraz opis działania organów zarządzających, nadzorujących lub administracyjnych emitenta oraz ich komitetów

RADA NADZORCZA

Rada Nadzorcza Spółki działa w oparciu o przepisy Kodeksu Spółek Handlowych, Statutu Spółki oraz Regulaminu Rady Nadzorczej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. z siedzibą w Ostrowi Mazowieckiej. Rada Nadzorcza składa się z pięciu do siedmiu członków. Walne Zgromadzenie ustala liczbę członków Rady Nadzorczej oraz powołuje Przewodniczącego Rady. Rada wyznacza z pośród siebie Wiceprzewodniczącego i w miarę potrzeby Sekretarza. W przypadku zmniejszenia się składu Rady Nadzorczej poniżej minimalnej liczby określonej w Kodeksie Spółek Handlowych, Walne Zgromadzenie uzupełnia /wybiera/ skład Rady Nadzorczej na pozostałą część kadencji.

Kadencja Rady Nadzorczej trwa cztery lata. Zwyczajne Walne Zgromadzenie FABRYK MEBLI „FORTE” S.A., w dniu 21 czerwca 2018 r. ustaliło sześciuosobowy skład Rady Nadzorczej Spółki nowej kadencji. Rada Nadzorcza FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. powołana została na czteroletnią kadencję, na lata 2018-2022 w następującym składzie:

Zbigniew Sebastian - Przewodniczący,
Bernard Woźniak – Wiceprzewodniczący,
Stanisław Krauz - Członek,
Piotr Szczepiórkowski – Członek, pełni funkcję od dnia 21 czerwca 2018 r.
Jerzy Smardzewski – Członek,
Jacek Tucharz – Członek, pełni funkcję od dnia 21 czerwca 2018 r.

Pan Tomasz Domagalski pełnił funkcję Członka Rady Nadzorczej do dnia 21 czerwca 2018 r.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy w szczególności podejmowanie uchwał w sprawach dotyczących:

- a) nabycia i zbycia nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, sprzedaży i przeniesienia praw użytkowania nieruchomości, obciążenia nieruchomości, ustanowienia ograniczonych praw rzeczowych na majątku Spółki,
- b) zaciągania kredytów wykraczających poza plan finansowy Spółki,
- c) udzielania poręczeń na kwotę przekraczającą łącznie równowartość 150.000 EUR,
- d) przejmowania zobowiązań osób trzecich,
- e) przyjmowania i udzielania zastawu i innych zabezpieczeń, poza zastawem i zabezpieczeniami związanymi ze zwykłą działalnością gospodarczą w wysokości nie przekraczającej łącznie równowartość 150.000 EUR,

- f) zawierania, rozwiązywania i zmiany umów dzierżawy i innych umów tego rodzaju jeżeli zawierane są na okres dłuższy niż 3 lata oraz gdy roczny czynsz dzierżawny płacony przez Spółkę jest wyższy od równowartości 150.000 EUR,
- g) wydzierżawienia przedsiębiorstwa lub jego części,
- h) nabycia i sprzedaży zakładów i filii Spółki,
- i) sprzedaży części lub całości przedsiębiorstwa Spółki,
- j) zezwolenia na udział pracowników w zyskach oraz przydzielania specjalnych uprawnień rentowych i emerytalnych,
- k) ustalenia planu rocznego dla przedsiębiorstwa /w szczególności planów inwestycyjnych i finansowych/, jak również planów strategicznych,
- l) udzielania pożyczek poza zwykłym obrotem towarowym na łączną kwotę przekraczającą równowartość 50.000 EURO.

Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się w miarę potrzeb, jednak nie rzadziej niż trzy razy w roku obrotowym.

Członkowie Rady Nadzorczej mogą oddać swój głos na piśmie za pośrednictwem innego Członka Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza może także podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Uchwała jest ważna, gdy wszyscy Członkowie Rady zostali powiadomieni o treści projektu uchwały.

W FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A. w ramach działalności Rady Nadzorczej Spółki został powołany Komitet Audytu.

ZARZĄD

Zarząd Spółki działa w oparciu o przepisy Kodeksu Spółek Handlowych, Statutu Spółki oraz Regulaminu Zarządu FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. z siedzibą w Ostrowi Mazowieckiej. Zarząd składa się z jednego do siedmiu członków powoływanych na wspólną kadencję. Zarząd FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. powołany został na nową pięcioletnią kadencję, na lata 2014-2019. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. w skład Zarządu Spółki wchodził:

Maciej Formanowicz – Prezes Zarządu,
Gert Coopmann – Członek Zarządu, pełnił funkcję do dnia 8 maja 2018 r. ,
Klaus Dieter Dahlem – Członek Zarządu,
Maria Małgorzata Florczuk – Członek Zarządu,
Mariusz Jacek Gazda – Członek Zarządu,
Andreas Disch – Członek Zarządu, pełni funkcję od dnia 8 maja 2018 r.

Zgodnie ze Statutem Spółki Zarząd kieruje działalnością Spółki i reprezentuje ją na zewnątrz. Pracami Zarządu kieruje Prezes Zarządu. Do zakresu działania Zarządu należą wszelkie sprawy związane z prowadzeniem spraw Spółki niezastrzeżone do kompetencji innych organów Spółki. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością oddanych głosów. W przypadku równości głosów decyduje głos Prezesa Zarządu.

Do składania oświadczeń woli i zaciągania zobowiązań w imieniu spółki uprawnieni są: Prezes Zarządu samodzielnie, dwóch Członków Zarządu łącznie, jeden z Członków Zarządu łącznie z prokurentem.

KOMITET AUDYTU

Podstawowymi zadaniami Komitetu Audytu są monitorowanie, doradzanie oraz wspieranie Rady Nadzorczej w wykonywaniu jej statutowych funkcji kontrolnych i nadzorczych w szczególności w zakresie:

- a) monitorowania procesu sprawozdawczości finansowej Spółki i Grupy Kapitałowej FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. (dalej: Grupa Kapitałowa FORTE),
- b) monitorowania skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości wewnętrznej,
- c) monitorowania wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania,
- d) kontrolowania i monitorowania niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej,
- e) dokonywania oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego Spółce dozwolonych usług niebędących badaniem,
- f) opracowania polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania,
- g) opracowania polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie przez podmioty powiązane z tą firmą oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem,
- h) opracowania procedury wyboru firmy audytorskiej,
- i) przedstawiania rekomendacji dotyczących wyboru podmiotu przeprowadzającego badanie sprawozdania finansowego jak również jego zmiany, oceny jego pracy, w szczególności w aspekcie jego niezależności,
- j) przedkładania zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Spółce i/lub Grupie Kapitałowej FORTE.

Zgodnie z art. 128 Ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. 2017. 1089) nowopowołana Rada Nadzorcza Spółki wyłoniła ze swojego grona Komitet Audytu, w skład którego wchodzi:

Bernard Woźniak – Przewodniczący Komitetu Audytu,

Zbigniew Sebastian – Członek,

Jerzy Smardzewski – Członek.

Niezależnymi Członkami Komitetu Audytu spełniającymi ustawowe kryteria niezależności są Jerzy Smardzewski i Bernard Woźniak.

Członkiem Komitetu Audytu posiadającym wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości jest Przewodniczący Komitetu Audytu Bernard Woźniak, który jest absolwentem Szkoły Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie (aktualnie Szkoła Główna Handlowa). Pan Bernard Woźniak przez ponad 20 lat kariery zawodowej w Polsce i Wielkiej Brytanii pełnił funkcje dyrektora finansowego, członka zarządu, członka rady nadzorczej oraz role company secretary w polskich i brytyjskich spółkach prawa handlowego.

Członkowie Komitetu Audytu Jerzy Smardzewski i Zbigniew Sebastian posiadają wiedzę i umiejętności z zakresu branży w której działa Spółka.

Pan Jerzy Smardzewski jest absolwentem Akademii Rolniczej w Poznaniu (aktualnie Uniwersytet Przyrodniczy) Wydziału Technologii Drewna. Od roku 2002 jest profesorem tytularnym Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu Wydziału Technologii Drewna.

Pan Zbigniew Sebastian wiedzę i umiejętności z zakresu branży meblarskiej zdobył pełniąc funkcje Przewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki od listopada 1995 r. oraz sprawując funkcję Prezesa Zarządu spółki F-S Serwis Sp. z o. o. w latach 1993 – 1997, która zajmowała się montażem i serwisem mebli.

Audytorka Spółki, tj. KPMG AUDYT Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa nie świadczyła na rzecz FORTE dozwolonych usług niebędących badaniem, w związku z powyższym nie dokonywano oceny niezależności tej firmy audytorskiej i nie było potrzeby uzyskiwania zgody Komitetu Audytu na świadczenie tego rodzaju usług.

Zgodnie z uchwałą nr 2/2017 Komitetu Audytu z dnia 17 października 2017 r. do głównych założeń Polityki wyboru firmy audytorskiej uprawnionej do badania ustawowych sprawozdań finansowych Spółki należy:

- zakaz wprowadzania jakichkolwiek klauzul umownych lub ograniczeń, które nakazywałyby Radzie Nadzorczej wybór firmy audytorskiej uprawnionej do badania spośród określonej kategorii bądź wykazów biegłych rewidentów lub firm audytorskich
- konieczność zachowania bezstronności i niezależności firmy audytorskiej i biegłego rewidenta;
 - uwzględnienie dotychczasowego doświadczenia firm audytorskich i biegłych rewidentów w badaniu jednostek zainteresowania publicznego oraz badaniu sprawozdań podmiotów o podobnym profilu działalności;
 - zapewnienie przeprowadzenia badania zgodnie z wymogami międzynarodowych standardów rewizji finansowej, międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej;
 - możliwość zapewnienia pełnego zakresu usług określonych przez Spółkę;
 - najwyższa jakość świadczonych usług audytorskich;
 - cena zaproponowana przez firmę audytorską uprawnioną do badania;
 - możliwość przeprowadzenia badania w terminach dogodnych dla Spółki i Grupy Kapitałowej FORTE;
 - reputacja firmy audytorskiej na rynkach polskim i Unii Europejskiej.

Zgodnie z uchwałą nr 4/2017 Komitetu Audytu z dnia 17 października 2017 r. w sprawie przyjęcia Polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem należy w szczególności przestrzegać, aby:

- firma audytorska przeprowadzającą badanie, podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz członek sieci firmy audytorskiej (dalej: Firma audytorska) nie mogli świadczyć na rzecz Spółki i podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej FORTE usług zabronionych wskazanych w art. 136 ust. 1 Ustawy o biegłych rewidentach firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym;
- wszelkie decyzje w zakresie zlecenia Firmie audytorskiej świadczenia dozwolonych usług, opisanych w art. 136 ust. 2 z zastrzeżeniem ust. 3 Ustawy o biegłych rewidentach (tzw. usługi dozwolone), na rzecz Spółki lub podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej FORTE poprzedzone były pozytywną rekomendacją Komitetu Audytu Spółki.

Rekomendacja dotycząca wyboru firmy audytorskiej dokonującej badania ustawowych sprawozdań finansowych Spółki i Grupy Kapitałowej FORTE wydana przez Komitet Audytu w formie uchwały nr 2/2018 z dnia 25 maja 2018 roku spełniała obowiązujące warunki i została sporządzona w następstwie zorganizowanej przez Spółkę procedury wyboru firmy audytorskiej zgodnie z obowiązującymi kryteriami.

Komitet Audytu FABRYK MEBLI „FORTE” S.A. odbył w 2018 r. pięć posiedzeń w tym jedno posiedzenie w trybie telekonferencji.

12. Opis polityki różnorodności stosowanej do organów administracyjnych, zarządzających i nadzorujących Emitenta w odniesieniu do aspektów takich jak na przykład wiek, płeć lub wykształcenie i doświadczenie zawodowe, celów tej polityki różnorodności, sposobu jej realizacji oraz skutków w danym okresie sprawozdawczym

Zarząd Spółki w dniu 16 marca 2016 r. podjął uchwałę w sprawie przyjęcia Polityki różnorodności stosowanej w FABRYKACH MEBLI „FORTE” S.A. (dalej Polityka różnorodności). Polityka różnorodności określa strategię Spółki w zakresie zarządzania różnorodnością w odniesieniu do działań biznesowych Spółki i jej polityki zatrudniania. Stanowi ona zobowiązanie Spółki do stosowania uniwersalnych zasad szacunku i tolerancji do drugiego człowieka oraz efektywnego wykorzystania potencjału każdego pracownika. Polityka różnorodności ma zapewnić eliminowanie wszelkich form dyskryminacji, zarówno ze względu na pochodzenie, wiek, płeć, narodowość, pochodzenie etniczne, przekonania polityczne, stan zdrowia, niepełnosprawność, wyznanie, styl życia, orientację seksualną czy jakiekolwiek inne kryterium lub postawy niedozwolone przepisami prawa. Celem przyjętej Polityki różnorodności jest budowanie świadomości i kultury organizacyjnej Spółki otwartej na różnorodność, która przyczynia się do sukcesu organizacji, prowadzi do zwiększenia efektywności pracy, przeciwdziała jakiegokolwiek formie dyskryminacji i mobbingowi oraz wpływa na poprawę wyników osiąganych przez Spółkę.

Polityka różnorodności realizowana w Spółce obejmuje następujące obszary jej działalności:

- zarządzanie różnorodnością w miejscu pracy,
- zróżnicowanie pracowników pod względem płci, wieku, wykształcenia, kompetencji, pochodzenia kulturowego i narodowego,
- edukacja, szkolenia i rozwój osobisty – każdy pracownik, bez względu na zajmowane stanowisko, wiek czy płeć ma równy dostęp do kształcenia i rozwoju swoich kompetencji i umiejętności w zakresie zajmowanego stanowiska,
- przełamywanie barier w miejscu pracy – mamy zróżnicowane środowisko pracowników pod względem kraju ich pochodzenia, prowadzimy szeroką współpracę z partnerami zagranicznymi,
- działanie na rzecz zapobiegania dyskryminacji i mobbingowi w miejscu pracy – zgodnie z przyjętą procedurą rekrutacji, kluczowym kryterium podczas procesu rekrutacji jest posiadane doświadczenie oraz umiejętności i wiedza kandydata,
- dialog międzypokoleniowy,
- tworzenie właściwej atmosfery w miejscu pracy,
- monitorowanie i kontrolowanie stosowania przyjętej Polityki różnorodności.

Wdrożenie Polityki różnorodności jest stale i na bieżąco monitorowane w przez Zarząd Spółki.

Podpisy Członków Zarządu:

**Prezes Zarządu
Maciej Formanowicz**

**Członek Zarządu
Maria Małgorzata Florczuk**

**Członek Zarządu
Klaus Dieter Dahlem**

**Członek Zarządu
Mariusz Jacek Gazda**

**Członek Zarządu
Andreas Disch**

Ostrów Mazowiecka, dnia 4 kwietnia 2019 roku